

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Právo na svobodný přístup k informacím – povinnosti
obce**

Mgr. Bc. Petra Nedvědová

© 2017 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Mgr. Petra Nedvědová, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Právo na svobodný přístup k informacím – povinnosti obce

Název anglicky

Right to freedom of information – obligations of municipalities

Cíle práce

Cílem teoretické části diplomové práce je komplexně zpracovat problematiku práva na svobodný přístup k informacím především z pohledu související právní úpravy České republiky a ustálené soudní judikatury.

Cílem aplikační části diplomové práce je ověření teoretických poznatků diplomové práce v podmínkách města Sezimovo Ústí ve vybraném časovém období let 2012 až 2016.

Metodika

- shromáždění podkladů pro zpracování zadané práce
- prostudování podkladů teoretické části práce s využitím metody deskripce, analýzy relevantních právních textů
- shromažďování podkladů pro zpracování aplikační části práce
- vyhodnocení získaných dat, sumarizace výsledků a jejich zpracování za využití metody komparace a kompilace
- diskuze, závěr

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

právo na informace, svobodný přístup k informacím, povinné subjekty, informace, kolize ústavních práv, test proporcionality, veřejné finance

Doporučené zdroje informací

- FUREK, A., Rothanzl, L. Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Linde Praha, 2012, 1031 s., ISBN 978-807-2018-680.
- KORBEL, F. a kolektiv. Právo na informace: zákon o svobodném přístupu k informacím: zákon o právu na informace o životním prostředí: komentář. Praha: LINDE, 2005, 216 s., ISBN 978-802-1051-355.
- KUŽÍLEK, O. Svoboda informací: Svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky. 1. vyd. Praha: Linde, 2002, 182 s., ISBN 80-720-1318-1.
- Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořadku České republiky, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. In: ASPI (právní informační systém). Wolters Kluwer ČR (cit. 10. 6. 2016).
- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI (právní informační systém). Wolters Kluwer ČR (cit. 1. 6. 2016)

Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2016

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 11. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Právo na svobodný přístup k informacím – povinnosti obce" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 11. 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování vedoucí mé diplomové práce, JUDr. Janě Borské, Ph.D. za odborné a komplexní vedení mé diplomové práce a za laskavý a lidský přístup. Poděkování patří také svým rodičům, Haně a Františku Nedvědovým, za trpělivost a podporu nejen během studií.

Právo na svobodný přístup k informacím – povinnosti obce

Abstrakt

Tato diplomová práce pojednala o svobodném přístupu k informacím a podala komplexní pohled na tuto problematiku. Práce se zaměřila na vymezení práva na informace, a to z pohledu ústavněprávního, ale i ekonomického, s vydefinováním testu proporcionality.

Na počátku práce, v teoretické části se autorka zabývala celou problematikou, nejprve definovala související základní pojmy, poté následovala právní úprava práva na svobodný přístup k informacím, řazena zpravidla dle právní síly upravujících norem od nejvyšší po nejnižší v rámci jejich hierarchie. Plynule na tuto část navázala část aplikační, kde byl zpracován rozsah podaných žádostí dle výročních zpráv města Sezimova Ústí, města Tábora a Jihočeského kraje za vybrané období. V této části byl popsán i konkrétní případ města Sezimovo Ústí a uvedena významná rozhodnutí soudu v této oblasti. Aplikační část dále obsahovala kvantitativní výzkum na základě polostrukturovaných rozhovorů s vybranými respondenty. S ohledem na v práci získané poznatky byly v závěru práce navrženy změny zákona o svobodném přístupu k informacím de lege ferenda. V práci bylo prokázáno, že problematika svobodného přístupu k informacím se neustále vyvíjí, zejména na základě soudní judikatury, byla provedena kazuistika významných rozhodnutí soudu. Pouze v průběhu psaní diplomové práce bylo vytvořeno několik zásadních rozhodnutí soudu. S ohledem na zde uvedené a četnost novelizací zákona o svobodném přístupu je nezbytné vytvořit zcela nový zákon, který bude reflektovat také soudní rozhodování.

Klíčová slova: zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, informace, poskytování informací, žadatel, povinné subjekty, žádost o informace, výroční zpráva, Listina základních práv a svobod, kolize ústavních práv, test proporcionality

Right to freedom of information – obligations of municipalities

Abstract

This thesis discussed free access to information and gave a comprehensive view of this issue. The work focused on the definition of the right to information, both from a constitutional and economic point of view, with the definition of the proportionality test. At the beginning of the thesis, in the theoretical part, the author dealt with the whole issue, first defined the related basic concepts, followed by the legal regulation of the right to free access to information, classified as a rule according to the legal force regulating the norms from the highest to the lowest within their hierarchy. This section was followed by a part of the application, which processed the range of applications submitted according to the annual reports of Sezimovo Ústí, Tábor and the South Bohemian Region for the selected period. In this part, a specific case of the town of Sezimovo Ústí has been described and significant decisions of the court in this area have been made. The application section also included quantitative research based on semi-structured interviews with selected respondents. Taking into account the acquired knowledge at the end of the thesis, amendments to the Act on Free Access to Information *de lege ferenda* were proposed. The work has shown that the issue of free access to information is constantly evolving, in particular on the basis of judicial jurisprudence, a record of significant court rulings has been made. Only during the writing of the diploma thesis several fundamental decisions were made. In view of the above-mentioned and the frequency of the amendment to the Free Access Act, it is necessary to create a completely new law, which will also reflect judicial decision-making.

Keywords: Act No. 106/1999 Coll. on free access to information, information, providing information, requester, required entities, request for information, Annual report, Charter of Fundamental Rights and Freedoms, collision of constitutional rights, test of proportionality

Obsah

Úvod	7
2. Cíl práce a metodika	9
2.1 Cíl práce	9
2.2 Metodika.....	10
2.2.1 Metodika teoretické části	10
2.2.2 Metodika aplikační části	11
3. Teoretická východiska	14
3.1 Základní pojmy související s právem na informace	14
3.1.1 Ústavněprávní základy práva na informace	19
3.1.2 Ekonomické základy práva na informace	20
3.1.3 Kolize práva na informace s jiným ústavním právem.....	20
3.1.4 Test proporcionality	21
3.2 Právní úprava svobodného přístupu k informacím.....	22
3.2.1 Právo na informace v mezinárodním kontextu	22
3.2.2 Zákon o svobodném přístupu k informacím	23
3.2.2.1 Proces poskytování informací na základě žádosti.....	24
3.2.2.2 Výroční zpráva	25
3.2.2.3 Sazebník úhrad	28
3.2.2.4 Zák. č. 222/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb.	30
3.2.2.5 Prováděcí předpisy k zákonu o svobodném přístupu k informacím	31
3.2.2.5.1 Nařízení vlády č. 364/1999 Sb.	32
3.2.2.5.2 Nařízení vlády č. 173/2006 Sb.	32
3.2.2.5.3 Vyhláška č. 442/2006 Sb.	32
3.2.2.6 Prováděcí předpisy k § 5 odst. 6 a § 21 odst. 3 písm. c).....	33
3.2.2.7 Svobodný přístup k informacím a ochrana osobních údajů.....	33
3.2.2.8 Metodické doporučení Ministerstva vnitra České republiky	35
3.2.2.9 Pokyn města a Městského úřadu Sezimovo Ústí.....	36
3.2.2.10 Procesní postup vyřizování žádostí o informace	37
3.2.2.11 Princip zneužívání práva na informace.....	38
4 Aplikační část práce	41
4.1 Územní samosprávné celky a zák. č. 106/1999 Sb.	41
4.1.1 Město Sezimovo Ústí a Městský úřad Sezimovo Ústí.....	41

4.1.1.1. Počet podaných žádostí o poskytnutí informace městu Sezimovo Ústí v letech 2012 až 2016	42
4.1.1.2. Počet podaných žádostí o poskytnutí informace městu Tábor v letech 2012 až 2016	43
4.1.1.3. Počet podaných žádostí o poskytnutí informace Jihočeskému kraji v letech 2012 až 2016.....	44
4.2. Konkrétní žádost o poskytnutí informace dle zák. č. 106/1999 Sb.....	45
4.2.1. Správní řízení v souvislosti se žádostí dle zák. č. 106/1999 Sb.	46
4.2.2. Soudní řízení v souvislosti se žádostí dle zák. č. 106/1999 Sb.	47
4.3 Soudní judikatura	51
4.3.1. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 28. 6. 2012, C-477/10 P.....	52
4.3.2. Rozsudek Soudního dvora EU dne 1. 7. 2008, ve spojených věcech C-39/05 P a C-52/05 P.....	53
4.3.3. Rozsudek Tribunálu ze dne 22. 5. 2012, ve věci T-300/10.....	54
4.3.4. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 12. 10. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94	55
4.3.5. Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 18. 12. 2002, III. ÚS 156/02.....	56
4.3.6. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16	56
4.3.7. Rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2011, sp.zn. 5 As 57/2010.....	58
4.3.8. Rozsudek NSS ze dne 22. 10. 2014, sp. zn. 8 As 55/2012.....	59
4.3.9. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 17. 10. 2017, sp.zn. IV.ÚS 1378/16	60
4.4. Rozhovory s vybranými respondenty.....	61
5 Zhodnocení výsledků, doporučení a diskuse	67
6 Závěr	74
7 Seznam použitých zdrojů	78
7.1 Knižní zdroje.....	78
7.2 Internetové zdroje.....	79
7.2.1 Právní předpisy	79
7.2.2 Soudní rozhodnutí	80
7.2.3 Ostatní.....	82
Příloha č. 1 Rozhovor s JUDr. Dagmar Vackovou.....	85
Příloha č. 2 Rozhovor s JUDr. Lukášem Glaserem	87
Příloha č. 3 Rozhovor s Mgr. Ing. Martinem Doležalem	89
Příloha č. 4 Rozsudek Krajského soudu v Č. Budějovicích ze dne 26. 3. 2013 ..	91
Příloha č. 5 Kasační stížnost města Sezimovo Ústí ze dne 2. 5. 2013.....	102
Příloha č. 6 Usnesení NSS č.j. 4 As 77/2013-25 ze dne 30. 5. 2013.....	107
Příloha č. 7 Část usnesení ze schůze Rady města Sezimovo Ústí	109
Příloha č. 8 Část usnesení ze schůze Rady města Sezimovo Ústí	109

Příloha č. 9 Interní pokyn města Sezimovo Ústí.....	110
Obrázek č. 1 Procesní schéma vyřizování žádostí o informace	118

Seznam tabulek

Tabulka č. 1	Vývoj podaných žádostí dle zák. č. 106/1999 Sb. městu Sezimovo Ústí
Tabulka č. 2	Vývoj podaných žádostí dle zák. č. 106/1999 Sb. městu Tábor
Tabulka č. 3	Vývoj podaných žádostí dle zák. č. 106/1999 Sb. Jihočeskému kraji
Tabulka č. 4	Frekvence využívání práva na svobodný přístup k informacím
Tabulka č. 5	Charakteristika sankcí uložených městu Sezimovo Ústí v exekučním řízení

Seznam použitých zkratk

Deklarace	Všeobecná deklarace lidských práv a svobod
GDPR	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679
Listina	Listina základních práv a svobod
MěÚ SÚ	Městský úřad Sezimovo Ústí
NOZ	Zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění platných právních předpisů.
NSS	Nejvyšší soud České republiky
SŘ	Zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších právních předpisů
s.ř.s.	Zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších právních předpisů
Ústava	Ústavní zák. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění platných právních předpisů
Zák. č. 106/1999 Sb.	Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů
Zák. č. 101/2000 Sb.	Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění platných právních předpisů

Úvod

Problematika svobodného přístupu k informacím je tématem zajímavým a stále aktuálním. Jedním z důvodů aktuality může být narůstající nespokojenost veřejnosti s výkonem veřejné správy, ale i snaha o dosažení transparentnosti v rozhodování veřejné správy ze strany občanské iniciativy, podnikatelů i „obyčejných“ lidí.

Právo na informace bylo v podmínkách České republiky začleněno do právního řádu až po pádu komunistického režimu, do té doby veřejná správa dodržovala zásadu diskrétnosti a informace byly poskytovány veřejnosti výjimečně. V současné době se Česká republika může řadit z hlediska svobodného přístupu k informacím k vyspělým demokratickým státům Evropy, kdy veřejná správa je založena na zásadě publicity a transparentnosti.

Informace ve společnosti představují jednu z nejcennějších komodit. Smyslem současné právní úpravy je, aby povinné subjekty zveřejňovaly některé informace automaticky a další pak na základě individuálních žádostí, vyjma případů v zákoně vymezených, které je však nutno vykládat restriktivním způsobem.

Povinné subjekty v současné době poukazují na nedostatky právní úpravy svobodného přístupu k informacím v praxi, naopak žadatelé o informace jsou nespokojeni s vyřizováním svých žádostí ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím a v souvislosti s tím zahajují soudní řízení. O tom svědčí i rozsáhlá soudní judikatura v této oblasti, kdy stížnosti žadatelů jsou částečně oprávněné. Žadatelé mají trvale pocit, že mohou žádat o veškeré informace povinného subjektu a nepřipouští, že některé informace jsou zákonem chráněné. Dosud nevyřešená zůstává i nadále otázka financování poskytování informací, kdy současná právní úprava dovoluje účtovat žadatelům o informace jen symbolickou částku.

Právo na informace je ústavně zaručené právo, zakotvené v ústavním pořádku České republiky. Stěžejním právním předpisem je zákon o svobodném přístupu k informacím ze dne 11. 5. 1999, vyhlášený ve Sbírce zákonů ČR pod číslem 106/1999 Sb. Účinnost nabyl zákon k 1. 1. 2000, a přestože byl mnohokrát novelizován, bývá často kritizován nejen žadatelé o informace, ale i ze strany odborné veřejnosti a povinných subjektů. Tento

zákon je založen na principu otevřenosti veřejné správy, tedy nárok na informaci má každá osoba, bez uvedení důvodu svého zájmu o danou informaci. V rámci poskytování informací platí, že informace se poskytují zásadně bezúplatně.

Autorka diplomové práce působí jako zaměstnanec města Sezimovo Ústí a město také právně zastupovala v exekuční fázi soudního řízení podrobně zpracovaném v subkapitole 4.2. Pracovní náplní autorky je rovněž vyřizování žádostí ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této práce je komplexní zpracování problematiky práva na svobodný přístup k informacím a práva na informace, jako ústavně zaručeného politického práva, z pohledu platné právní úpravy a možnosti soudní ochrany při poskytování informací. Podrobně je rozebrána obecná právní úprava obsažená v zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů. Dílčím cílem je zkoumat případné zneužívání práva na informace ze strany žadatelů z pohledu možného posouzení žádosti jako „šikónozní“ s přijetím opatření ke změně platné právní úpravy.

V aplikační části je zkoumáno, na základě provedeného rozboru kazuistiky konkrétního případu v Sezimově Ústí, využití možnosti neposkytnutí informace z důvodu obchodního tajemství, resp. veřejného zájmu.

Dalším dílčím cílem je, na základě provedeného rozboru jednotlivých kazuistik z rozhodovací praxe soudů, zmapovat dopady judikatury do praxe.

Dalším dílčím cílem je zkoumat frekvenci podaných a vyřízených žádostí za dané časové období 2012 – 2016 v porovnání měst Sezimovo Ústí, Tábor, v kontextu dané problematiky v Jihočeském kraji.

V závěru budou navržena opatření de lege ferenda k možným změnám platné právní úpravy.

2.2 Metodika

2.2.1 Metodika teoretické části

Autorka v úvodní části na základě prostudování platné právní úpravy České republiky a Evropské unie bude nejprve definovat pojmy jako je informace, žadatel či povinný subjekt, které jsou podstatné pro pochopení této problematiky.

Získané informace budou tříděny zejména dle jejich právní síly. Převážná část bude čerpána z platné právní úpravy České republiky, odborné literatury, judikatury, z komentářů k jednotlivým zákonům, příslušných metodik ministerstva i interních pokynů sledované obce. Po nastudování budou tyto zdroje rozděleny dle předem stanovených klíčových znaků - třídění z hlediska právní síly daného dokumentu a vzájemné provázanosti těchto předpisů.

K zajištění komplexního pohledu na zvolené téma, bude autorka shromažďovat a studovat podklady z odborných zdrojů zahrnujících evropskou i národní platnou právní úpravu. Autorka tyto prostuduje a roztřídí dle stanovených klíčových znaků – ekonomické, právní a dopady do praxe v podobě judikátů.

Ekonomické hledisko bude zkoumáno z pohledu možného zpoplatnění žádosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím, a případných nákladů vzniknuvší žalobou ve správním soudnictví.

Hlavním zdrojem při deskripci procesního postupu v rámci podané žádosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím budou **parafráze a citace**. Citace budou vždy umístěny v podobě průběžných poznámek, odkazy na zdroje, které budou v práci použity, budou uvedeny zásadně v poznámce pod čarou. Aby mohl být v této části podán kompaktní výklad dané problematiky, bude zde postupováno nejprve od základních pojmů k pojmům výkladově složitějších, nebo vyžadujících znalosti základních pojmů. Co se týče právní síly právních předpisů, bude postupováno zpravidla od právní úpravy nejvyšší právní síly hierarchií níže.

Výzkum lze provést pomocí kvalitativních a kvantitativních metod. Tyto dva typy se mohou doplňovat, a proto výzkumníci v praxi používají jejich kombinaci, provádí tzv. smíšený výzkum. Pro účely této diplomové práce bude přílehlavý **kvalitativní výzkum**, který zkoumá procesy v přirozeném prostředí a navrhuje nové teorie a poskytuje podrobný popis zkoumaného fenoménu. Nevýhodou však je to, že sběr dat je náročnější na čas a jeho výzkumné závěry nelze zobecňovat na celou populaci, na druhou stranu bude cílem získat data, která půjdou více do hloubky.¹

2.2.2 Metodika aplikační části

Plynule navazující aplikační část bude zaměřena na aplikaci zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v kontextu obcí. Největší pozornost bude věnována městu Sezimovo Ústí. Ve sledovaném období let 2012 – 2016 budou shromážděny údaje ze statistiky města Sezimovo Ústí. Pro relevantnější komparaci budou doplněny údaje o informace okresního města Tábor a Jihočeského kraje, do kterého tato vybraná města spadají. Získaná statistická data budou po kompletaci tříděna dle časového horizontu do přehledné tabulky a budou sledovány z pohledu:

- počtů podaných žádostí dle zákona o svobodném přístupu k informacím;
- počtů podaných odvolání proti rozhodnutí;
- počtů odložených, částečně odložených nebo odmítnutých žádostí;
- počtů soudních řízení ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.

Při zpracování diplomové práce bude tedy užito zejména **metod deskripce a komparace**, resp. komparace práva na informace a jiného ústavně zaručeného práva, ale i jiné metody, konkr. kompilace poznatků z relevantních zdrojů včetně klíčových zákonů a judikatury, dále **analýza, syntéza a deskripce**.

Tato práce bude obsahovat ve své aplikační části kvalitativní výzkum.² Sběr dat bude proveden technikou polostrukturovaného rozhovoru s respondenty, jejichž výběr byl cílený – za město Sezimovo Ústí Mgr. Ing. Martin Doležal, starosta města, za město Tábor JUDr. Dagmar Vacková, bývalá vedoucí odboru Kanceláře starosty Městského úřadu Tábor a JUDr. Lukáš Glaser, vedoucí odboru legislativy

¹ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktual. vyd. Praha, 2008, s. 51

² HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktual. vyd. Praha, 2008, s. 251

a vnitřních věcí Krajského úřadu Jihočeského kraje. Provedené rozhovory budou tvořit přílohy k této diplomové práci. Rozhovory budou realizovány a vyhodnoceny dle předem stanovených kritérií.

Rozhovor s respondenty bude zaměřen na vyřizování žádostí ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů, u povinného subjektu. Základ rozhovoru budou tvořit níže uvedené otázky, avšak bude dán prostor respondentům, aby se od položených otázek mohli odchýlit:

1. Kolik průměrně za rok přijme povinný subjekt žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb.?
2. Jsou žadatelé o poskytnutí informace pokaždé jiné osoby, nebo jsou jimi stále stejné osoby?
3. Vydal povinný subjekt sazebník úhrad za poskytnutí informace ve smyslu ust. § 17 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb.?
4. Stalo se v posledních třech letech, že vyřizování žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. ochromilo plynulé fungování povinného subjektu?
5. Která z žádostí o poskytnutí informace Vám nejvíce utkvěla v paměti a případně proč?
6. Vyřizoval/a jste někdy sám/sama žádost o poskytnutí informace? Pokud ano, s jakým výsledkem?
7. Stala se Vám v oblasti poskytování informací situace, která negativně ovlivnila povinný subjekt?
8. Využil/a jste někdy sám/sama práva na svobodný přístup k informacím v pozici žadatele?
9. Domníváte se, že může docházet ke zneužití institutu poskytování informací v praxi? Pokud ano, jakým způsobem?
10. Domníváte se, že by bylo nutné zák. č. 106/1999 Sb. novelizovat? Pokud ano, jakým směrem?

V práci bude použita také **kazuistika**, tedy podrobný popis situace ve městě Sezimovo Ústí za dané časové období – léta 2012 až 2016 a dále konkrétního případu, vč. **časové analýzy případu**. Konkrétní případ bude analyzován z pohledu procesního postupu,

který bude zahrnovat způsob rozhodování soudu. Na tomto případě budou demonstrována značná úskalí zákona o svobodném přístupu k informacím. Na základě provedené kazuistiky budou vyhodnoceny nejčastější problémy vyskytující se v oblasti poskytování informací.

Zkoumaným obdobím pro praktickou část diplomové práce jsou léta 2012 - 2016. Bude zpracována statistika podaných žádostí v uvedeném období a počet podaných žádostí komparován s městem Tábor, tedy s okresním městem, a dále s Jihočeským krajem.

Práce bude zaměřena rovněž na sledování **zneužívání institutu poskytování informací v praxi**. To bude zkoumáno především z rozhovorů s respondenty i ze zkušeností autorky při vyřizování žádostí dle zákona o svobodném přístupu k informacím v rámci její pracovní činnosti.

Závěrem praktické části budou analyzovány polostrukturované rozhovory s vybranými respondenty s návrhy právní úpravy de lege ferenda.

V závěru práce bude provedeno vyhodnocení a komparace teoretické a aplikační části práce.

Právní předpisy jsou v práci zohledněny ve znění účinném k listopadu 2017.

3. Teoretická východiska

3.1 Základní pojmy související s právem na informace

Legální definice pojmu **informace** je obsažena v zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů, dále též „**zák. č. 106/1999 Sb.**“ a to v ust. § 3 odst. 3, který definuje informaci jako: „*jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního.*“³

Zák. č. 106/1999 Sb. není však jediným zákonem, který pojem informace definuje. Právní řád České republiky obsahuje i jiné zákony, které se věnují této problematice, avšak již v užším kontextu. Např. **zák. č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí**, který má již speciální obsah týkající se toliko životního prostředí. Jedná se o zákon provádějící ústavně zaručené právo na informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, které zaručuje čl. 35 odst. 2 Listiny.⁴

Zák. č. 106/1999 Sb. je ovšem hlavním prováděcím předpisem k právu na informace coby ústavně zaručenému právu. Spoluautorem zák. č. 106/1999 Sb. je Ondřej Kužílek, který je přední osobností v oblasti práva na informace a celkově se prosadil o otevřenost veřejné správy v České republice. Díky němu lze najít řadu informací o právu na informace prostřednictvím jeho publikací či webového portálu,⁵ nabízí nejrůznější školení úředníkům a pomáhá občanům s možností aplikace zák. č. 106/1999 Sb. a aktivnímu uplatňování tohoto práva vůbec.⁶

Dalším důležitým pojmem v daném kontextu je **žadatel**, tedy každá fyzická i právnická osoba, která žádá o informaci.⁷ Žadatel v podobě fyzické osoby není nikterak limitován

³ § 3 odst. 3 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

⁴ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 65.

⁵ tj. <http://www.otevrenaspolecnost.cz/>

⁶ Otevrena společnost.cz. [online]. [cit. 2017-10-03]. Dostupné <http://www.otevrenaspolecnost.cz/blog>

⁷ § 3 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů. [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

věkem, resp. nemusí dosáhnout zletilosti.⁸ Kdo je právnickou a kdo fyzickou osobou v zák. č. 106/1999 Sb. nenajdeme a tuto problematiku můžeme rozklíčovat až pomocí zák. č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění platných právních předpisů, dále též „NOZ“.

V praxi činí potíže výklad, kdo všechno je **povinným subjektem**. Tímto je subjekt, který má informační povinnost ze zákona. Jedná se o státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce. Ti poskytují informace vztahující se k jejich působnosti, mají tzv. **úplnou informační povinnost**.⁹ Tzv. **parciální neboli částečnou povinnost** poskytovat informace pouze v rozsahu své rozhodovací činnosti mají všechny subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických či právnických osob v oblasti veřejné správy.¹⁰

Jak je výše uvedeno, povinnými subjekty jsou mimo jiné státní orgány. Přesnou zákonnou definici státního orgánu nenalezneme. Lze však dovodit z čl. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, v platném znění, dále též „**Ústava**“, že státní moc je vykonávána prostřednictvím moci zákonodárné, výkonné a soudní. Co se týče moci soudní, zde mají povinnost poskytnout informace soudy všech instancí, včetně Ústavního soudu ČR. Pokud zákonodárnou moc představuje Parlament, jeho komise a výbory a moc výkonnou prezident republiky, vláda a ministerstva¹¹, lze z tohoto rozdělení určit ony státní orgány. Tzv. kompetenční zákon, tj. zák. č. 2/1969 Sb., uvádí i ostatní ústřední orgány státní správy, např. Český báňský úřad, Český statistický úřad, Úřad vlády České republiky, Státní úřad pro jadernou bezpečnost a Česká inspekce životního prostředí. Orgánem výkonné moci je jistě i Policie ČR, Celní správa ČR, Moravský zemský archiv,

⁸ magistrát města Prostějova odmítl poskytnout informaci fyzické osobě, která dosáhla věku teprve 15 let s tím, že jako nezletilý nemá právo na svobodný přístup k informacím. Chlapec získal informaci až na základě stížnosti podané Krajskému úřadu Olomouckého kraje, viz *Výroční zpráva dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů, za rok 2015 magistrátu města Prostějova*. 2015 [cit. 2017-11-17] Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/obcan/magistrat/povinne-zverejnovane-informace/dle-zakona-c-106-1999-sb/>

⁹ § 2 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

¹⁰ § 2 odst. 2 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

¹¹ Specifikaci všech ministerstev lze najít v zák. č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon, ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>

Úřad pro ochranu osobních údajů, Armáda ČR, Vězeňská služba, katastrální úřady, Veřejný ochránce práv¹² apod.

Zákon dále definuje jako povinné subjekty územní samosprávné celky a jejich orgány. Těmi subjekty jsou obce coby základní jednotky územní samosprávy a vyšší územně samosprávné jednotky, tedy kraje. Jejich orgány pak mohou být především příspěvkové organizace, školy a školky apod. Jedná se také o obchodní společnosti založené územním samosprávným celkem, kde převažují znaky svědčící o veřejné povaze, tedy jedná se o veřejnou instituci ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb.¹³

Relevantním judikátem, který po obsahové stránce rozšiřuje pojem povinného subjektu, resp. veřejné instituce, je náleží Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 686/02, ze dne 27. 2. 2003. Ten jako veřejnou instituci označuje např. veřejný podnik, veřejné fondy a nadace.¹⁴ Obecně lze říci, že znakem veřejné instituce je veřejný účel, zřízení státem, státní dohled nad činností a vytváření orgánů této instituce státem. Definici tedy nepochybně splňuje i Česká televize, Český rozhlas, veřejné nemocnice, veřejné školy, Pozemkový úřad nebo Všeobecná zdravotní pojišťovna¹⁵. Dle poměrně čerstvého nálezu Ústavního soudu ČR¹⁶ tomu tak naopak není u obchodní společnosti ČEZ, a.s. Tento náleží sp. zn. IV. ÚS 1146/16 ze dne 20. 6. 2017 zrušil rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2016 č.j. 2 As 155/2015/84 a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 4. 2015 č. j. 7 A 251/2011-125¹⁷, neboť uvedené správní orgány uložily této obchodní společnosti poskytnout informace na základě podané žádosti dle zák.

¹² *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2007, sp.zn. 2 As 58/2007* [online] [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2007/0058_2As_0700052A_prevedeno.pdf

¹³ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2008, sp.zn. 8 As 57/2006* [online] [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0057_8As_0600067A_prevedeno.pdf

¹⁴ *Nález Ústavního soudu ČR ze dne 27. 2. 2003, sp. zn. III. ÚS 686/02* [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=Pl-2-10_1

¹⁵ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2007, sp.zn. 3 Ads 33/2006* [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0033_3Ads_0600057A_prevedeno.pdf

¹⁶ *Nález Ústavního soudu ČR ze dne 20. 6. 2017, sp.zn. IV. ÚS 1146/16* [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/IV_US_1146_16_na_web.pdf

¹⁷ Jako povinný subjekt společnost ČEZ a.s. označil také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2009, č.j. 2 Ans 4/2009-93 [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2009/0004_2Ans_0900093A_prevedeno.pdf a ze dne 15. 10. 2010, sp.zn. 2 Ans 7/2010 [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2010/0007_2Ans_1000_20101018091737_prevedeno.pdf

č. 106/1999 Sb., přestože k tomu neměly dle Ústavního soudu ČR oporu v zákoně, neboť ust. § 2 odst. 1 citovaného zákona se na obchodní společnost vůbec nevztahuje. O tomto judikátu bude blíže pojednáno v aplikační části této práce, konkr. v subkapitole 4.3.6.

Poslední skupina povinných subjektů je definována v ust. § 2 odst. 2 zák. č. 106/1999 Sb., který dále řadí k povinným subjektům ty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy, pouze však v rozsahu jejich rozhodovací činnosti.¹⁸ Jedná se zde především o fyzické osoby, jež jsou nadány výkonem veřejné moci, tj. soudní exekutoři, soudní lékaři, notáři, rektori univerzit apod. Patří sem také orgány profesní samosprávy, např. Česká advokátní komora, Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora, Komora daňových poradců České republiky atd.¹⁹

V nedávné době se vyřešila otázka, zda pod povinný subjekt lze označit i politickou stranu. Na dané téma se vedla mezi právními teoretiky rozsáhlá diskuse. Petr Kolman²⁰ říká: *„Z právního hlediska musíme zmíněné pol. strany vnímat jako veřejnoprávní korporace, byť do značné míry jako korporace sui generis, nicméně hospodařící rovněž s veřejnými prostředky, jelikož majoritní část jejich příjmů tvoří na základě z. č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách tzv. příspěvek ze státního rozpočtu ČR na náhradu volebních nákladů a na činnost těchto stran.“*²¹ S tímto názorem však nesouhlasí František Nonnemann²², který měl hned několik argumentů směřující opačným směrem. Ten dospěl k následujícímu závěru: *„nedomnívám se, že by politické strany a hnutí měly být osobami povinnými poskytovat informace v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím. Takovéto rozšíření působnosti jmenovaného předpisu by podle mého názoru bylo nesystematické a neodpovídalo by účelu institutu práva na informace tak, jak je upraven v Listině základních práv a svobod a v příslušných mezinárodních smlouvách o lidských a občanských právech. Aplikace tohoto zákona i na politické strany*

¹⁸ ust. § 2 odst. 2 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2016-06-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

¹⁹ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 73 – 82.

²⁰ Petr Kolman působí mj. jako odborný asistent na Právnické fakultě Masarykovy univerzity, je členem rozkladové komise ČNB, člen legislativní komise Rady JMK.

²¹ KOLMAN, Petr. *Musí politické strany poskytovat informace?* [online]. [cit. 2016-06-29]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/efocus/musi-politicke-strany-poskytovat-informace-90828.html>

²² zaměstnanec Úřadu pro ochranu osobních údajů

*a hnutí podle mého soudu současná právní úprava ani neumožňuje. A i pokud by byl zákon o svobodném přístupu k informacím do této oblasti rozšířen, bylo by nutné řešit řadu dalších otázek, resp. mohl by založit nerovný přístup ke srovnatelným subjektům (stranám či hnutím) a narážet i na další právní předpisy.*²³ Na tento článek reagoval Kolman, který zdárně vyvracel argumenty Nonnemanna a závěrem dodal: „*Setrvávám na svém původním odborném postoji, že pol. strany pokud chtějí vést stát, tak by měli jít v oblasti své transparentnosti ostatním příkladem. A ne se formalisticky vymlouvat a snažit se právními kličkami vyvléci z režimu info-zákona. Nezapomínejme na to, že právo na informace z hlediska systematiky ústavního pořádku řadíme v ČR mezi práva politického (!) charakteru zaručená Listinou základních práv a svobod.*“²⁴

V současné době, v průběhu psaní této diplomové práce, se k dané věci vytvořila poměrně čerstvá judikatura. Dne 3. 8. 2017 Nejvyšší správní soud, dále též „NSS“, judikoval, že politickou stranu nelze považovat za veřejnou instituci ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb., neboť nenaplnuje klíčové znaky veřejné instituce, přestože politické strany čerpají peníze z veřejných zdrojů a stát do určité míry kontroluje jejich činnost. „*Stanovit informační povinnost politickým stranám jen na základě značně neurčitěho pojmu veřejné instituce, a dotvářet tak psaný zákon o svobodném přístupu k informacím, soudy podle Ústavního soudu nemohou.*“²⁵ K tomuto rozhodnutí NSS zásadním způsobem přispěl nálezný Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 1146/16 ze dne 20. 6. 2017, jehož kazuistika je uvedena v subkapitole 4.3.6., na základě kterého byla informační povinnost zák. č. 106/1999 Sb. výrazně omezena ve vztahu k organizacím zřizovaným státem či územními samosprávnými celky.

²³ NONNEMANN, František. *Politická strana jako povinný subjekt podle zákona o svobodném přístupu k informacím?* [online]. [cit. 2016-06-29]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/politicka-strana-jako-povinnny-subjekt-podle-zakona-o-svobodnem-pristupu-k-informacim-91093.html>

²⁴ KOLMAN, Petr. *Musí politické strany poskytovat informace II.?* [online]. [cit. 2016-06-29]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/efocus/musi-politicke-strany-poskytovat-informace-ii-91266.html>

²⁵ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2017, sp.zn. 6 As 43/2017* [online]. [cit. 2017-10-28].

Dostupné z:

http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2017/0043_6As_1700046_20170803131716_prevedeno.pdf

3.1.1. Ústavněprávní základy práva na informace

Právo na informace je významným ústavně zaručeným právem jakékoliv osoby, jak fyzické, tak právnické, které je zakotveno nejen v ústavním pořádku České republiky, ale také v různých mezinárodních dokumentech, kterými je naše republika vázána.²⁶

Právo na informace slouží k formování určitého vztahu mezi státem a jednotlivcem. Je úzce spojeno s ochranou demokracie a je obsaženo v ústavním pořádku České republiky. Článek první Ústavy obsahuje zásady demokratismu, tj. v demokratickém státu stát respektuje základní práva jedince, která mají v tomto státě přednost před státem samotným.²⁷ Především je ale právo na informace upraveno v čl. 17 **Listiny základních práv a svobod**, tj. usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., dále též jako „**Listina**“. Čl. 17 Listiny má několik rovin. Odst. 1 citovaného článku říká, že: „*svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.*“²⁸ V odstavci následujícím je uvedeno, že: „*každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.*“²⁹ Listina dále zakazuje cenzuru³⁰ a v poslední řadě upravuje povinnost státním orgánům a územním samosprávným celkům poskytovat informace o své činnosti s odkazem na zákon, který stanoví další podmínky a náležitosti.³¹

Právo na informace se řadí dle ústavního pořádku k právům politickým, která jsou specifická zejména tím, že člověk existující v určitém státě je potřebuje k tomu, aby v určitém rozsahu měl možnost získat poznatky o situaci, společenských poměrech a tyto informace poté mohl aktivně využít při správě veřejných věcí, buďto hlasováním, nebo

²⁶ např. Všeobecná deklarace lidských práv z roku 1948, Doporučení R (81) 19 Výboru ministrů členských států Rady Evropy o přístupu p k informacím uchovávanými státními orgány z roku 1981, Mezinárodní pak o občanských právech, Úmluva o ochraně lidských práv a svobod, Maastrichtská smlouva, Charta základních práv Evropské unie apod.

²⁷ čl. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů [online]. [cit. 2016-06-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

²⁸ čl. 17 odst. 1 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky [online]. [cit. 2016-06-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

²⁹ čl. 17 odst. 2 tamtéž

³⁰ viz čl. 17 odst. 3 tamtéž

³¹ viz čl. 17 odst. 4 tamtéž

přímo výkonem nějaké funkce, nebo i k tomu, aby mohl veřejnou správu podrobit určité kontrole.³²

3.1.2. Ekonomické základy práva na informace

Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, smyslem poskytování informací je dosažení určité transparentnosti ve veřejné správě. Jedním z obecných principů veřejného práva je právě transparentnost, resp. zásada veřejnosti a přehlednosti hospodaření veřejných peněžních fondů. Toto se vyznačuje zejména tím, že: *„veřejné finance obsahují jak veřejné příjmy, tak i veřejné výdaje, a proto nemohou být pro společnost tajemstvím, pro společnost, na které je veřejný sektor závislý, protože je zdrojem jeho materiálního základu, a pro kterou také existuje, neboť zabezpečuje poskytování veřejných statků za účelem uspokojování jejich potřeb.“*³³

V obecné rovině řadíme právo na informace, neboť je obsaženo v Listině, k základním právům a svobodám, která jsou nezczizitelná, nezrušitelná, nezadatelná a neomezitelná.³⁴ Zároveň se jedná o univerzální právo, tzn. právo náležící všem osobám (fyzickým a právnickým) bez ohledu na jejich příslušnost.

3.1.3. Kolize práva na informace s jiným ústavním právem

V praxi může dojít k tomu, že: *„v případě určité informace jsou splněna formální hlediska omezení přístupu k informacím tak, jak jsou vymezena Listinou v čl. 17 odst. 4 (a obdobně Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod v jejím čl. 10 odst. 2), tzn.: 1) Ochrana informací určitého typu je stanovena zákonem a současně 2) je sledován některý z cílů dle zmíněných ustanovení (např. ochrana práv a svobod druhých), avšak ve vztahu ke konkrétní informaci, jež je v daném případě žádána, je sporné, nakolik je její neposkytnutí (a tím i zásah do práva na informace) nezbytné ve smyslu naléhavé*

³² PAVLÍČEK, Václav. *Ústava a ústavní řád České republiky: komentář*. 2. dopl. a podst. rozš. vyd., aktualiz. dotisk podle stavu k 1. 1. 2003. Praha: Linde, 2002, s. 180.

³³ MRKÝVKA, Petr, PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Základy finančního práva: komentář*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, s. 44.

³⁴ čl. 1 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky [online]. [cit. 2016-06-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

*společenské potřeby na toto neposkytnutí.*³⁵ V porovnání v závažnosti základních práv stojících proti sobě v kolizi je nutné vycházet z premisy, že základní práva jsou prima facie rovnocenná.³⁶ Jak bylo již mnohokrát judikováno,³⁷ rozsah omezení základních práv a svobod je vždy třeba vykládat restriktivním způsobem. Nejaktuálnějším tématem v tomto smyslu je **střet práva na informace s právem na ochranu soukromí a osobních údajů**. Ostatně, náznak řešení této situace nalezneme v ust. § 8a zák. č. 106/1999 Sb., kdy lze poskytnout informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinným subjektem jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu. Zároveň toto ustanovení odkazuje na již neúčinný občanský zákoník č. 40/1964 Sb., ve znění tehdejších právních předpisů, konkr. na § 10 až 16, a na § 5 a 10 zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, dále jen „**zák. č. 101/2000 Sb.**“ Kolize těchto ústavních práv je podrobně rozebrána v samostatné subkapitole především v subkapitole 3.1.4 a v souvisejících soudních rozhodnutích.

Při aplikaci zák. č. 106/1999 Sb. musí veřejnoprávní subjekt vždy posoudit, zda tzv. veřejný zájem na zpřístupnění požadované informace převažuje nad jiným důvodem zákonné ochrany konkrétní informace, právo na informace totiž není bezbřehé a absolutní, ale nutně naráží na určitá omezení a limity. Pokud by obsahem žádosti byla informace o zdravotním stavu zaměstnance, nelze v tomto případě pochybovat, že převáží právo na ochranu soukromí před právem na informace. V praxi se však takto jednoznačné případy vyskytují spíše ojediněle, většinou se jedná o sporné případy, kdy neposkytnutí informace s tím, že převažuje jiné ústavní právo, musí být velmi podrobně odůvodněno, jinak přináší jisté pochybnosti o správnosti či účelovosti rozhodnutí povinného subjektu.

3.1.4. Test proporcionality

Určitým indikátorem možnosti poskytování informací je test proporcionality. Jeho provedení vždy do značné míry záleží na subjektivním posouzení toho, kdo testuje. Univerzální návod, jak provést test proporcionality, tedy vyvážit proti sobě vzájemně

³⁵ FUREK, A., ROTHANZL, L. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 25.

³⁶ *Plenární náleží Ústavního soudu ČR ze dne 12. 10. 1994, Pl. ÚS 4/94* [online]. [cit. 2017-09-23]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=PI-4-94>

³⁷ *Plenární náleží Ústavního soudu ČR ze dne 30. 3. 2010, Pl. ÚS 2/10* [online]. 2017 [cit. 2017-09-23]. Dostupné z: http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=PI-2-10_1

stojící ústavně zaručená práva, neexistuje. Není vyloučeno, že bude test přizpůsoben podmínkám povinného subjektu, zákonná úprava toto umožňuje, neboť výklad je v této oblasti poměrně široký. Objektivní hledisko v takovém případě může přinést soud, na základě jehož rozhodnutí může být uložena povinnost poskytnout požadovanou informaci. Kolize ústavních práv je podrobně řešena v aplikační části této práce, konkr. v subkapitole 4.2.4., kde je zpracován náleží Ústavního soudu sp.zn. Pl. ÚS 4/94, který dává podrobný výklad principu proporcionality.

3.2. Právní úprava svobodného přístupu k informacím

Právní úprava svobodného přístupu k informacím je obsažena na mezinárodní i vnitrostátní úrovni. Vnitrostátní úprava je zastoupena zejména ústavními zákony, zákony a prováděcími předpisy.

3.2.1 Právo na informace v mezinárodním kontextu

Právní úprava zaručených práv člověka a občana není zakotvena pouze v ústavním pořádku České republiky bez dalšího, ale je obsažena i v nejrůznějších mezinárodních dokumentech. Mezi nejvýznamnější z nich se řadí:

- Charta základních práv Evropské unie
- Doporučení R(81)19 Výboru ministrů o přístupu k informacím v držení veřejných orgánů
- Maastrichtská smlouva
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/98/ES ze dne 17. 11. 2003, o opakovaném použití informací veřejného sektoru
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. 5. 2001, o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise
- Úmluva o přístupu k úředním dokumentům
- Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, tzv. Aarhuská úmluva

- Všeobecná deklarace lidských práv.³⁸

Jedním z nejvýznamnějších mezinárodních dokumentů pojednávajícím o právu na informace, kterým je Česká republika vázána, je **Všeobecná deklarace lidských práv** pocházející z roku 1948, dále jen „**Deklarace**“. Již v její samotné preambuli je zakotveno právo na svobodu projevu, dále zaručuje právo jak na svobodu projevu a přesvědčení, tak i právo na svobodu vyhledávání, přijímání, šíření informace nebo jakékoliv myšlenky všemi možnými prostředky, bez ohledu na státní hranice.³⁹

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech právo na informace zmiňuje ve svém čl. 19 spíše v instrumentální rovině k realizaci svobody projevu. Konstatuje, že právo na informace, především na předávání a šíření informací nejsou absolutní a užívání těchto práv s sebou nese zvláštní povinnosti a odpovědnost. Může tedy podléhat různým omezením, která však musí být v zákoně přímo uvedena.⁴⁰

Za neméně důležitý dokument upravující problematiku práva na informace lze považovat **Doporučení R(81)19 Výboru ministrů o přístupu k informacím v držení veřejných orgánů** z roku 1981. Doporučení se zabývá otázkou přístupu a poskytování informací, jakou součástí požadavku transparentní dobré veřejné správy.⁴¹

3.2.2 Zákon o svobodném přístupu k informacím

Obecnou právní úpravu svobodného přístupu k informacím nalezneme v zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím z 11. 5. 1999, který nabyl účinnosti k 1. 1. 2000 a byl již téměř 20 krát novelizován.⁴² To však neznamenalo, že před tímto datem neměly orgány veřejné moci vůbec povinnost poskytovat informace zaručené Listinou, chyběla však podrobnější právní úprava, zejména jakým způsobem se domáhat

³⁸ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 22 – 23.

³⁹ KORBEL, František a kol. *Právo na informace: zákon o svobodném přístupu k informacím: zákon o právu na informace o životním prostředí: komentář*. Praha: LINDE, 2005, s. 24.

⁴⁰ čl. 19 vyhl. ministra zahraničních věcí 120/1976 Sb., o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1976-120>

⁴¹ POTĚŠIL, Lukáš. „Dobrá správa“ v dokumentech Rady Evropy. [online]. [cit. 2017-09-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/dobra-sprava-v-dokumentech-rady-evropy.aspx>

⁴² Poslední změna: zák. č. 205/2017 Sb., který je účinný od 1. 8. 2017, a týkala se kybernetické bezpečnosti, jedna z posledních novel zákona č. 222/2015 Sb. představovala po mnoha letech výraznější novelizaci zák. č. 106/1999 Sb.

onoho práva nebo opačně, jak přesně mají orgány veřejné moci tuto povinnost plnit, v jakých lhůtách atd. Lze konstatovat, že citovaný zákon splňuje požadavky mezinárodních a komunitárních dokumentů.⁴³ Účelem zák. č. 106/1999 Sb. bylo zajistit právo veřejnosti na přístup k informacím z veřejného sektoru.⁴⁴ Zák. č. 106/1999 Sb. upravuje přístup k informacím jako takovým, poměrně podrobný procesní postup při poskytování informací i důvody pro odmítnutí či odložení žádosti. Jedná se o obecný právní předpis, který dopadá na všechny případy vyjma těch, které jsou upraveny právními předpisy speciálními, např. zák. č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.

3.2.2.1 Proces poskytování informací na základě žádosti

Jedním ze způsobů zpřístupňování informací je poskytování informací ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. na základě konkrétní žádosti žadatele – fyzické či právnické osoby. Žadatel není v této oblasti nikterak omezen, ani právní subjektivitou, státním občanstvím, svojí žádost nemusí odůvodňovat, žádost může podat písemně či ústně, prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací.⁴⁵

V předchozím odstavci je uvedeno, jakým způsobem je možné podat žádost ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. Nejčastějším způsobem podání je písemná forma. Orgány veřejné moci lze žádat elektronicky, prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb nebo datové schránky. Postačuje podat žádost prostřednictvím „prostého e-mailu“, bez zaručeného elektronického podpisu, neboť podání žádosti není učiněno dle zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění platných právních předpisů, dále též „SŘ“. V případě podání odvolání proti rozhodnutí povinného subjektu je naopak aplikován SŘ, což může působit poněkud zmatečně. Pokud by tedy bylo odvolání učiněno „prostým e-mailem“ a do 5 dnů by nebylo potvrzeno či doplněno náležitým způsobem, k podání by se nepřihlíželo. Neformálnost podání žádosti s sebou v praxi bohužel přináší riziko podávání žádosti nejrůznějšími smyšlenými identitami.

⁴³ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Linde Praha, 2012, s. 23.

⁴⁴ KORBEL, František a kolektiv. *Právo na informace: zákon o svobodném přístupu k informacím: zákon o právu na informace o životním prostředí: komentář*. Praha: LINDE, 2005, s. 18.

⁴⁵ KORBEL, František a kolektiv. *Právo na informace: zákon o svobodném přístupu k informacím: zákon o právu na informace o životním prostředí: komentář*. Praha: LINDE, 2005, s. 18.

Z hlediska doručování žádostí elektronickou formou platí, že pokud má povinný subjekt zřízení elektronickou podatelnu a je-li náležitým způsobem zveřejněna, musí žadatel podat žádost prostřednictvím elektronické podatelny. Pokud podá žádost na jinou elektronickou adresu, nejedná se o žádost podanou ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. Nastat může i situace, kdy povinný subjekt nemá pro tento účel zřízenou elektronickou podatelnu. V takovém případě může být žádost ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. zaslána na jakoukoliv elektronickou adresu povinného subjektu.⁴⁶

3.2.2.2 Výroční zpráva

Subjekty zák. č. 106/1999 Sb. mají ve smyslu ust. § 18 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb. povinnost zveřejňovat výroční zprávy o své činnosti v oblasti poskytování informací za uplynulý kalendářní rok, nejpozději do 1. 3. Výroční zprávy musí obsahovat min. následující údaje:

1. „*Počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádostí*“⁴⁷ Aby měl tento údaj větší vypovídající hodnotu, je dle názoru autorky vhodné připojit i informaci, zda byla žádost odmítnuta zcela nebo zčásti, stejně tak jako uvést počet odložených žádostí. V případě nevykázání odložení žádosti, zejména v případě odložení pro nedostatek působnosti povinného subjektu ve smyslu ust. § 14 odst. 5 písm. c) zák. č. 106/1999 Sb. údaje o celkovém vyřizování žádostí povinným subjektem značně zkresluje, přestože absence tohoto údaje ve výroční zprávě není v rozporu se zákonem.⁴⁸

⁴⁶ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 560 - 562.

⁴⁷ ust. § 18 odst. 1 písm. a) zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106/zneni-20170801>

⁴⁸ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 883.

2. „Počet podaných odvolání proti rozhodnutí“⁴⁹ V tomto případě se rozumí samozřejmě i zveřejnění údaje o podaných rozkladech v případě ústředních správních úřadů. Naopak, u vyšších územních samosprávních celků, tedy u nadřízených orgánů, není povinností vykazovat ve výročních zprávách počet jím vyřizovaných odvolání proti rozhodnutí „podřízených“ povinných subjektů,⁵⁰ tedy stručně řečeno, povinný subjekt vykazuje ve výročních zprávách pouze počty odvolání do rozhodnutí, které on sám vydal.
3. „Opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení“⁵¹ Naplnění této zákonné povinnosti činí v praxi největší potíže, neboť každý povinný subjekt si vykládá termín „podstatná část rozsudku soudu“ jiným způsobem. Některé povinné subjekty „plní“ svou zákonnou povinnost tak, že zveřejní pouze výrok daného rozsudku, což je pochopitelně chybné, neboť výrok tvoří pouze část rozhodnutí. Ani v rámci odborné veřejnosti není vytvořen jednotný názor v jakém rozsahu obsah rozhodnutí soudu zveřejňovat, zda má povinný subjekt uveřejňovat výhradně rozsudky nebo také usnesení soudů. Dle platné právní úpravy je povinnost zveřejňovat jen rozsudky, nikoliv usnesení soudu. Formálně vzato zákonná úprava ani neukládá povinnost zveřejňovat rozsudky NSS, ani Ústavního soudu ČR, neboť tyto nepřezkoumávají rozhodnutí povinného subjektu, nýbrž rozhodnutí správního (krajského) soudu, resp. zásah do ústavně zaručených práv a svobod.⁵² „Podstatnými částmi rozsudku jsou kromě výroku rozhodnutí (resp. výsledku řízení) též identifikace rozhodnutí, tedy ta část odůvodnění, z níž vyplývá právní názor

⁴⁹ ust. § 18 odst. 1 písm. b) zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106/zneni-20170801>

⁵⁰ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 883.

⁵¹ ust. § 18 odst. 1 písm. c) zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106/zneni-20170801>

⁵² FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 885.

soudu.⁵³ Jako nevhodnější a nejtransparentnější forma naplnění dikce zákona je zveřejnění předmětného rozsudku v celém jeho rozsahu, což v dnešní době technicky nečiní žádné obtíže. Nesmíme ovšem zapomenout na zák. č. 101/2000 Sb., je tedy nezbytné provést tzv. anonymizaci zveřejňovaného rozsudku, zejména osobních údajů ve smyslu ust. § 5 odst. 7 zák. č. 106/1999 Sb.⁵⁴ V zákoně rovněž absentuje, který z povinných subjektů opis rozsudku zveřejní. Nabízí se subjekt, který poskytnutí informace odmítl, nebo jeho nadřízený orgán, který rozhodnul o odvolání. S ohledem na nejednoznačnost úpravy autorka míní, že nelze pochybit, pokud bude rozsudek zveřejněn oběma subjekty duplicitně, tedy povinným subjektem, a zároveň jeho nadřízeným orgánem.

Údaje o výši nákladů nemusí být jednotlivě rozepisovány dle soudních rozhodnutí, odborná literatura uvádí, že stačí uvést pouze souhrnný údaj. Ustanovení zdůrazňuje, že tento údaj má být celkovým výdajem vynaloženým v této souvislosti, což zahrnuje např. i výdaje na právní konzultaci, cestovné zaměstnance k soudnímu jednání.⁵⁵

4. „*Výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence*“⁵⁶ Naplnění této dikce zákona by dle mínění autorky nemělo činit pro povinné subjekty výkladové obtíže.

5. „*Počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení*“⁵⁷

⁵³ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 884.

⁵⁴ ust. § 5 odst. 7 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106/zneni-20170801>

⁵⁵ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 887-888.

⁵⁶ ust. § 18 odst. 1 písm. d) zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106/zneni-20170801>

⁵⁷ ust. § 18 odst. 1 písm. e) zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106/zneni-20170801>

6. „*Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona*“⁵⁸ Je pouze na povinném subjektu, které další informace ve své výroční zprávě uvede. Jak je již uvedeno výše, jistě by ve výroční zprávě neměla chybět informace o počtu odložených žádostí, za úvahu stojí zveřejnit v celém znění usnesení správních soudů či rozsudky NSS a Ústavního soudu ČR.

Přestože za rozhodné období povinný subjekt nepřijme žádnou žádost ve smyslu tohoto zákona, i přesto je povinen onu výroční zprávu zveřejnit, resp. uvést pouze informace, že žádné žádosti nevyřizoval. Na tuto skutečnost bohužel v praxi často především malé obce zapomínají.

Ověření správnosti údajů obsažených ve výroční zprávě lze v praxi jen obtížně zkontrolovat, nicméně povinný subjekt by měl být schopen doložit správnost uvedených údajů.

3.2.2.3 Sazebník úhrad

Za důležitou otázku lze považovat také možnost zpoplatnění poskytování informací povinným subjektem. Dle ust. § 17 zák. č. 106/1999 Sb. může povinný subjekt požadovat za poskytnutí informace úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořizováním kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli, za určitých okolností i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací.⁵⁹ Jedná se tedy spíše o symbolické částky.

Žádná záloha za poskytnutí informací není přípustná. Aby mohl povinný subjekt úhradu ve smyslu výše uvedeného ustanovení požadovat, je nejprve nezbytné stanovit a zveřejnit předmětný sazebník úhrad za poskytování informací dle § 5

⁵⁸ ust. § 18 odst. 1 písm. f) zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106/zneni-20170801>

⁵⁹ ust. § 17 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

odst. 1 písm. f) zák. č. 106/1999 Sb. Podmínkou úplaty je, že sazebník bude zveřejněn ještě před podáním samotné žádosti ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb.⁶⁰

Platná právní úprava dává povinnému subjektu možnost vydání sazebníku. Je záležitostí organizační struktury povinného subjektu, zda tento sazebník vytvoří. Je-li však povinným subjektem územní samosprávný celek, vydání sazebníku řadíme do samostatné působnosti obce, neboť vydání je chápáno jako zvláštní hmotněprávní povinnost. V případě obce se primárně pravomoc nabízí radě obce ve smyslu ust. § 102 odst. 3 obecního zřízení.⁶¹

V souvislosti se zpoplatňováním žádosti o informaci činí dle odborné literatury největší obtíže správně určit sazbu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informace. Jednotlivé sazby úhrad blíže upravuje nařízení vlády č. 173/2006 Sb., které je blíže popsáno v oddíle 3.1.7.2. „...*Obvykle se stanoví jako hodinový průměr rozpočtovaných ročních „platových nákladů“ připadajících na pracovníky povinného subjektu, kteří vyřizují žádosti o informace, případně na všechny zaměstnance. Tato svou podstatou úhrada za práci“ však může být požadována je v případě mimořádně rozsáhlého vyhledávání, tedy takového vyhledávání, které s v podmínkách povinného subjektu vymyká jeho běžné činnosti.*“⁶²

Mimořádně rozsáhlé vyhledávání odborná literatura definuje jako: „*časově náročná činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem, tedy jestliže vyhledávání informací již v daném případě nelze s ohledem na pojetí veřejné správy jako služby veřejnosti považovat za běžnou, povinný subjekt nijak nezatěžující součást obvyklé agendy.*“⁶³ Nelze pochybovat o tom, že klasifikování tohoto typu vyhledávání informací bude záležet na subjektivním posouzení každého jednotlivého povinného subjektu a na konkrétních podmínkách konkrétního subjektu. Zákonná úprava je i v tomto případě poměrně strohá a v praxi si je nutné pomoci judikaturou soudu.

⁶⁰ JIROVEC, Tomáš, FUREK, Adam. *Metodické doporučení k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015, s. 60.

⁶¹ FUREK, Adam., ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 828.

⁶² JIROVEC, Tomáš, FUREK, Adam. *Metodické doporučení k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015, s. 60.

⁶³ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 838.

Pokud povinný subjekt splňuje výše uvedenou podmínku, tedy vydal v souladu se zákonem sazebník úhrad za poskytování informací k tomu oprávněným orgánem a tento sazebník řádně zveřejnil, je povinností povinného subjektu oznámit žadateli výši úhrady za poskytnutí informace. Z tohoto oznámení musí být patrné, jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena a na základě kterých skutečností. Toto oznámení musí obsahovat poučení o možnosti podat stížnost. Tento přípis je nutné žadateli odeslat ve lhůtě stanovené pro poskytnutí žádosti, v opačném případě povinný subjekt nárok na náhradu takto vyčíslených nákladů ztrácí.

Poskytnutí informace je podmíněno zaplacením požadované částky. V případě, že žadatel do 60 dnů ode dne doručení přípisu požadující tuto úhradu nezaplatí, povinný subjekt žádost odloží ve smyslu ust. § 17 odst. 5 zák. č. 106/1999 Sb.⁶⁴ Jedná se o správní rozhodnutí, tedy musí obsahovat min. výrok, odůvodnění a poučení. Odložení je možné přezkoumat v rámci správního soudnictví, odvolat se do něj není přípustné.⁶⁵

3.2.2.4 Zák. č. 222/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb.

Zákon č. 222/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, bývá označován jako transpoziční novela. Tento zákon, který je účinný od 10. 9. 2015, představuje nejvýznamnější novelu tohoto zákona za téměř 10 let. Zákon reagoval na směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2013/37/EU ze dne 26. 6. 2013.⁶⁶

Výše uvedená transpoziční novela je spíše technického charakteru, neboť precizuje formu poskytování informací, zejména v elektronické podobě. Změny, které tento zákon přinesl, by měly pomoci efektivněji zveřejňovat informace veřejného sektoru a pomoci jejich

⁶⁴ ust. § 17 odst. 5 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

⁶⁵ JIROVEC, Tomáš, FUREK, Adam. *Metodické doporučení k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015, s. 61.

⁶⁶ Sněmovní tisk 395/0, část č. 1/6. *Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů* [online]. [cit. 2017-10-17] Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=395&CT1=0>

opakovanému použití, především díky povinnosti zveřejňovat informace v otevřených nebo strojově čitelných formátech.⁶⁷

Transpoziční novela zakotvuje nové pojmy, přibýly zákonné definice jako strojově čitelný formát, otevřený formát, otevřená formální norma a metadata.⁶⁸

3.2.2.5 Prováděcí předpisy k zákonu o svobodném přístupu k informacím

Legislativní výkladový slovník definuje prováděcí právní předpis obecně jako právní předpis vydaný na základě konkrétního zákonného zmocnění, upřesňující obsah právní normy obsažené v zákoně. Vydávání prováděcích předpisů je zakotveno v čl. 78, resp. 79 Ústavy ČR. Jedná se převážně o nařízení vlády či vyhlášky ústředních správních orgánů, zpravidla ministerstev. Charakter prováděcích předpisů ale splňují také nařízení kraje či obce vydané v přenesené působnosti státní správy.⁶⁹

Zák. č. 106/1999 Sb. má prováděcích předpisů hned několik, viz § 21 tohoto zákona. Mezi nejzásadnější patří:

- nařízení vlády č. 364/1999 Sb., kterým se upravuje součinnost orgánů státní správy s obcemi při zajišťování povinností obcí podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím;
- nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím;
- vyhláška č. 442/2006 Sb., kterou se stanoví struktura informací zveřejňovaných o povinném subjektu způsobem umožňujícím dálkový přístup.

⁶⁷ Sněmovní tisk 395/0, část č. 1/6. Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů [online]. [cit. 2017-10-17] Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=395&CT1=0>

⁶⁸ ust. § 3 odst. 7 až 10 zák. č. 222/2015 Sb., kterou se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů. [online]. [cit. 2017-10-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-222>

⁶⁹ Legislativní helpdesk. Prováděcí předpis [online]. [cit. 2017-09-17] Dostupné z: <https://help.odok.cz/vykladovy-slovník/-/wiki/V%C3%BDkladov%C3%BD%20slovn%C3%ADk/Prov%C3%A1d%C4%9Bc%C3%AD%20pr%C3%A1vn%C3%AD%20p%C5%99edpis>

3.2.2.5.1. Nařízení vlády č. 364/1999 Sb.

Nařízení vlády č. 364/1999 Sb., kterým se upravuje součinnost orgánů státní správy s obcemi při zajišťování povinností obcí podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, je prvním prováděcím předpisem k zák. č. 106/1999 Sb. Přiznává obci, která není městem a po 1. 1. 2002 nebude mít možnost zveřejnit zákonem stanovené informace, možnost poskytnutí součinnosti ze strany okresního úřadu při zveřejnění těchto informací způsobem umožňující dálkový přístup, vč. pravidelné aktualizace. Se zrušením okresního úřadu tuto činnost převzaly obecní úřady obce s rozšířenou působností jako výkon přenesené působnosti.⁶⁶ Přestože je tento právní předpis účinný, autorka se domnívá, že je spíše neaplikovatelný s tím, že je předpokládáno, že si tuto činnost zajistí každá obec samostatně.

3.2.2.5.2 Nařízení vlády č. 173/2006 Sb.

Nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, zpracovává příslušný předpis Evropského společenství, tj. Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2003/98/ES ze dne 17. 11. 2003 o opakovaném použití informací veřejného sektoru a dále upravuje zásady, dle nichž povinné subjekty stanoví výši úhrad a licenčních odměn za poskytování informací na základě zák. č. 106/1999 Sb., tedy slouží k případnému uplatnění požadavku na úhradu nákladů vzniknuvší při poskytování informací.⁷⁰

3.2.2.5.3 Vyhláška č. 442/2006 Sb.

Vyhlášku č. 442/2006 Sb., kterou se stanoví struktura informací zveřejňovaných o povinném subjektu způsobem umožňujícím dálkový přístup, vydalo ministerstvo informatiky, a jak již samotný název tohoto prováděcího předpisu napovídá, stanoví strukturu informací zveřejňovaných o povinném subjektu vydefinovaném v § 2 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb. způsobem umožňujícím dálkový přístup vč. osnovy popisu postupů, které musí povinný subjekt dodržovat při vyřizování všech žádostí, návrhů i jiných dožadání občanů, a to včetně příslušných lhůt, které je třeba dodržovat. Jedná se zejména o důvod

⁷⁰ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 962 - 964.

a způsob založení, organizační strukturu, kontaktní spojení, kontaktní poštovní adresu, adresu úřadovny pro osobní návštěvu, úřední hodiny, telefonní čísla, IČ, DIČ atd.⁷¹

3.2.2.6. Prováděcí předpisy k § 5 odst. 6 a § 21 odst. 3 písm. c)

Ust. § 21 odst. 3 zák. č. 106/1999 Sb. bylo vloženo do tohoto zákona na základě novely č. 61/2006 Sb. a původně zmocnilo k vydání prováděcího předpisu Ministerstvo informatiky, později Ministerstvo vnitra, na základě zák. č. 110/2007 Sb. Jediným podzákoným právním předpisem, který byl vydán na základě tohoto zmocňovacího ustanovení ještě Ministerstvem informatiky, je zák. č. 442/2006 Sb., který upravuje strukturu informací zveřejňovaných o povinném subjektu způsobem umožňujícím dálkový přístup.⁷²

3.2.2.7. Svobodný přístup k informacím a ochrana osobních údajů

V současné době velmi diskutovaným tématem je svobodný přístup k informacím na straně jedné a ochrana osobních údajů na straně druhé. Ochrana osobních údajů souvisí ruku v ruce s ochranou soukromí. Jedná se o ústavní právo zaručené Listinou čl. 10 odst. 3, zařazené mezi základní lidská práva a svobody. Základním právním dokumentem upravující tuto problematiku je zák. č. 101/2000 Sb. Tento zákon však již nemá dlouhé platnosti, neboť bude v celém svém rozsahu nahrazen a zrušen nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, o kterém bude pojednáno níže.

Legální definice pojmu **osobní údaje** je právě upravena v uvedeném zákoně a je definována následovně: „*osobním údajem je jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.*“⁷³ Lze tedy konstatovat, že osobním údajem je informace

⁷¹ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 965 - 966.

⁷² FUREK, Adam., ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související: komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Linde Praha, 2012, s. 950.

⁷³ Ust. § 4 písm. a) zák. č. 101/2000 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-09-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>

týkající se zcela konkrétního subjektu. Nerespektování právní úpravy v této oblasti může mít dokonce i trestněprávní rovinu, neboť § 180 zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění platných právních předpisů, definuje jako jeden z trestných činů neoprávněné nakládání s osobními údaji, který může být spáchán i pouze nedbalostně, s horní hranicí trestní sazby ve výši 8 let odnětí svobody.⁷⁴ Autorce však není známo, že by trest v této výši byl v České republice uložen.

Dalším důležitým pojmem, který je spojen s touto problematikou, je **subjekt údajů**. Tím je dle zákonné úpravy pouze fyzická osoba, k níž se údaje vztahují.⁷⁵ To však neznamená, že by právnická osoba určitou ochranu nepožívala. U této lze chránit její obchodní tajemství, dobré jméno či pověst atd. **Správce** je potom: „každý subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů provádí zpracování a odpovídá za něj. **Zpracováním osobních údajů** může správce zmocnit nebo pověřit zpracovatele, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak“⁷⁶, přičemž zpracováním osobních údajů se rozumí: „jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace.“⁷⁷

O tom, že rodné číslo, jméno, příjmení, datum a místo narození či adresa trvalého bydliště je osobním údajem, není sporu. Existují však určité hraniční případy, kdy jako osobní údaj může být zásadně považována i IP adresa,⁷⁸ telefonní číslo či e-mailová adresa.⁷⁹

⁷⁴ ust. § 140 zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

⁷⁵ ust. § 4 písm. b) zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>

⁷⁶ ust. § 4 písm. j) zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>

⁷⁷ ust. § 4 písm. e) zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>

⁷⁸ Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 19. 10. 2016, ve věci C-582/14 [online]. [cit. 2017-10-02]. Dostupné z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=184668&pageIndex=0&doclang=cs&mode=_lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1403270

Pro někoho citlivý údaj představuje výše jeho platu či mzdy. Pokud je však fyzická osoba zaměstnána u povinného subjektu ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb., tedy jeho plat je hrazen z veřejných prostředků, musí se smířit s tím, že kdokoliv bude chtít znát výši jeho platu a podá žádost ve smyslu uvedeného zákona, bude zpravidla této žádosti vyhověno s aplikací ust. § 8b zmiňovaného zákona. Toto stanovisko opakovaně judikoval Nejvyšší správní soud, ovšem v závěru psaní této diplomové práce zaujal Ústavní soud ČR odlišné stanovisko, neboť jeho nálezy dávají nově povinnému subjektu odmítnout poskytnout informaci o platu a odměnách zaměstnance na základě žádosti podané ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb., pokud nejsou kumulativně splněny v nálezu přesně konkretizované podmínky.

V poslední době nejdiskutovanějším a zároveň nejaktuálnějším v oblasti ochrany osobních údajů je bezesporu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, označované jako obecné nařízení na ochranu osobních údajů, tzv. GDPR - General Data Protection Regulation, dále jen „**GDPR**“, které začne platit ve všech členských státech Evropské unie, tedy i v České republice, jednotně od 25. května 2018. Nařízení, na rozdíl od původní směrnice, má přímé účinky v celé Evropské unii, tudíž nabyde účinnosti bez dalšího. V České republice nahradí stávající právní úpravu, tedy onen zák. č. 101/2000 Sb. GDPR vyvolává mezi veřejností rozporuplné pocity, přestože co se týče povinností, zásadní změny nepřináší. Tyto rozpaky jsou možná vyvolány tím, že se nyní zák. č. 101/2000 Sb. zcela nerespektuje. GDPR zásadně zpřísňuje sankce za jeho porušení, kdy horní hranice uložené pokuty činí 20 mil. EUR či 4 % celosvětového ročního obrátu, přičemž se použije právě ta hodnota, která je vyšší.⁸⁰

3.2.2.8. Metodické doporučení Ministerstva vnitra České republiky

Metodická doporučení mají pouze doporučující charakter, bez jakékoliv právní závaznosti, nicméně je doporučováno minimálně nižším územně samosprávním celkům se jimi řídit.

⁷⁹ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn.. 9 As 34/2008* [online]. [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <http://iudictum.cz/1272/9-as-34-2008-68>

⁸⁰ *čl. 83 odst. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679* [online]. [cit. 2017-10-07]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32016R0679>

V oblasti zák. č. 106/1999 Sb. vydalo opakovaně příručku Ministerstvo vnitra ČR, přičemž nejaktuálnější je dle právního stavu k 1. 11. 2015. Toto doporučení vydává odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra České republiky. Jedná se o metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků v oblasti zák. č. 106/1999 Sb. s cílem informovat především nižší územní samosprávné celky. Metodické doporučení reagovalo na přijetí zák. č. 222/2015 Sb., kterým došlo po téměř deseti letech k zásadnější novelizaci zák. č. 106/1999 Sb., tzv. transpoziční novelou, o které bylo pojednáno již výše. Této novele byla věnována první část příručky, druhá část příručky představuje praktického průvodce vyřizováním žádosti dle zák. č. 106/1999 Sb. s ohledem na dotazy a podněty, které příslušný odbor Ministerstva vnitra ČR zaznamenal.⁸¹

Přestože není toto metodické doporučení závazné, má pouze doporučující charakter, dle názoru autorky je velmi zdařile vypracováno významnými autory a může se stavit na roveň jiné odborné literatury.

3.2.2.9. Pokyn města a Městského úřadu Sezimovo Ústí

Povinný subjekt může upravit konkrétní podmínky poskytování informací ve vnitřním předpise konkrétního subjektu, který je závazný výhradně uvnitř organizace, která jej vydala, má ryze interní charakter. Pro vnitřní předpis je charakteristická závaznost jen pro tento subjekt, nesmí rozšiřovat výklad zákona a prováděcích předpisů, pouze je aplikuje na konkrétní podmínky povinného subjektu.

V podmínkách města Sezimovo Ústí je zpracován pokyn č. 10/2014 města a Městského úřadu Sezimovo Ústí – Poskytování informací podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ze dne 1. 10. 2014. Velmi pozitivně autorka vnímá, že citovaný pokyn pouze řeší interní postupy při zpracování žádostí dle zák. č. 106/1999 Sb., určuje zpracovatele této žádosti, jakožto zpracovatele výroční zprávy, evidenci těchto žádostí apod. a pouze obecně odkazuje na povinnost postupovat v souladu se zákonem. Tato

⁸¹ JIROVEC, Tomáš, FUREK, Adam. *Metodické doporučení k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015.

úprava je nejvhodnější, neboť je nadčasová a nestává se překonanou a zmatečnou při jakémkoliv změně zákona. Jediná výtká vůči tomuto pokynu směřuje k tomu, že nejsou v rámci organizační struktury tohoto povinného subjektu stanoveny jakémkoliv kontrolní mechanismy.

3.2.2.10. Procesní postup vyřizování žádostí o informace

Celý proces vyřizování žádosti o informace dle zák. č. 106/1999 Sb. začíná tím, že žadatel podá povinnému subjektu žádost o poskytnutí informace způsobem v zákoně uvedeném. Povinný subjekt posléze tuto žádost bez zbytečného odkladu vyhodnotí a dle jejího obsahu může shledat, že nic nebrání žádosti vyřídit nebo žadatele vyzve k doplnění či upřesnění. V případě, že žadatel výzvě povinného subjektu k doplnění či upřesnění nevyhoví, povinný subjekt žádost odloží nebo rozhodne o odmítnutí žádosti.

V případě, že povinný subjekt neshledal důvod pro upřesnění či doplnění žádosti, popř. byla-li žádost na základě výzvy žadatelem doplněna, má povinný subjekt čtyři možnosti dalšího postupu – rozhodne o odmítnutí žádosti, žádost odloží, poskytne požadovanou informaci, popř. odkáže na již zveřejněnou informaci nebo vyzve žadatele k úhradě nákladů za poskytnutí informací. V případě posledně jmenovaného za předpokladu, že nebudou uhrazeny vyčíslené náklady do 60 dnů od doručení výzvy, povinný subjekt žádost odloží.

Všechny výše uvedené procesní postupy vedou k poskytnutí či neposkytnutí informace. Pokud žadatel se způsobem vyřízení žádostí souhlasí, je tímto věc ukončena. Pokud však nesouhlasí, může se proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informaci odvolat v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí, byť jen částečné, žádosti o poskytnutí informací nebo podat stížnost na postup povinného subjektu při vyřizování žádosti v případě neposkytnutí všech informací, v případě odložení žádosti, v případě odkazu na již zveřejněnou informaci a v případě úhrady nákladů ve smyslu ust. § 17 zák. č. 106/1999 Sb.

Povinný subjekt posléze obsah stížnosti či odvolání posoudí a dle okolností stížnosti vyhoví a poskytne požadovanou informaci, vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti nebo sníží

úhradu nákladů, popř. vyhoví odvolání, napadené rozhodnutí zruší a poskytne informaci, nebo předá stížnost nebo odvolání nadřízenému orgánu.

Jedná-li se o stížnost, nadřízený orgán obsah stížnosti posoudí a dle okolností povinnému subjektu přikáže, aby žádost ve stanovené lhůtě vyřídil, nebo v případě stížnosti směřující do výše požadované náhrady povinnému subjektu přikáže, aby ve stanovené lhůtě zjednal nápravu, nebo postup povinnému subjektu potvrdí. Jedná-li se o odvolání, nadřízený orgán posoudí obsah odvolání a dle okolností napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí povinnému subjektu k dalšímu rozhodování, nebo odvolání zamítne a napadené rozhodnutí potvrdí, popř. rozhodnutí zruší a zastaví řízení. Tímto je tedy proces v rámci územních samosprávných celků dokončen, v úvahu připadá žaloba přezkoumání a zrušení rozhodnutí správních orgánů soudní žalobou.

Velmi zdařile je celý tento procesní postup schematicky znázorněn v metodické příručce Ministerstva vnitra v příloze č. 4⁸² k této diplomové práci.

3.2.2.11. Princip zneužívání práva na informace

Žadatelem o informaci ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. může být prakticky kdokoliv, fyzická i právnická osoba. Žádost může být podána povinnému subjektu velmi neformálním způsobem, přičemž postačuje zaslání prostého e-mailu zpravidla na e-mail povinným subjektem k tomu určený. Žádost nemusí být nikterak odůvodněna. Zneužívání tohoto práva nahrává také skutečnost, že povinný subjekt má možnost požadovat náklady, které ve většině případů představují jen symbolické částky.

Přestože svobodný přístup k informacím je nezbytný a nade vší pochybnost patří do demokratického právního státu, stává se bohužel i nástrojem kverulantů k pomstě, k nadměrnému administrativnímu zatěžování povinného subjektu nebo k ulehčení své práce.

⁸² JIROVEC, Tomáš, FUREK, Adam. *Metodické doporučení k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015, s. 67 - 68.

Zákon o svobodném přístupu k informacím jako důvod pro neposkytnutí informace nezná odmítnutí žádosti z důvodu zneužití práva na informace žadatelem. Soudní judikatura však s touto skutečností pracuje a chápe ji jako tzv. faktický důvod.

Povinný subjekt může žádost zneužívající právo na informace odmítnout dle ust. § 15 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb. Žádost tedy musí být vyřízena formálním způsobem, přičemž materiální podmínkou je naplnění znaků zneužití práva. Dle ustálené soudní judikatury není zneužíváním práva pouhé podávání velkého počtu žádostí nebo požadování velkého množství informací bez dalšího. K tomu musí být naplněna další podmínka, a sice osobní postoj žadatele k požadovaným informacím nebo k povinnému subjektu – snaha paralyzovat činnost povinného subjektu, šikanovat zaměstnance apod. Naplnění této kategorie však musí být řádně zdokumentováno a doloženo.⁸³

Dle názoru autorky je zneužíváním práva na informace i používání zák. č. 106/1999 Sb. za účelem levného získání materiálů ke komerčnímu užití např. advokáty, zejména kopií částí spisů, ve kterých právně zastupují účastníky řízení. Obecně lze říci, že vyčíslené náklady za poskytnutí této informace dle sazebníku ve smyslu ust. § 17 zák. č. 106/1999 Sb. nepředstavují ani jízdné, které by tento typ žadatele musel vynaložit v rámci cestovních nákladů do sídla povinného subjektu, aby si sám informace pro účely svého podnikání opatřil. Neboť povinný subjekt může žadateli vyúčtovat jen mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, o které se zpravidla nejedná, úředník vyhledává tuto informaci za účelem vyřízení žádosti de facto z veřejných prostředků směřující na plat vyhledávajícího úředníka. V rámci svého zaměstnání se bohužel autorka s tímto jednáním ze strany právních zástupců opakovaně setkala. Ostatně tuto skutečnost potvrzuje i JUDr. Vacková v podmínkách města Tábor, viz příloha č. 1 bod 5.

Zneužívání zák. č. 106/1999 Sb. netrápí pouze územní samosprávné jednotky, ale i soudy, které jsou rovněž povinnými subjekty dle tohoto zákona. Soudy v posledních letech zaznamenávají vysoký nárůst podaných žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb., přičemž mnohdy představuje vyřízení žádostí velkou časovou náročnost. Problémy dle všeho má i Nejvyšší soud ČR. Jeho nespokojení účastníci řízení opakovaně podávají žádosti dle zák.

⁸³ JIROVEC, Tomáš, FUREK, Adam. *Metodické doporučení k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015, s. 66.

č. 106/1999 Sb., aby jim interpretoval svá rozhodnutí, požadují výpisy veškeré došlé pošty v den nápadu jejich věci nebo nejlépe v několika dnech, čímž pravděpodobně napadají rozvrhy práce – přidělení zákonného soudce.⁸⁴

⁸⁴ PASEKOVÁ, Eva. *Svobodný přístup k informacím? Soudy jsou zahlceny žádostmi i šikanózními dotazy*. [online]. 2016 [cit. 2017-11-08]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2016/12/svobodny-pristup-k-informacim-soudy-jsou-zahlceny-zadostmi-sikanoznimi-dotazy/>

4 Aplikační část práce

Na základě zvoleného cíle, v souladu s metodikou, tato aplikační část plynule navazuje na část teoretickou a řeší kazuistiku vybraných judikátů soudů, které dle názoru autorky významným způsobem dotváří zák. č. 106/1999 Sb. a ovlivňují tak rozhodování povinných subjektů, žadatelů i rozhodování soudů. Autorka dále provede časovou analýzu a podrobnou kazuistiku konkrétního případu v případě povinného subjektu, města Sezimovo Ústí, a to od podání žádosti povinného subjektu, přes řízení před správním soudem, až po fázi exekuční, zmíněn bude také postup Ministerstva vnitra ČR v tomto případě. Dále se autorka bude zabývat analýzou výročních zpráv města Sezimovo Ústí, města Tábor a Jihočeského kraje, následovat bude analýza provedených rozhovorů cíleně zvolených osob - Mgr. Ing. Martin Doležal, starosta města Sezimovo Ústí, JUDr. Dagmar Vacková, bývalá vedoucí Sekretariátu starosty města Tábora a JUDr. Lukáš Glaser, vedoucí odboru legislativy a vnitřních věcí Krajského úřadu Jihočeského kraje.

4.1 Územní samosprávné celky a zák. č. 106/1999 Sb.

V případě krajských úřadů či obecních úřadů s rozšířenou působností, které mají dostatečné personální a profesionální zázemí, si autorka dovoluje tvrdit, že podané žádosti dle uvedeného zákona nemohou tyto instituce nikterak výrazně ovlivnit, přestože pravděpodobně mají aparáty prioritně stanoveny jiné úkoly. Problém však může nastat v malých obcích, kde funguje neuvolněný starosta, který zpravidla po výkonu zaměstnání v jiném sektoru začíná vykonávat funkci starosty v odpoledních hodinách. U těchto obcí absentuje odborný úřednický aparát a lidé v čele jen stěží plní běžnou agendu. Zde lze předpokládat, že vyřizování těchto žádostí v jakémkoliv počtu představuje zvýšenou administrativní zátěž, která může být zejména v případě časově náročnějších či často opakujících se žádostí vykonávána na úkor jiných činností. V tomto případě může nastat otázka, zda poslední zmiňovanou situaci nelze ošetřit legislativní změnou.

4.1.1. Město Sezimovo Ústí a Městský úřad Sezimovo Ústí

Kraj: Jihočeský

Okres: Tábor

Region soudržnosti: Jihozápad

Počet obyvatel dle ČSÚ k 31. 12. 2016: 7 251⁸⁵

Sídlo Městského úřadu Sezimovo Ústí, dále též „MěÚ SÚ“: Dr. E. Beneše 21,
391 01 Sezimovo Ústí

Městský úřad Sezimovo Ústí je pověřeným obecním úřadem. Město Sezimovo Ústí je tvořeno v současné době starostou, Mgr. Ing. Martinem Doležalem, jednou místostarostkou, paní Ludmilou Svatkovou, tajemnicí, Ing. Miroslavou Svitákovou a zaměstnanci MěÚ SÚ. MěÚ SÚ se dále člení na odbory a ty zpravidla dále na oddělení.

V rámci organizační struktury MěÚ SÚ, v souladu s příslušným interním pokynem, vyřizuje žádost dle zák. č. 106/1999 Sb. osoba, do jejíž působnosti spadá obsah podané žádosti, zpravidla vedoucí odborů, tedy tuto žádost týkající se uzavřených smluv bude řešit vedoucí odboru správního a právního, žádost týkající se životního prostředí bude řešit jediný referent životního prostředí působící na MěÚ SÚ apod. V zásadě se jedná o max. 5 zaměstnanců, které vyřizují žádosti dle zák. č. 106/1999 Sb. na 7 251 obyvatel tohoto města za předpokladu, že tyto žádosti budou podávat výhradně občané města Sezimovo Ústí. Při této premise vychází na 1 obyvatele města 0,00069 zaměstnanců vyřizujících jejich žádosti.

4.1.1.1. Počet podaných žádostí o poskytnutí informace městu Sezimovo Ústí v letech 2012 až 2016

Město Sezimovo Ústí je povinným subjektem dle zák. č. 106/1999 Sb. Rovněž je tedy povinováno dle ust. § 18 zákona vždy do 1. března příslušného roku zveřejnit výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v této oblasti, která musí obsahovat náležitosti v zákoně stanovené.⁸⁶ Z oficiálních webových stránek města⁸⁷ je patrné, že město Sezimovo Ústí uvedené ustanovení zákona respektuje.

⁸⁵ Český statistický úřad. *Počet obyvatel v Jihočeském kraji podle obcí k 31. 12. 2016* [online]. [cit. 2017-09-11]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11256/17878992/obce_31_12_16_jhc.pdf/flfb7390-19de-4ea1-9a9b-462e1ea2136d?version=1.1

⁸⁶ viz § 18 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů, o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. 2017 [cit. 2017-10-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106/zneni-20170801>

⁸⁷ Výroční zprávy podle zákona č. 106/1999 Sb. [online]. 2017 [cit. 2017-09-02]. Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/mesto-vyrocní-zpravy>

Z výročních zpráv výše uvedených lze analyzovat vývoj žádostí dle zák. č. 106/1999 Sb. za zvolené období 2012 až 2016 a s nimi spojené procesní postupy, znázorněné v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 Vývoj podaných žádostí o informace městu Sezimovo Ústí

Rok	Počty				Náklady soudního řízení v Kč	Požadované náklady dle § 17 zákona v Kč
	podaných žádostí	odvolání proti rozhodnutím	odložených žádostí/částech odmítnutí	soudních řízení		
2012	4	2	0	0	0	0
2013	5	0	0	0	0	0
2014	5	0	2	0	6.646,50	66 ⁸⁸
2015	7	0	1	0	70.806,41	0
2016	1	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování, čerpáno z dat získaných z výročních zpráv města Sezimovo Ústí, dostupné: <http://www.sezimovo-usti.cz/mesto-vyrocní-zpravy>

4.1.1.2. Počet podaných žádostí o poskytnutí informace městu Tábor v letech 2012 až 2016

Město Tábor je okresním městem, druhým největším v Jihočeském kraji a spolu s Planou nad Lužnicí a právě s městem Sezimovo Ústí tvoří městskou aglomeraci. Městský úřad Tábor je pověřeným úřadem a vykonává činnosti obce s rozšířenou působností. Lze tedy předpokládat, že městu Tábor bude doručeno více žádosti o poskytnutí informace než městu Sezimovo Ústí. Na oficiálních webových stránkách města Tábor jsou zveřejněny výroční zprávy v souladu s § 18 zák.

⁸⁸ Informaceprovsechny. *Kandidátní listiny do komunálních voleb 2014. Město Sezimovo Ústí*: [online]. [cit. 2017-08-22] Dostupné z: <http://www.infoprovsechny.cz/request/1556/response/4448/attach/3/p%20Hav1%20k%20kopie%20kandid%20tn%20ch%20listin%20odlo%20en%20dosti%20PDF.pdf>

č. 106/1999 Sb.,⁸⁹ z kterých jsou čerpána data uvedená v tabulce č. 2 níže. Lze konstatovat, že výroční zprávy obou měst (Tábora a Sezimova Ústí) mají téměř totožnou strukturu. Město Tábor měl ke dni 31. 12. 2016 dle údajů uvedených Českých statistickým úřadem 34 482 obyvatel.⁹⁰

Tabulka č. 2: Vývoj podaných žádostí o informace městu Tábor v letech 2012 až 2016

Rok	Počty				N soud. řízení (Kč)	Požadované náklady dle § 17 zákona v Kč
	podaných žádostí	odvolání proti rozh.	odložených žádostí/částečné odmítnutí/stížnosti	soud. řízení		
2012	14	0	0	0	0	0
2013	17	0	0	0	0	0
2014	48	1	0	0	0	0
2015	22	0	1	0	0	0
2016	33	0	6	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování, čerpáno z dat získaných z výročních zpráv města Tábor, dostupné: <http://m.taborcz.eu/vismo/isvs.asp>

4.1.1.3. Počet podaných žádostí o poskytnutí informace Jihočeskému kraji v letech 2012 až 2016

Jihočeský kraj zahrnuje 7 okresů (České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a posuzovaný Tábor).⁹¹

Jak je patrné, uvedená města Tábor a Sezimovo Ústí územně spadají do Jihočeského kraje a aby byla analýza kompletní, níže jsou uvedena i data

⁸⁹ Výroční zprávy podle zákona č. 106/1999 Sb. [online]. 2017 [cit. 2017-09-03]. Dostupné z: http://taborczech.eu/vismo/osnova.asp?id_org=16470&id_osnovy=27&n=17%2Dvyrocni%2Dzprava%2Dpodle%2Dzakona%2Dc%2D106%2D1999%2Dsb

⁹⁰ Český statistický úřad. *Počet obyvatel v Jihočeském kraji podle obcí k 31. 12. 2016* [online]. [cit. 2017-11-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11256/17878992/obce_31_12_16_jhc.pdf/f1fb7390-19de-4ea1-9a9b-462e1ea2136d?version=1.1

⁹¹ viz ust. § 5 zák. č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, ve znění pozdějších právních předpisů. [online]. 2017 [cit. 2017-09-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1960-36>

vypovídající o podaných žádostech dle zák. č. 106/1999 Sb. Jihočeskému kraji, resp. u Krajského úřadu Jihočeského kraje. Tyto informace byly rovněž získány z výročních zpráv zveřejněných v souladu s ust. § 18 zákona.⁹² Již na první pohled je zřejmé, že tyto uveřejněné zprávy jsou oproti předchozím více propracované a obsahují informace nad rámec zákona. Jihočeský kraj k 31. 12. 2016 evidoval celkem 638 782 obyvatel.⁹³

Tabulka č. 3: Vývoj podaných žádostí o informace Jihočeskému kraji

Rok	Počty				Náklady soudního řízení v Kč	Požadované náklady dle § 17 zákona v Kč
	podaných žádostí	odvolání proti rozhodnutím	odložených žádostí/ částečných odmítnutí/stížností	soud. řízení		
2012	56	0	3	0	0	0
2013	75	7	2	0	0	0
2014	56	10	0	0	0	0
2015	79	2	5	0	0	0
2016	121	0	10	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování, na základě dat získaných z výročních zpráv Jihočeského kraje, dostupné: <http://wwwtest.kraj-jihocesky.cz/>

4.2. Konkrétní žádost o poskytnutí informace dle zák. č. 106/1999 Sb.

Každou žádost dle zák. č. 106/1999 Sb. je nutno posuzovat individuálně. Některá je vyřízena během několika desítek minut, jiná je časově náročnější a procesní postupy mohou trvat i několik let. Druhou variantu řešení lze demonstrovat na žádosti uvedené v této kapitole v případě města Sezimovo Ústí. Aby mohl být tento

⁹² Výroční zprávy podle zákona č. 106/1999 Sb. (17.) a Výroční zprávy JČK [online]. [cit. 2017-09-03]. Dostupné z:

http://wwwtest.kraj-jihocesky.cz/417/vyrocní_zpravy_podle_zakona_c_1061999_sb_17_a_vyrocní_zpravy_jck.htm

⁹³ Český statistický úřad. Počet obyvatel v Jihočeském kraji podle obcí k 31. 12. 2016 [online]. [cit. 2017-09-11]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11256/17878992/obce_31_12_16_jhc.pdf/f1fb7390-19de-4ea1-9a9b-462e1ea2136d?version=1.1

konkrétní případ v práci uveden, byla požádána o souhlas se zpracováním těchto údajů Rada města Sezimovo Ústí, která vydala kladné stanovisko prostřednictvím usnesení č. 286/2016 ze dne 8. 8. 2016. Tento případ byl medializován v místních periodících,⁹⁴ některé informace lze získat z veřejných prostředků, včetně právního rozboru, o kterém je pojednáno níže.

4.2.1. Správní řízení v souvislosti se žádostí dle zák. č. 106/1999 Sb.

Podatelna Městského úřadu Sezimovo Ústí přijala dne 25. 6. 2012 žádost o informaci ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. od bývalého tajemníka úřadu a zároveň člena tehdejší dozorčí rady společnosti ENERGOINVEST a.s.⁹⁵ Obsah žádosti byl strohý, bývalý tajemník požadoval poskytnout informaci, která se týká „Smlouvy o poskytování právních služeb“ mezi městem Sezimovo Ústí a Advokátní kanceláří Havel, Holásek & Partners, s. r. o. ve věci právního posouzení smluvních vztahů mezi subjekty zajišťující tepelné hospodaření města Sezimovo Ústí, podle usnesení RM č. 275/2011 a dále informace o výsledku tohoto zadání. Žadatel rovněž požadoval poskytnutí kompletní kopie uvedených materiálů za předpokladu, že tomu nebrání jiné právní důvody, dále též „**žádost ze dne 25. 6. 2012.**“

Žadatel s nejvyšší pravděpodobností z veřejně dostupných zdrojů zjistil, že Rada města Sezimovo Ústí se problematikou tepelného hospodářství ve městě zabývala již 10. 10. 2011, neboť v tento den přijala rada obce usnesení č. 275/2011, ze kterého je patrné, že bude vypracována právní analýza tepelného hospodářství zabývající se posouzením smluvních vztahů mezi subjekty zajišťující tepelné hospodářství města Sezimovo Ústí. Z tohoto usnesení je evidentní, že se právní analýza bude dotýkat uvedené společnosti ENERGOINVEST a.s., neboť výhradně ona zajišťuje ve městě tepelné hospodářství a jako jediná má s městem uzavřenou nájemní smlouvu nedbale upravující

⁹⁴ Jižní Čechy Teď! *Na Sezimovo Ústí posílá exekutory bývalý tajemník*. [online]. 2017 [cit. 2017-09-11] Dostupné z: <http://www.jcted.cz/na-sezimovo-usti-posila-exekutory-jeho-byvaly-tajemnik/> nebo Tábořský deník.cz. *Sezimovo Ústí bojuje s exekucí*. [online]. 2017 [cit. 2017-11-05] Dostupné z: https://taborsky.denik.cz/zpravy_region/sezimovo-usti-bojuje-s-exekuci-20140830.html

⁹⁵ Obchodní název této společnosti se změnil na CENTES Sezimovo Ústí, a.s. na základě usnesení Zastupitelstva města Sezimovo Ústí č. 88/2016/15 ze dne 8. 11. 2016, viz *usnesení ze schůze Zastupitelstva města Sezimovo Ústí, konaného dne 8. 11. 2016* [online]. [cit. 2017-09-11] Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/mp3/usnzm1508112016.pdf>

tuto problematiku.⁹⁶ Tento právní rozbor byl městem zadán k vypracování s tím, že v budoucnu dojde s nejvyšší pravděpodobností k soudnímu sporu mezi městem a uvedenou obchodní společností, tedy tento rozbor měl sloužit jako podklad pro smluvní vyjednávání, popř. pro případný soudní spor, po skončení nájemní smlouvy dne 31. 12. 2015. Poskytnutím právního rozboru by tedy město bylo výrazně ve své pozici znevýhodněno, neboť s určitostí by se s právním rozbohem v případě poskytnutí informace seznámila druhá strana.

Město Sezimovo Ústí, povinný subjekt, tuto žádost zpracovalo tak, že vyhodnotilo část požadovaných informací jako **obchodní tajemství** ve smyslu ust. § 9 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb., ve spojení s ust. § 17 zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění tehdy platných právních předpisů, a proto vydalo rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti na základě ust. § 15 jmenovaného zákona. Své rozhodnutí povinný subjekt odůvodňuje tím, že právní rozbor v celém svém rozsahu tvoří skutečnosti obchodní povahy s vysokou materiální hodnotou, které nejsou v příslušných obchodních kruzích běžné dostupné, přičemž se jedná o skutečnosti související s podnikem města, neboť předmětem právního rozboru je tepelné hospodářství města, které město zajišťuje jako každý jiný podnikatel. Obsah právního rozboru má být dle vůle města Sezimovo Ústí, stejně jako dle advokátní kanceláře, která jej vypracovala, utajen, což je také konstatováno v samotném právním rozboru. Žadatel se do rozhodnutí správního orgánu prvního stupně odvolal, nicméně odvolací orgán, tj. Krajský úřad Jihočeského kraje, rozhodnutí orgánu prvního stupně potvrdil.

4.2.2. Soudní řízení v souvislosti se žádostí dle zák. č. 106/1999 Sb.

Žádost ze dne 25. 6. 2012 však nebyla v rámci správního řízení vedeném územními samosprávnými celky procesně ukončena, neboť se žadatel domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí správních orgánů soudní žalobou. V daném případě byl místně příslušný Krajský soud v Českých Budějovicích, dle sídla Krajského úřadu Jihočeského kraje coby žalovaného.

⁹⁶ *Usnesení ze schůze Rady města Sezimovo Ústí, konané dne 10. 10. 2011* [online]. [cit. 2017-09-11] Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/rada-mesta-usneseni-zapisy&podmenu=radamenu?vyber=rada-mesta-usneseni-zapisy&razeni=poradi&smer=desc&stranka=168>

Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 26. 3. 2013 rozhodl tak, že rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 15. 11. 2012 zrušil, stejně jako rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, města Sezimovo Ústí a současně uložil městu Sezimovo Ústí povinnost do třiceti dnů od právní moci rozsudku poskytnout žalobci informace požadované v jeho žádosti ze dne 25. 6. 2012. Přestože rozhodnutí správního soudu se dotýkalo nejvíce města Sezimovo Ústí, nebylo město účastníkem řízení, žalovaným byl výhradně Krajský úřad Jihočeského kraje, který byl také povinen uhradit náhradu nákladů řízení ve výši 7.800 Kč.

Vzhledem k tomu, že se město Sezimovo Ústí cítilo být kráceno na svých právech, podalo **kasační stížnost** ve smyslu ust. § 102 a násl. zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění platných právních předpisů, dále též „s.ř.s.“ Důrazně upozornil, že správní soud v soudním řízení zcela opominul město Sezimovo Ústí zahrnout jako účastníka řízení, přestože rozhodnutím byla dotčena jeho práva a povinnosti a min. měl město zahrnout do řízení ve smyslu ust. § 34 odst. 1 s.ř.s. jako osobu zúčastněnou. V soudním řízení tedy město nebylo ani s danou věcí seznámeno, vyzooměno o nařizeném jednání, nemohlo nahlížet do soudního spisu atd. Zahájení a průběh řízení se tedy město dozvědělo pouze zprostředkovaně, s časovým odstupem. Z tohoto důvodu město žádalo o zrušení rozhodnutí správního soudu, popř. o rozhodnutí ve věci přímo NSS ve smyslu ust. § 110 odst. 2 s.ř.s.

S poměrně rozsáhlou **kasační stížností města Sezimovo Ústí** se NSS vypořádal poměrně stručně. Kasační stížnost odmítl s tím, že s.ř.s. nepočítá s účastí správního orgánu prvního stupně v řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí dle ust. § 65 a násl. s.ř.s., neboť vychází z předpokladu, že řízení před správními orgány tvoří jeden celek a postačí, pokud v řízení vystupuje toliko odvolací správní orgán, v tomto případě tedy Krajský úřad Jihočeského kraje, který je zpravidla k tomu lépe personálně i materiálně vybaven. Kasační stížnost byla odmítnuta, neboť město Sezimovo Ústí nebylo oprávněno stížnost podat, nebylo účastníkem řízení u krajského soudu. Na tomto závěru nemění nic ani skutečnost, že rozhodnutím krajského soudu byla městu Sezimovo Ústí uložena povinnost.⁹⁷ Právní věta uvedeného usnesení NSS je následující: „*Správní orgán I. stupně není účastníkem*

⁹⁷ *Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, sp.zn. 4 As 77/2013* [online]. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z:

http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2013/0077_4As_130_20130626083201_prevedeno.pdf

*řízení o žalobě proti rozhodnutí odvolacího správního orgánu a nemůže být ani osobou zúčastněnou na tomto řízení. Proto není ve smyslu § 102 s. ř. s. oprávněn k podání kasační stížnosti.*⁹⁸

Město Sezimovo Ústí tímto vyčerpalo, vyjma ústavní stížnosti, všechny opravné prostředky, které jsou dostupné na vnitrostátní úrovni. Většina případů v této fázi končí, když žalovaný, resp. povinný splní dobrovolně svoji povinnost. V případě města Sezimovo Ústí se tak nestalo a rozhodnutí správního orgánu se stalo exekučním titulem.

Před tím, než město obdrželo usnesení NSS, podal žadatel **exekuční návrh**, na základě kterého požadoval poskytnout informaci ve smyslu pravomocného rozsudku správního soudu. Pověřeným soudním exekutorem byl JUDr. Stanislav Pazderka se sídlem v Písku. Ten doručil městu vyrozumění o zahájení exekuce a současně výzvu ke splnění vymáhané povinnosti. Tato **výzva byla zmatečná**, neboť uložila městu Sezimovo Ústí nejen povinnost poskytnout požadovanou informaci, zároveň i úhradu nákladů řízení před správním soudem ve výši 7.800 Kč nad rámec exekučního titulu, přestože město Sezimovo Ústí nebylo vůbec účastníkem řízení. Zároveň, v rozporu s ust. § 44a odst. 5 zák. č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění tehdejších právních předpisů, zakázal městu Sezimovo Ústí, coby územně samosprávnými celku, nakládat se svým majetkem. S ohledem na zde uvedené žádalo město Sezimovo Ústí o zastavení exekuce pro zmatečnost této výzvy. V reakci na tuto žádost byla městu doručena opravená výzva, která nadále obsahovala zákaz s nakládáním s majetkem obce, v rozporu se zákonem. Přes trojí jednání před okresním soudem a posléze i před krajským soudem, kdy město Sezimovo Ústí zdůrazňovalo **veřejný zájem** a rovněž cenu právního rozboru ve výši více jak 300.000 Kč vč. DPH byla žadateli informace poskytnuta, nejprve s vyselektovanými údaji, poté v plném znění, neboť dle názoru soudů bude žádost ze dne 25. 6. 2012 vyřízena pouze za předpokladu, že bude poskytnuto plné znění právního rozboru.

V mezidobí soudní exekutor uložil městu Sezimovo Ústí pokutu v nejvyšší možné míře, kterou zákon umožňuje, a sice ve výši **100 tis. Kč**, k vymožení pohledávky nepeněžitého plnění. Bohužel i v tomto případě soudní exekutor pochybil, neboť použil nesprávnou

⁹⁸ *Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, sp. zn. 4 As 77/2013 [online]. [cit. 2017-10-06]. Dostupné z: <http://iudictum.cz/20888/4-as-77-2013-25>*

formu rozhodnutí, a sice usnesení, které obsahovalo poučení, že proti tomuto usnesení není odvolání přípustné. I přes chybné poučení se město Sezimovo Ústí odvolalo s tím, že proti rozhodnutí soudu je možno podat účastníkem řízení odvolání, neboť daná věc není v zákoně taxativně vymezena tak, že proti ní není odvolání přípustné, s odkazem zejména na ust. § 202 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád a § 55c exekučního řádu. Zároveň město Sezimovo Ústí v pozici povinného odkázalo na rozhodovací praxi soudů, např. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20.12.2011, č.j. 20 Cdo 5162/2009, usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 4289/2014, publikované ve sbírce pod číslem: 75/2014, ze dne 18. 3. 2014 či závěry, ke kterým dochází odborná literatura, na základě kterých je přesvědčeno, že napadené usnesení obsahuje nesprávné poučení o tom, že proti němu není odvolání přípustné.

S názorem města Sezimovo Ústí se krajský soud ztotožnil a napadené rozhodnutí zrušil, neboť exekutor nezvolil správnou formu rozhodnutí a řízení tak zatížil právní vadou, tedy soud věc vrátil soudnímu exekutorovi k dalšímu řízení z důvodu zde uvedeného.

Soudní exekutor poté opětovně rozhodl, kdy již zvolil správnou formu rozhodnutí uvedenou krajským soudem s tím, že opětovně uložil pokutu ve výši 100 tis. Kč. Do tohoto příkazu se město odvolalo a okresním soudem byla pokuta snížena o 50 tis. Kč **na částku 50 tis. Kč** s odůvodněním, že se jedná o první uloženou pokutu a město zároveň min. část své povinnosti splnilo, a proto se soudu jevila pokuta uložená soudním exekutorem jako nepřiměřeně tvrdá a neadekvátní.

Soudní exekutor pochybil i v případě výpočtu odměny právnímu zástupci oprávněného, tj. žadatele o poskytnutí informace, neboť odměnu právnímu zástupci vyčíslil ve výši **34.727 Kč**. Proti tomuto příkazu k úhradě podalo město námitky s tím, že některá podání oprávněného nebyla účelná, zároveň množství úkonů na straně oprávněného bylo učiněno v souvislosti s vedením exekuce, tedy s chybným postupem soudního exekutora tak, jak je výše popsáno. Nakonec i zde uvedená částka byla odvolacím soudem podstatně snížena, neboť soudní exekutor stanovil náklady oprávněného vzniklé v souvislosti s vedením exekuce částkou 34.727 Kč za 13 úkonů právní služby, přičemž soud spatřoval jako účelné pouze 12 úkonů právní služby. Soud rovněž změnil i výši odměny za jeden úkon právní služby, neboť řada úkonů měla být účtována ve výši jedné poloviny odměny určené

ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. e) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění tehdy platných právních předpisů.⁹⁹ **S přihlédnutím k pochybení soudního exekutora soud snížil odměnu právnímu zástupci žadatele-oprávněného o částku 19.481 Kč na 15.246 Kč, tedy o více jak polovinu.**

Souběžně s projednáváním předmětné žádosti o poskytnutí informace v rámci soudního řízení byla celá záležitost řešena i **Ministerstvem vnitra ČR**, odborem veřejné správy, dozoru a kontroly, které obdrželo podnět v zastoupení právního zástupce žadatele vůči usnesení Zastupitelstva města Sezimovo Ústí č. 93/2014/34 ze dne 23. 9. 2014¹⁰⁰, na základě kterého, dle tvrzení žadatele, postupuje město v rozporu s Listinou a zák. č. 106/1999 Sb. Uvedeným usnesením zastupitelstvo obce prohlásilo informace obsažené v právním rozboru za důvěrné a vyžadující ochranu před jejím únikem; zároveň pověřilo starostu, aby byl výhradním držitelem dokumentu a uložilo mu, aby dokument zabezpečil s tím, že následně přejde na nově zvoleného starostu. Po poskytnutí požadovaných dokladů ze strany města příslušné ministerstvo vyhodnotilo, že **neshledává důvody k jeho dozorovému zásahu**, jelikož to dle jeho názoru, **nevyžaduje ochrana zákona**. Nicméně i s tímto prošetřením situace došlo k opakované korespondenci, která představovala několikahodinovou práci příslušného úředníka na obou stranách.

4.3 Soudní judikatura

Pojem judikát je, na rozdíl od precedentu, veřejnosti téměř neznámý. Vymežit, co přesně judikát je a jakou roli hraje v kontinentálním právu, není snadné. V právnickém slovníku lze najít definici: „*Judikát je rozhodnutí soudu, které je v právní moci.*“¹⁰¹ Také bylo publikováno, že „...*současná literatura většinou připouští, že soudní rozhodování, a to zejména tzv. konstantní judikatura vyšších soudů, která zpravidla bývá, až už oficiálně nebo neoficiálně publikována, působí, jako by byla pramenem práva. Někdy se v tomto*

⁹⁹ ust. § 11 odst. 1 písm. e) vyhl. Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) č. 177/1996 Sb., ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1996-177/zneni-20140701>

¹⁰⁰ Usnesení z 34. veřejného zasedání Zastupitelstva města Sezimovo Ústí, konaného dne 23. 9. 2014 [online]. [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/detail-prispevku.php?select=1813>

¹⁰¹ HENDRYCH, Dušan. *Právní slovník*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2003, s. 326

*smyslu výslovně mluví o soudcovském právu v zemích psaného práva.*¹⁰² Judikát je tedy bezesporu rozhodnutí soudu, který má normativní povahu a de lege ferenda i argumentační sílu při rozhodování soudů v obdobných věcech, zasahuje do právního řádu z hlediska ochrany legality a ústavnosti. Nejvýznamnější vlastností judikatury je jeho závaznost, přestože v podmínkách kontinentálního práva je někdy obtížné onu závaznost určit. Současný právní řád přiznává precedentní působení pouze rozhodnutím Ústavního soudu ČR, praxe je však odlišná, neboť jsou jako pramen práva užívána často i rozhodnutí NSS, Nejvyššího soudu ČR, vrchních soudů a občas i soudů krajských. Judikatura dotváří závazná pravidla chování a posteriori. Narůstající význam judikatury je vyvolán zvyšující se diverzifikací představ o žádoucím obsahu právních pravidel.¹⁰³

Orientaci v soudních rozhodnutích usnadňuje tzv. **právní věta**. Soudní rozhodnutí uveřejněné v oficiální sbírce je právní větou vždy opatřeno. Tato věta je důležitou přidanou hodnotou onoho rozhodnutí, vyjadřuje stručně jeho obsah. Autorem právní věty je zpravidla rozhodující soudce.

Je tedy nesporné, že judikáty významně dotváří právo ve všech oblastech. Výjimkou není ani právo na svobodný přístup k informacím. Judikatura významně ovlivňuje zejména rozhodování nižších soudů a správních orgánů. Níže jsou uvedena rozhodnutí soudů, které autorka považuje za významné. Jedná se nejen o judikáty vyšších soudů České republiky, ale i rozhodnutí orgánů Evropské unie, jejímž členem Česká republika již více než deset let je.

4.3.1. Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 28. 6. 2012, C-477/10 P

Předmětem rozhodování byl opravný kasační prostředek na základě čl. 56 statusu Evropského soudního dvora EU, kdy účastníky řízení byla Evropská komise, Agrofert Holding, a.s., Polski Koncern Naftowy Orlen SA, Dánské a Švédské království a Finská republika. Tento rozsudek připouští, že zásadně nestačí k odůvodnění odepření přístupu k dokumentu uvést, že daný dokument spadá pod činnost či zájem uvedený v čl. 4 odst. 2

¹⁰² KNAPP, Viktor. *Teorie práva*, 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 1995, s. 133 – 134

¹⁰³ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva. 3. rozšířené vydání*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, s. 110, 300.

nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise,¹⁰⁴ dotyčný orgán musí vysvětlit, jak by mohl přístup k tomuto dokumentu konkrétně a skutečně poškodit zájem chráněný výjimkou stanovenou ve výše uvedeném článku. Rozhodující orgán se však může opřít o obecné domněnky použitelné na některé kategorie dokumentů, neboť lze použít podobné obecné úvahy na dokumenty téže povahy. Takové obecné domněnky platí i v oblasti řízení o kontrole spojení podniků.¹⁰⁵

4.3.2. Rozsudek Soudního dvora EU dne 1. 7. 2008, ve spojených věcech C-39/05 P a C-52/05 P

Předmětem rozhodování byl opravný kasační prostředek na základě čl. 56 statusu Evropského soudního dvora EU, kdy účastníky řízení bylo Švédské království, Ital Mauricio Turco, Nizozemské království, Rada Evropské unie, Dánské království, Finská republika, Spojené království Velké Británie a Severního Irska a Komise Evropských společenství. Rozhodnutí řeší opět přístup k dokumentům orgánů EU ve věci právního poradenství, kdy v případě **převažujícího veřejného zájmu** je možné přístup částečně odepřít. Rozhodnutí deklaruje, že pokud by zpřístupnění mohlo vést k porušení zájmu na ochranu nezávislosti právní služby Rady, mělo by být toto riziko v každém jednotlivém případě vážené s převažujícím veřejným zájmem, na kterém je právě jmenované nařízení založeno. Převažující veřejný zájem může spočívat ve zvýšení transparentnosti a otevřenosti legislativního procesu a posílení demokratického práva evropských občanů kontrolovat informace, které byly základem pro přijetí legislativního aktu. Z rozhodnutí tedy vyplývá, že v zásadě neexistuje povinnost zpřístupnit stanoviska právní služby Rady týkající se legislativního procesu.¹⁰⁶

¹⁰⁴ tj. neexistuje-li převažující veřejný zájem na zpřístupnění, odepřou orgány přístup k dokumentu, pokud by jeho zpřístupnění vedlo k porušení ochrany obchodních zájmů fyzické nebo právnické osoby, vč. duševního vlastnictví, soudního řízení a právního poradenství nebo cílů inspekce, vyšetřování a auditu.

¹⁰⁵ *Rozsudek soudního dvora (třetího senátu) ve věci C-477/10 P* [online]. [cit. 2017-09-26]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=124461&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4102248>

¹⁰⁶ *Rozsudek soudního dvora (velkého senátu) ve spojených věcech C-39/05 P a C-52/05 P* [online]. [cit. 2017-09-26]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=67058&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4106204>

4.3.3. Rozsudek Tribunálu ze dne 22. 5. 2012, ve věci T-300/10

Tento rozsudek čtvrtého senátu Tribunálu má zajímavý skutkový základ sporu. Žalobkyní je nevládní organizace založená podle německého práva Internationaler Hilfsfonds eV, která působí v oblasti humanitárního pomoci a organizovala lékařskou pomoc v Kazachstánu. S žalovanou Komisí Evropských společenství podepsala smlouvu LIEN 97-2011 za účelem spolufinancování této akce. Žalovaná však smlouvu žalobkyni jednostranně vypověděla a požadovala vrácení části poskytnuté finanční částky. Žalobkyně na základě nařízení č. 1049/2001 požádala žalovanou o přístup k dokumentům týkající se uzavřené smlouvy. Žádosti bylo vyhověno pouze částečně, z části byla zamítnuta. Žalobkyně následně z tohoto důvodu podala stížnost evropskému veřejnému ochránci práv, který poslal žalovanému stanovisko s kritickým komentářem, ve kterém konstatoval, že žalovaný neuvedl platné důvody umožňující žalobkyni přístup k několika požadovaným dokumentům ze spisu odepřít, což představuje nesprávný úřední postup. I přes to nebyly požadované informace v celém rozsahu poskytnuty, a proto žalobkyně podala žalobu na neplatnost rozhodnutí Komise k Tribunálu. Konečný rozsudek tohoto orgánu Evropské unie se vyjádřil k přístupu k dokumentům orgánů EU, k výjimkám týkajícím se ochrany soukromí a osobnosti jednotlivce i výjimky týkající se ochrany rozhodovacího procesu, řeší zásady dobré správy, resp. povinnost vždy uvést odůvodnění. Dokumenty, které Komise odmítla poskytnout s odkazem na čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení, skutečně podmínky dané výjimky splňovaly a Komise jej řádně dle názoru Tribunálu splnila. Pokud jde však o dokumenty, u nichž se Komise dovolávala výjimky uvedené v čl. 4 odst. 3 druhém pododstavci nařízení č. 1049/2001, Tribunál konstatoval, že Komise kromě dalších pochybení neuvedla náležité odůvodnění. Tuto povinnost legislativa ukládá nejen unijním orgánům. **Tento rozsudek zdůrazňuje důležitost odůvodnění v rozhodnutí.**¹⁰⁷

¹⁰⁷ *Rozsudek Tribunálu (čtvrtého senátu) ve věci T - 300/10* [online]. [cit. 2017-09-26]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=122981&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4107703>

4.3.4. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 12. 10. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94

V nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 12. října 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94 lze nalézt návod, jak správně provést **test proporcionality**. Přestože uvedený nález pojednává o institutu použití důkazu anonymního svědka v rámci trestního řízení, je tohoto rozhodnutí hojně užíváno právě ve vztahu k právu na informace. Při posouzení možnosti omezení základního práva či svobody ve prospěch jiného základního práva resp. svobody lze stanovit podmínky, za jejichž splnění má prioritu jedno základní právo či svoboda před druhým. První podmínkou je vzájemné poměrování základních práv a svobod stojících proti sobě, další podmínkou pak požadavek na šetření podstaty ve smyslu omezovaného základní práva či svobody, viz čl. 4 odst. 4 Listiny. Uvedené poměrování základních práv a svobod ve vzájemné kolizi se provádí podle dalších tří kritérií – kritérium vhodnosti, kritérium potřebnosti a porovnání závažnosti obou v kolizi stojících základních práv.¹⁰⁸

Odpověď na otázku, zda institut omezující určité základní právo umožňuje dosáhnout sledovaného cíle, tj. ochranu jiného základního práva, je **kritérium vhodnosti**. Poměrování základních práv a svobod je, coby druhé kritérium, **kritérium potřebnosti**, které spočívá v porovnání legislativního prostředku, omezujícího základní právo či svobodu, s jinými opatřeními, které umožňují dosáhnout stejného cíle a zároveň se nedotýkají základních práv a svobod.¹⁰⁹ Posledním, třetím kritériem je **komparace závažnosti obou základních práv stojících v kolizi**, která jsou prima facie rovnocenná. Pokud jsou splněna předchozí dvě kritéria (vhodnosti a potřebnosti), přistupuje se ke kritériu poslednímu, kdy se zvažují **empirické, systémové, kontextové a hodnotové argumenty**. Empirické argumenty se zabývají faktickou závažností jevu, který je spojen s určitou ochranou základního práva; při systémovém argumentu dochází ke zvažování smyslu a zařazení dotčeného základního práva, resp. svobody v systému základních práv a svobod; kontextovým argumentem lze chápat další negativní dopady omezení jednoho základního práva na úkor jiného práva, které je upřednostněno; poslední,

¹⁰⁸ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 12. 10. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94 [cit. 2017-09-23]. Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=27131&pos=1&cnt=4&typ=result>

¹⁰⁹ tamtéž

hodnotový argument zvažuje pozitiva v kolizi stojících základních práv vzhledem k akceptované hierarchii hodnot.¹¹⁰

4.3.5. Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 18. 12. 2002, III. ÚS 156/02

Co se týče zakotvení práva na informace v právním řádu ČR, stěžejním je v tomto případě čl. 17 Listiny, který je řazen mezi politická práva. V tomto směru zásadní výklad podal Ústavní soud ČR, který ve svém usnesení III. ÚS 156/02 ze dne 18. 12. 2002 mj. judikoval, že: *„Právo na informace je v Listině systematicky zařazeno mezi práva politická, tedy jako prostředek účasti na politickém životě státu. Zaručuje je stát. Právo na informace však nelze chápat jako neomezené právo člověka na uspokojení osobní zvědavosti či zídavosti. Je to právo na informaci v politickém slova smyslu, chápanou velmi široce, tj. takovou, kterou člověk žijící ve státě potřebuje k tomu, aby v prakticky dosažitelné míře znal, co se děje na veřejnosti v jeho okolí. Právu na informace odpovídá obecná povinnost, aby nikdo, koho k tomu neopravňuje zákon, a nad míru, ve které ho k tomu opravňuje zákon, nikomu v podání informace nebránil. Právo na informace lze omezit toliko zákonem a to za splnění dvou podmínek: předně že se tak děje za některým z účelů taxativně uvedených v čl. 17 odst. 4 Listiny (opatření v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví nebo mravnosti) a za druhé, že je takové omezení nezbytné, tzn., že cíle omezení jinak v demokratické společnosti dosáhnout nelze.“*¹¹¹

4.3.6. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16

Aktuálním judikátem je nález Ústavního soudu ČR ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, který vyloučil společnost ČEZ a.s., potažmo jakoukoliv obchodní společnost, jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb., neboť tato není dle jeho názoru veřejnou institucí. Tento nález tedy judikatorně dotváří **definici pojmu veřejná instituce**, neboť výkladem legální definice pojmu veřejná

¹¹⁰ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 12. 10. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94 [cit. 2017-09-23]. Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=27131&pos=1&cnt=4&typ=result>

¹¹¹ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 18. 12. 2002, III. ÚS 156/02 [online]. [cit. 2017-09-23]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=3-156-02>

instituce ve vztahu k obchodním společnostem v kontextu zák. č. 106/1999 Sb. se až dosud Ústavní soud ČR nezabýval, jedná se tedy o klíčové rozhodnutí sjednocující judikaturu v oblasti práva na informace.¹¹²

Cesta k vytvoření citovaného judikátu byla dlouhá, neboť žádost dle zák. č. 106/1999 Sb. byla podána již v roce 2006 a požadovala informace vztahující se k činnosti jaderné elektrárny Temelín (palivo dodávané společností Westinghouse). Žádost byla odmítnuta s odkazem na obchodní tajemství společnosti. V roce 2009 Městský soud v Praze žalobu domáhající se vydání požadované informace zamítl s tím, že společnost ČEZ a.s. je právnickou osobou soukromého práva, tudíž není povinným subjektem a zák. č. 106/1999 Sb. se na ni nevztahuje. S podanou kasační stížností se NSS vypořádal tak, že rozhodnutí městského soudu zrušil, neboť NSS se s výkladem tohoto soudu neztotožnil. Městský soud poté opětovně žalobu zamítl s odkazem na zák. č. 18/1997 Sb., atomový zákon, ve znění tehdejších právních předpisů. 15. října 2010 bylo toto rozhodnutí opět NSS zrušeno současně s vydáním závazného právního názoru – městský soud musí nařídít ČEZ rozhodnout o odvolání stěžovatele a ukončit tak svoji nečinnost. Tak bylo městským soudem učiněno, avšak rozhodnutí trpělo procesním pochybením, tedy bylo znovu NSS zrušeno. Autorem dalšího zásadního rozhodnutí v obdobné věci je opět NSS (2 As 155/2015 – 84 ze dne 16. 3. 2016), který dospěl k závěru, že: *„Veřejnou institucí jsou tedy i ty soukromoprávní právnické osoby, které jsou ovládané ve smyslu obchodního zákoníku státem nebo územním samosprávným celkem příp. jinou veřejnou institucí, nebo u nichž stát, územní samosprávný celek, nebo jiná veřejná instituce fakticky nebo právně vykonává přímo nebo nepřímo rozhodující vliv na řízení nebo činnost této právnické osoby.“*¹¹³ Ve svém rozhodnutí zároveň odkázal i na svou dřívější činnost, konkr. na rozsudek svého rozšířeného senátu č.j. 8 As 55/2015-62 ze dne 22. 10. 2014, kde vykládá okruh povinných subjektů velmi široce s tím, že: *„...povinnost povinných subjektů poskytovat informace se vztahuje*

¹¹² *Nález Ústavního soudu ČR ze dne 20. 6. 2016, IV. ÚS 1146/16* [online]. [cit. 2017-09-23]. Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=98155&pos=1&cnt=2&typ=result>

¹¹³ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, sp. zn. 2 As 155/2015* [online]. [cit. 2017-09-24].

Dostupné z:

http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2015/0155_2As_1500084_20160322082214_prevedeno.pdf

na veškeré aspekty jejich činnosti, ať již mají povahu veřejné správy, anebo nikoli a ať již se dané informace týkají vlastního jádra činnosti daného povinného subjektu, anebo činností majících ve vztahu k jádrové činnosti toliko povahu činností doprovodných, servisních, provozních, přímo či nepřímo s ní souvisejících apod., přičemž vyloučeny z poskytování jsou z takto široce vymezeného rozsahu jen takové informace, na něž se vztahují omezení plynoucí ze zákona o svobodném přístupu k informacím či jiných zákonů jsooucích v tomto ohledu ve vztahu k zákonu o svobodném přístupu k informacím v poměru speciality.“¹¹⁴

Konečné slovo v dané věci měl ovšem Ústavní soud ČR, který předchozí rozhodnutí zrušil, a jak je již zmíněno výše, ústavní stížnosti obchodní společnosti ČEZ a.s. vyhověl, přičemž zdůraznil, že: „*stát bez ohledu na velikost svého podílu v obchodní společnosti pouze vykonává svá práva, jež mu jako jakémukoliv jinému akcionáři přiznávají předpisy práva soukromého*“¹¹⁵ Nejzásadnější z tohoto judikátu je vymezení pojmu „veřejná instituce“ ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb. Ústavní soud určil, resp. potvrdil kritéria pro určení, zda je posuzovaná entita veřejnou institucí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. Jmenovanými kritérii jsou:

- a) způsob vzniku a zániku společnosti/instituce;
- b) osoba zřizovatele;
- c) subjekty tvořící orgány instituce;
- d) existence státního dohledu;
- e) účel instituce – soukromý či veřejný.¹¹⁶

4.3.7. Rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2011, sp.zn. 5 As 57/2010

Uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu definuje odlišný rozsah ochrany osobních údajů u osob, které jsou příjemci veřejných prostředků. V tomto daném případě se jednalo o uvedení údaje o výši superhrubé mzdy a odměny, jména

¹¹⁴ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, sp. zn. 8 As 55/2015 [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z:*

http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2012/0055_8As_1200062_20141022104439_prevedeno.pdf

¹¹⁵ *tamtéž*

¹¹⁶ *tamtéž*

a příjmení a dříve vykonávané funkce ředitelky školy na veřejném zasedání zastupitelstva obce Psáry, která je zřizovatelem této školy. Současně byl tento audiozáznam zveřejněn na oficiálních webových stránkách obce, v souladu s ust. § 97 ZOB. Dlužno podotknout, že tato ředitelka byla ze své funkce radou obce odvolána, neboť si řádně neplnila své pracovní povinnosti a současně probíhal u místně příslušného okresního soudu pracovněprávní spor. NSS deklaruje, že: *„Zaměstnanec, jehož odměna se vyplácí z veřejného rozpočtu, je příjemcem veřejných prostředků a výši jeho platu nebo odměny lze zveřejnit. Základní osobní údaje o osobě, které povinný subjekt poskytl veřejné prostředky, se podle Nejvyššího správního soudu poskytnou i přesto, že jsou jinak chráněny předpisy o ochraně osobních údajů. Stanoví-li zákon o svobodném přístupu k informacím povinnost poskytnout některé osobní údaje, jedná se o jejich poskytnutí podle práva, tj. o poskytnutí oprávněné. Podle Nejvyššího správního soudu není nutné posuzovat střet práva na svobodný přístup k informacím a práva na ochranu osobních údajů, individuálně podle všech okolností případu.“*¹¹⁷

4.3.8. Rozsudek NSS ze dne 22. 10. 2014, sp. zn. 8 As 55/2012

Tento rozsudek NSS z roku 2014 se týká stejné problematiky jako předchozí judikát. Jádrem sporu je právní otázka, zda a za jakých podmínek lze dle zák. č. 106/1999 Sb. odmítnout poskytnutí informace o výši peněžitých plnění poskytovaných zaměstnancům zaměstnavatelem, který je povinným subjektem. Sporné v době rozhodování bylo, zda v některých případech lze odmítnout poskytnutí požadované informace z důvodu neproporcionality takového zásahu do soukromí zaměstnance. V případě vedoucích zaměstnanců odmítnutí není možné a provádět test proporcionality se jeví jako nadbytečné, v případě ostatních zaměstnanců lze informaci odepřít pouze výjimečně, na základě uplatnění testu proporcionality. Informace o platech zaměstnanců placených z veřejných prostředků se zásadně poskytují. Povinný subjekt není povinen poskytnout informace o platu zaměstnance placeném z veřejných prostředků, pokud se tato osoba na podstatě vlastní činnosti povinného subjektu podílí nevýznamným

¹¹⁷ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2011, sp.zn. 5 As 57/2010* [online]. [cit. 2017-10-06]. Dostupné z:

http://www.nssoud.cz/files/EVIDENCNI_LIST/2012/10A054_12_20130529132521_prevedeno.pdf

způsobem a zároveň nevyvstávají pochybnosti, zda v souvislosti s odměňováním té konkrétní osoby byly veřejné prostředky vynaloženy hospodárně.¹¹⁸

4.3.9. Nález Ústavního soudu ČR ze dne 17. 10. 2017, sp.zn. IV.ÚS 1378/16

Rozhodnutí soudů uvedených v předchozích dvou subkapitolách svým způsobem překonává a zpřesňuje nález Ústavního soudu ČR ze dne 17. 10. 2017, sp.zn. IV. ÚS 1378/16. Ve společné ústavní stížnosti navrhli stěžovatelé – vedoucí zaměstnanci statutárního města Zlín, které bylo v řízení před Ústavním soudem ČR jako účastník řízení, aby tento soud vyslovil, že město Zlín zasáhlo do jejich ústavně zaručených práv na ochranu soukromí, důstojnosti a rovného zacházení tím, že vyhovělo žádosti spolku Právo ve veřejném zájmu, z.s. podané ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb., na základě které město Zlín poskytlo osobní informace o platech a odměnách stěžovatelů, přestože všichni tito zaměstnanci vyslovili písemný nesouhlas s poskytnutím této platové informace. Uvedený spolek se s podobnou žádostí obracel na celkem 227 krajů, ministerstev a organizačních složek státu v rámci celé České republiky, tedy požadoval adresné informace o platech a odměnách řádově tisících zaměstnanců. Ústavní soud stížnosti stěžovatelů vyhověl a v uvedeném nálezu kritizoval předchozí rozhodnutí NSS uvedené v subkapitole 4.3.7. a 4.3.8. s tím, že de facto degradovaly zaručující právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého života a před shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním osobních údajů a právo na ochranu soukromého života.

Tento nález dává nyní možnost povinnému subjektu odmítnout poskytnutí informace o platu a odměnách zaměstnance na základě žádosti podané ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb., pokud nejsou kumulativně splněny všechny níže uvedené podmínky:

- „a) účelem vyžádání informace je přispět k diskusi o věcech veřejného zájmu;*
- b) informace samotná se týká veřejného zájmu;*

¹¹⁸ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, sp.zn. 8 As 55/2012* [online]. [cit. 2017-10-06]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2012/0055_8As_1200062_20141022104439_prevedeno.pdf

- c) *žadatel o informaci plní úkoly či posílání dozoru veřejnosti či roli tzv. „společenského hlídačského psa“;*
- d) *informace existuje a je dostupná.*¹¹⁹

Odmítnutí v souladu s výše uvedeným nepředstavuje porušení povinnosti státních orgánů a orgánů územní samosprávy poskytovat přiměřeným způsobem informace o své činnosti, vyplývající z článku 17 odst. 5 Listiny.

Informace o platových poměrech zaměstnanců jsou osobní údaje, které lze podřadit pod čl. 10 Listiny, který zaručuje právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého života, na druhé straně stojí právo žadatele na svobodu projevu, a na informace ve veřejném zájmu, chráněném čl. 17 Listiny. Dochází tedy ke kolizi základních práv, která jsou si rovnocenná. V každém jednotlivém případě tedy musí povinný subjekt porovnat dotčená základní práva, a posoudit, zda mezi nimi byla zachována rovnováha

Dle stanoviska Ústavního soudu ČR v daném případě došlo ke zřetelnému zásahu do práva stěžovatelů na ochranu před zasahováním do soukromého života a do práva na ochranu před neoprávněným zveřejňováním osobních dat. V závěru soud upozornil, že nálezy nemá retroaktivní účinek.

4.4. Rozhovory s vybranými respondenty

V této aplikační části diplomové práce je proveden kvalitativní výzkum technikou polostrukturovaných rozhovorů s respondenty, kteří byli vybráni cíleným způsobem, autorka u nich předpokládá profesní znalosti a zkušenosti s problematikou svobodného přístupu k informacím. Cílem výzkumu v této oblasti bylo zjistit postup územně samosprávných celků při řešení této problematiky a zkušenosti při aplikování svobodného přístupu k informacím. Na základě poznatků zjištěných z rozhovorů bude zpracována analýza zkušeností respondentů z praxe, a vytvořeno schéma řešení této problematiky pro snazší orientaci v problematice.

¹¹⁹ *Nález Ústavního soudu ČR ze dne 17. 10. 2017, IV. ÚS 1378/16 [online]. [cit. 2017-11-08]. Dostupné z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2017/IV._US_1378_16_a_n.pdf*

Jedná se o následující respondenty:

Mgr. Ing. Martin Doležal, starosta města Sezimovo Ústí, tj. respondent č. 1 (R1)

JUDr. Dagmar Vacková, bývalá vedoucí odboru Kanceláře starosty Městského úřadu Tábor, tj. respondent č. 2 (R2)

JUDr. Lukáš Glaser, vedoucí odboru legislativy a vnitřních věci Krajského úřadu Jihočeského kraje, tj. respondent č. 3 (R3).

Okruh otázek výše uvedeným respondentům byl předem připraven.

Ve zkoumané oblasti byly stanoveny 2 dílčí cíle:

Prvním dílčím cílem výzkumu v této oblasti bylo na základě provedených rozhovorů vedených s cílovou skupinou zjistit orientaci v otázce svobodného přístupu k informacím vně povinného subjektu, kde zvolení respondenti působí. Odpovědi respondentů byly sepsány do níže uvedené přehledové tabulky a následně vyhodnoceny tak, aby bylo možné provést analýzu dané problematiky a vyvodit závěry a vytýčit nedostatky zejména v aplikační praxi.

K naplnění prvního dílčího cíle byly respondentům položeny otázky, které jsou v uvedeném přehledu označeny jako Q 1-4, 6 a 8.

Druhým dílčím cílem byly na základě výzkumem zjištěných informací v dané oblasti vyvozeny závěry plynoucí z praxe respondentů, směřující zejména k navržení právní úpravy této problematiky de lege ferenda a zkoumání zneužívání stávající právní úpravy ze strany žadatelů.

K naplnění druhého dílčího cíle byly respondentům položeny otázky, kterou jsou v níže uvedeném přehledu označeny jako otázky Q 5, 7, 9 a 10.

Následně byly odpovědi vybraných respondentů seřazeny v bodech do přehledné tabulky. Výsledky výzkumu jsou tedy sumarizovány následovně.

Zkr.	Otázka	R1	R2	R3
Q1	Kolik průměrně za rok přijme povinný subjekt žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb.?	Viz výroční zpráva	Viz výroční zprávy	Cca 100
Q2	Jsou žadateli o poskytnutí informace pokaždé jiné osoby, nebo jsou jimi stále stejné osoby?	Ne	Většinou ne	Až na výjimky odlišné
Q3	Vydal povinný subjekt sazebník úhrad za poskytnutí informace ve smyslu ust. § 17 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb.?	Ano	Ano	Ano (užívá jen ve složitých případech)
Q4	Stalo se v posledních třech letech, že vyřizování žádostí ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. ochromilo plynulé fungování povinného subjektu?	Ne	Ne	Ne
Q5	Která z žádostí o poskytnutí informace Vám nejvíce utkvěla v paměti a případně proč?	Žádost bývalého tajemníka úřadu	Stejný žadatel žádá opakovaně stejné informace z jiných spisů přestupkového řízení, žádosti opakovaně neúplné	První žádost směřující na dotaz výše platů úředníků
Q6	Vyřizoval/a jste někdy sám/sama žádost o poskytnutí informace? Pokud ano, s jakým výsledkem?	Částečně	Ano	Ne

Q7	Stala se Vám v oblasti poskytování informací situace, která negativně ovlivnila povinný subjekt?	De facto ne	Ne	Ne
Q8	Využil/a jste někdy sám/sama práva na svobodný přístup k informacím v pozici žadatele?	Ne	Ne	Ano
Q9	Domníváte se, že může docházet ke zneužití institutu poskytování informací v praxi? Pokud ano, jakým způsobem?	Určitě. Příkladem mohou být žadatelé vyžadující informace nikoliv pro svojí osobní potřebu, nýbrž ke komerčním účelům.	Ano, ve smyslu již zmíněných negativ, šikanózní návrhy, žadateli osoby zastupující v daném řízení účastníky řízení	Spíše ne
Q10	Domníváte se, že by bylo nutné zák. č. 106/1999 Sb. novelizovat? Pokud ano, jakým směrem?	Ano (nedostatečné hájení zájmu obce, nepřiměřené posílení tohoto ústavního právo na úkor jiných	Ano, v duchu již uvedeného.	Ano (informační příkaz, nová právní úprava, kde promítnuta judikatura soudů

Zdroj: Vlastní zpracování

Z hlediska provedeného výzkumu bylo prokázáno, že oslovení respondenti se v problematice svobodného přístupu k informacím velmi dobře orientují a mají detailní znalosti o této problematice vně povinného subjektu, ve kterém působí.

Pro vyhodnocení výsledků rozhovorů byla na základě provedené analýzy zvolena následující kritéria:

1. Vyřizování žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb.
2. Postoj povinného subjektu k vyřizování žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb.
3. Možnost zneužívání stávající právní úpravy
4. Návrhy zákonné úpravy de lege ferenda

1. Vyřizování žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb.

Oslovení respondenti neměli detailní znalost o počtu přijatých žádostí povinným subjektem, nicméně shodně odkázali na dokument, kde lze přesná čísla zjistit, tj. výroční zpráva povinného subjektu. Shodně odpověděli, že většina žádostí, která je povinným subjektem přijata/vyřizována, je podána odlišnými žadateli. Respondenti se také shodli na tom, že povinný subjekt vydal sazebník úhrad v souvislosti s vyřizováním žádostí ve smyslu ust. § 17 zák. č. 106/1999 Sb., R 3 připustil, že jej používá pouze ve výjimečných a náročných případech.

2. Postoj povinného subjektu k vyřizování žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb.

Autorka vnímala postoj respondentů při vyřizování žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. vesměs pozitivně. R 3 uvedl, že se vždy snaží žádosti vyhovět a nedělá obstrukce při poskytování informací. Naopak R 1 obstrukce vyloženě uvedl u konkrétního případu s odkazem na nutnou změnu stávající právní úpravy. Tento případ je analyzován v aplikační části práce, konkr. v subkapitole 4.2. Zde lze obstrukce povinného subjektu svým způsobem omluvit s odkazem na veřejný zájem. Každý z respondentů byl kvalifikovaně schopen odpovědět, který případ jim utkvěl v paměti. U R 1 to byl případ, který byl již zmíněn v souvislosti s činěním obstrukcí při poskytování informací povinným subjektem, R 2 poukazuje na případ, kdy shodný žadatel žádá opakovaně prostřednictvím téměř shodné žádosti k různým spisovým značkám, kdy opakovaně v těchto žádostech abstenují povinné náležitosti žádosti, povinný subjekt tedy musí žadatele opakovaně vyzývat k doplnění. Tyto žádosti vedou

k administrativnímu zatížení úředníků, kterým nezbývá čas na řešení odborné práce. R 3 vyzdvihl první žádost směřující na informaci o platu zaměstnanců.

3. Možnost zneužívání stávající právní úpravy

Při zvažování možnosti zneužívání stávající právní úpravy svobodného přístupu k informacím ze strany žadatelů R 3 odpověděl, že k této situaci spíše nedochází. R 1 z praxe poznamenal, že žádosti dle zák. č. 106/1999 Sb. jsou u povinného subjektu využívány i ke komerčním, nikoliv osobním účelům, to považuje za problém. R 2 opětovně odkázal na případ shodného žadatele o poskytnutí informací, kdy žádá o stejné informace z různých spisů, kdy žádosti opakovaně neobsahují stanovené náležitosti. Rovněž připouští výskyt šikanózních návrhů i problém, kdy žadateli jsou osoby zastupující v daném řízení účastníky řízení. Ostatně, tento problém zmiňuje i R 1.

4. Návrhy zákonné úpravy de lege ferenda

Respondenti shodně uvedli, že se stávající právní úpravou nejsou zcela spokojeni a s ohledem na jejich poznatky z praxe navrhli možné změny právní úpravy de lege ferenda. R 1 jako zásadní problém současné právní úpravy spatřuje v tom, že nejsou zcela hájeny zájmy povinného subjektu v rámci soudního přezkumu rozhodnutí o odvolání. Obec v těchto řízeních není účastníkem řízení. Z pohledu obce není dle názoru R 1 uspokojivě vyřešena skutečnost, že řada činností, které obec realizuje, pojmově naplňuje znaky podnikání a v určitých oblastech výkonu samosprávy je tak obec možno chápat jako podnikatele, který má objektivní zájem na zachování obchodního tajemství. V rámci kolize ústavních práv je nepřiměřeně posíleno právo na informace oproti jiným ústavním právům. R 2 by v právní úpravě de lege ferenda počítal s úpravou šikanózních návrhů i žádostí žadatelů, které nepožadují informace pro soukromé účely, nýbrž pro účely komerční. R 3 jako možné změny ve stávající právní úpravě uvedl zavedení tzv. informačního příkazu, tedy možnost nadřízeného orgánu přikázat povinnému subjektu přímé poskytnutí informace, zavedení informačního komisaře i vytvoření zcela nového zákona, kde by byla promítnuta dosavadní judikatura soudů. Největší problém totiž R 3 spatřuje právě v nestálosti výkladů soudů a jeho rozšiřování prostřednictvím judikatury.

5 Zhodnocení výsledků, doporučení a diskuse

Autorka se ve své práci zabývala definicí jednotlivých pojmů z pohledu platné právní úpravy zvoleného tématu, zejména v definici pojmu povinný subjekt se zabývá zkoumáním rozsahu osob, na které informační povinnost dopadá nejen z pohledu zákonné úpravy, ale rovněž z pohledu platné soudní judikatury, která svým rozšiřujícím výkladem zákonné úpravy označuje za povinný subjekt z hlediska naplnění informační povinnosti další osoby z pohledu na jejich veřejné působení. Za sporné byla obecně označována informační povinnost pro politické strany a hnutí a zde autorka zastává, navzdory rozsudku NSS 6 As 43/2017-46 ze dne 3. 8. 2017, názor, že informační povinnost by se měla vztahovat i na politické subjekty, protože zde jednoznačně převažuje povinnost transparentního přístupu ke všem stranám jejich činností, ekonomickou stránku nevyjímaje, politické strany jsou veřejně financované, mají zákonem stanovenou povinnost předkládat pravidelně poslancům auditorem ověřenou zprávu o hospodaření. Výsledky projednání těchto zpráv jsou veřejné. A právě z tohoto důvodu lze obecně dovodit jejich obecnou informační povinnost také pro širokou veřejnost. Nelze omezovat informační povinnost jen na ty politické strany a hnutí, které obdrží příspěvek na činnost. Povinnost předkládat pravidelné zprávy o hospodaření mají všechny politické subjekty. V části 3.1 této práce je uvedena odborná diskuse mezi předními právními teoretiky Kolmanem a Nonnemannem zabývající se otázkou, zda povinným subjektem ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. je rovněž politická strana či hnutí. S ohledem na zde uvedené se tedy autorka přiklání k odbornému názoru Kolmana, neboť politické strany by měly jít příkladem v transparentnosti a nesnažit se z informačního zákona za každou cenu vyvázat. Na druhou stranu, ty nejmenší politické strany, které ani nedosáhly relevantní hranice počtu hlasů tak, aby získaly volební příspěvek, a zároveň nemají ani zastupitelské mandáty, za něž je vyplácen státní příspěvek,¹²⁰ de facto s veřejnými financemi nehošpodaří, a proto by tedy na ně informační povinnost dopadat neměla. Z tohoto vyplývá, že autorka nesouhlasí s rozhodnutím NSS č.j. 6 As 43/2017-46 ze dne 3. 8. 2017, na základě kterého nejsou politické strany povinným subjektem ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. Zák. č. 106/1999 Sb. by tedy de lege ferenda měl obsahovat jasné

¹²⁰ KOLMAN, Petr. *Musí politické strany poskytovat informace?* [online]. 2017 [cit. 2016-06-29]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/efocus/musi-politicke-strany-poskytovat-informace-90828.html>

označení politické strany coby povinného subjektu, neboť v mnohých případech politické strany hospodaří se státními příspěvky v řádech milionů, což jistě transparentnost vyžaduje. Pokud je povinným subjektem i ten nejmenší územní samosprávný celek, považuje autorka současné postavení politických stran a hnutí v oblasti svobodného přístupu k informacím za nespravedlivé.

V subkapitole 4.1.1.1. jsou v přehledných tabulkách č. 1 - 3 zpracovány údaje obsažené ve výročních zprávách města Sezimovo Ústí, města Tábora a Jihočeského kraje. Uvedená data těchto povinných subjektů nikterak výrazně nevybočují. Průměrný počet přijatých žádostí za sledované období let 2012 až 2016 bude níže porovnán k počtu obyvatel k rozhodnému datu (31. 12. 2016), přestože si je autorka vědoma, že žadatelem o informace může být prakticky kdokoliv, nicméně lze předpokládat, že čím více obyvatel má povinný subjekt, tím častěji bude institut práva na svobodný přístup aplikován.

Tabulka č. 4 Frekvence využívání práva na svobodný přístup k informacím

Název povinného subjektu	Průměrný počet podaných žádostí – léta 2012 - 2016	Počet obyvatel k 31. 12. 2016	Počet žádostí připadající na 1 obyvatele za sledované období
Sezimovo Ústí	4,4	7251	0,000607
Tábor	36,8	34482	0,001067
Jihočeský kraj	77,6	638 782	0,000121

Zdroj: vlastní zpracování

Z počtu přijatých žádostí uvedených ve výročních zprávách je patrné, že nejvíce žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. přijal Jihočeský kraj. Nicméně s ohledem na velikost kraje lze tuto skutečnost předpokládat. Pokud tedy porovnáme počet přijatých žádostí k počtu obyvatel za sledované období, nejvíce využili práva na svobodný přístup k informacím ve městě Táboře, poté ve městě Sezimovo Ústí, nejméně v Jihočeském kraji.

V posledních třech subkapitolách aplikační části diplomové práce se autorka zabývá problematikou poskytování informace o výši platu a odměn zaměstnanců povinného subjektu. Zde je znázorněn vývoj judikatury soudů, který se v současné době dle názoru autorky ubral tím správným směrem. Před posledním nálezem Ústavního soudu ČR, viz subkapitola 4.3.9., měl totiž povinný subjekt poskytnout informaci o platu svých zaměstnanců v každém případě, kdy žadatel o tuto informace na základě zák. č. 106/1999 Sb. požádá a zároveň vysloví pochybnost o hospodárnosti vynakládání veřejných prostředků, byť pouze subjektivním způsobem, bez dalšího. To rozhodně nebyla žádoucí situace, tím spíše, když základní práva jsou v zásadě rovnocenná. V podmínkách města Sezimovo Ústí přijal tento povinný subjekt pouze jednu takovou žádost, konkrétně o informaci o platu tajemníka obecního úřadu v roce 2012. Z dostupných informací je patrné, že žádosti bylo vyhověno v plném rozsahu, s odkazem právě na rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 10. 2014, sp. zn. 8 As 55/2012, současně byl žadatel upozorněn na odlišný názor Úřadu pro ochranu osobních údajů s tím, že za případné zneužití poskytnutých údajů či jejich neoprávněné zpracování si žadatel sám nese odpovědnost vyplývající z jiných právních předpisů.¹²¹

V práci je řešena právní úprava od Evropských dokumentů, česká právní úprava včetně prováděcích předpisů a jejich hodnocení začlení do povinností povinných subjektů pro poskytování informací, přes metodické pokyny vydávané zastřešujícím ministerstvem vnitra až po vnitřní předpisy konkrétního povinného subjektu.

Autorka se zabývá také obecnou informační povinností, kterou plní povinné subjekty tím, že zveřejní ve svých výročních zprávách údaje o činnosti úřadu v oblasti poskytování informací dle předem stanovené osnovy - autorka upozorňuje na nedostatky zejména v oblasti zveřejňování rozsudků, resp. rozhodnutí správních soudů a na nejednoznačně v zákoně definované povinnosti. I přes tyto uvedené argumenty by dle názoru autorky měly být obligatorní náležitosti výroční zprávy každoročně zpracované povinnými subjekty ve smyslu ust. § 18 zák. č. 106/1999 Sb. rozšířeny minimálně o: počet odložených žádostí, zpřesnit, zda byla žádost odmítnuta

¹²¹ *Dotaz ze dne 20. 12. 2015. Poskytování informací* [online]. 2017 [cit. 2017-11-08]. Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/detail-prispevku.php?select=2887>

zcela či částečně a především by přílohu k této zprávě mělo tvořit každé rozhodnutí soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodování povinného subjektu, nikoliv pouze opis podstatných částí každého rozsudku soudu, jako je tomu dosud. V současných podmínkách autorka doporučuje rozšířit výroční zprávu min. o náležitosti zde uvedené, čímž získá výroční zpráva vyšší vypovídací hodnotu, neboť jejím smyslem jistě není zamlčovat před veřejností skutečnosti rozhodné v dané věci, ale naopak podat nejvěrnější a poctivý obraz v oblasti poskytování informací za rozhodné období.

Pokud srovnáme údaje uvedené v tabulce č. 1, 2 a 3, dalo by se předpokládat, že počet podaných žádostí dle zák. č. 106/1999 Sb. bude u vyššího územně samosprávného celku, tj. Jihočeský kraj, několikanásobně vyšší. Z uvedených dat však tento předpoklad nevyplývá. Na první pohled se mohou zdát v případě města Sezimovo Ústí chybné údaje týkající se soudního řízení a s tím spojených nákladů. Přestože město Sezimovo Ústí nevykazuje žádné soudní jednání, vykazuje ovšem náklady soudního řízení. Jak je popsáno v kapitole 4.2.1., město Sezimovo Ústí nebylo účastníkem soudního řízení, avšak byla mu uložena povinnost, která byla exekučně vymáhána. S tímto exekučním vymáháním byly poté spojeny náklady, které jsou vykázány ve výroční zprávě v letech 2014 a 2015. Autorku překvapilo, že ve výroční zprávě Jihočeského kraje za rok 2013 jsou vykázány nulové náklady, viz tabulka č. 3, přestože tomuto územnímu samosprávnému celku byla dle rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 3. 2013 uložena náhrada nákladů řízení ve výši 7.800 Kč.

Je až zarážející, kolikrát dokáže soudní exekutor pochybit v případě jediného případu vedení exekuce. Tím, že město Sezimovo Ústí aktivně hájilo svá práva prostřednictvím nadřízených soudních orgánů, podařilo se mu alespoň snížit odměnu právnímu zástupci žadatele - oprávněného, stejně jako peněžitou pokutu uloženou dle ust. § 351 o.s.ř. Je však nutné si uvědomit, že v případě pochybení exekutora narůstají i náklady strany ve věci neúspěšné, výrazněji v případě právního zastoupení advokátem, neboť např. k usnesení vydanému exekutorem v rozporu se zákonem se vyjadřují všichni účastníci jednání, tedy narůstají úkony právní služby advokáta.

Tabulka č. 5 Charakteristika sankcí uložených městu Sezimovo Ústí v exekučním řízení

	Soudní exekutor	Okresní soud	Rozdíl	Prostředek obrany
N nalézacího řízení	7.800	0	-7800	Návrh na zastavení exekuce
Uložená pokuta v Kč	100.000	50 000	-50 000	Odvolání do usnesení
N exekuce exekutorovi (v Kč)	11.495	11.495	0	Námitka proti příkazu N exekuce
N práv. zastoupení oprávněného (v Kč)	34.727	15.246	-19481	Námitka proti příkazu N exekuce
Celkem rozdíl N	146.222	76.741	-77281	x

Zdroj: vlastní zpracování na základě interního spisu města Sezimovo Ústí, sp. zn. MESU-1213/2013/OSP/NED

Z uvedené tabulky č. 4 vyplývá, že tím, že město Sezimovo Ústí využilo v rámci exekuční fáze zahájené žádostí ze dne 25. 6. 2012 opravných prostředků, „ušetřilo“ částku ve výši 77.281 Kč. Na druhou stranu městu vznikly v souvislosti se sepsáním odvolání, námitek či návrhů na zastavení exekuce mzdové náklady, které jsou počítány ve výši 3.072 Kč, tj. 256 Kč krát 12 hodin.

Je zřejmé, že město Sezimovo Ústí činilo obstrukce s poskytnutím informace na základě žádosti ze dne 25. 6. 2012. Z veřejně dostupných zdrojů je patrné, že k soudnímu sporu mezi společností ENERGOINVEST a.s. (nyní CENTES Sezimovo Ústí a.s.) a městem Sezimovo Ústí nedošlo, neboť byla na základě usnesení příslušného obecního zastupitelstva č. 24/2016/11 ze dne 22. 3. 2016 uzavřena smlouva o převodu akcií mezi městem Sezimovo Ústí a společností Enerstar s.r.o. v likvidaci, týkající se převodu 100 kusů kmenových akcií společnosti ENERGOINVEST, a.s., na základě čehož došlo k provedení dalších souvisejících úkonů, zejména došlo k převzetí rubopisovaných akcií ze strany města Sezimovo Ústí,

kteřé bylo následně zapsáno v seznamu akcionářů.¹²² Právního rozboru tedy nebylo s nejvyšší pravděpodobností potřeba. K uvedenému obchodnímu jednání však došlo až v březnu 2016, tedy město Sezimovo Ústí pravděpodobně v té době netušilo, že se stane stoprocentním akcionářem uvedené obchodní společnosti. Pokud by město mělo takové informace, pravděpodobně by si neřadalo zpracovat příslušnou právní analýzu nebo by žádosti ze dne 25. 6. 2012 vyhovělo.

Na výše uvedeném případě města Sezimovo Ústí lze demonstrovat další úskalí zák. č. 106/1999 Sb., resp. práva na svobodný přístup k informacím. V případě, že je povinný subjekt účastníkem soudního řízení, může druhý účastník tohoto řízení prostřednictvím žádosti podané ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. získat podklady od povinného subjektu, čímž může získat v soudním řízení výhodu. Autorka je toho názoru, že taková situace je nepřijatelná, obzvláště u sporů soukromoprávního charakteru. Tedy současná rozhodovací praxe soudů upřednostňuje spíše právo na informace na úkor práva rovnosti všech účastníků v řízení před soudem.

Na základě konzultací s Ministerstvem vnitra ČR autorka zjistila, že zák. č. 106/1999 Sb. bude s nejvyšší pravděpodobností novelizován v souvislosti s přijetím GDPR, které zcela zruší zák. č. 101/2000 Sb.

Dle názoru autorky je nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16 uvedený v subkapitole 4.3.6. (ČEZ a.s. vs. Spolek V havarijní zóně JE Temelín z.s.)¹²³ správný. Obchodní společnosti vznikají toliko za účelem podnikání a generování zisku, nikoliv za účelem veřejné správy. Tedy neexistuje důvod, proč by ekonomická činnost obchodní společnosti s účastí státu či územně samosprávního celku měla být kontrolována ze strany veřejnosti. Tímto by de facto docházelo k diskriminaci jednoho okruhu obchodních společností. Jinou situaci lze však spatřovat ve vztahu k výkonu majetkových práv státu či územně samosprávního celku.

¹²² *Usnesení z 11. veřejného zasedání Zastupitelstva města Sezimovo Ústí, konaného dne 22. 3. 2016.* [online]. [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/mp3/usnzmzm11-22032016.pdf>

¹²³ *Nález Ústavního soudu ČR ze dne 20. 6. 2016, IV. ÚS 1146/16* [online]. [cit. 2017-09-23]. Dostupné z: <https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=98155&pos=1&cnt=2&typ=result>

V tomto případě nelze právo na informaci omezit a kontrola veřejnosti je zde zcela na místě, což ostatně i Ústavní soud ČR judikoval pod par. 80 tohoto judikátu.

Autorka ve své práci podrobněji analyzovala soudní rozhodnutí, která jsou dle jejího mínění důležitá pro další rozhodování min. povinných subjektů. Soudní judikatura je uvedena v subkapitole 4.3 práce, přičemž autorka vyzdvihuje pro svou důležitost nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 12. 10. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 4/94, který je často využíván za účelem provedení tzv. testu proporcionality. Za průlomový judikát považuje autorka nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV.ÚS 1146/16, který vyloučil společnost ČEZ a.s., potažmo téměř jakoukoliv obchodní společnost, jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb.

6 Závěr

Cíl práce byl dle názoru autorky zcela naplněn tím, že v teoretické části byla zásadní problematika práva na svobodný přístup k informacím definována, byla zpracována platná právní úprava svobodného přístupu k informacím, která byla následně aplikována v aplikační části práce. Z rozhovorů s respondenty vyplynulo, že povinné subjekty mají znalosti o problematice svobodného přístupu k informacím, setkávají se se zneužíváním tohoto práva ze strany žadatelů a z hlediska jejich aplikační praxe nejsou se stávající právní úpravou zcela spokojeni, a proto navrhuji změny této úpravy de lege ferenda. V této problematice velmi důležitou roli hraje soudní judikatura, která může zásadním způsobem ovlivnit další postup zejména soudů nižších instancí či povinných subjektů. Financování poskytnutí požadované informace není zcela vyřešeno, a proto autorka navrhuje navýšit poplatky za poskytování informací povinnými subjekty, neboť v současné době mohou tyto požadovat pouze symbolické částky.

Autorka ve své práci využila případy z praxe se zaměřením na aplikaci teoretických poznatků v praxi při neposkytnutí informace žadateli. Zák. č. 106/1999 Sb. fakticky nezná jako speciální důvod pro neposkytnutí informace **zneužití práva na informace žadatelem**. Ze soudní judikatury lze však vyčíst, že v některých těchto případech lze žádost odmítnout, přičemž tato je chápána jako tzv. faktický důvod. Jedním z dosud nejednoznačně vyřešených problémů je situace povinných subjektů, kde v praxi často poukazují na obtíže při posouzení, zda podanou žádost řešit v režimu zák. č. 106/1999 Sb. či 123/1998 Sb. **Budiž navrhováno sjednocení uvedených právních předpisů do jednoho dokumentu za účelem vhodnějšího koncepčního řešení.**

Autorka zastává názor, že by měl být vydán zcela nový zákon o svobodném přístupu k informacím, neboť současný zák. č. 106/1999 Sb. je mnoho krát novelizován a dotvářen soudní judikaturou, čímž se stává velmi nepřehledným a neposkytuje právní jistotu. Klade tak nepřiměřené nároky na sledování aktuální judikatury pro povinné subjekty, aby bylo možné vydat rozhodnutí o poskytnutí informace v souladu s aktuálním právním stavem. Zákon by měl jasněji definovat povinné subjekty tak, aby nebylo pochyb, že např. politická strana či obchodní společnost povinným subjektem není. Podstatné definice jako je právě okruh povinných subjektů by měly být obsaženy přímo v zákoně. Zákon by měl jasně

deklarovat, kdy lze žádost ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. považovat za šikanózní a tedy žádost odmítnout.

Autorce se jeví některé lhůty stanovené v zák. č. 106/1999 Sb. jako velmi krátké, např. 7 dní na učinění výzvy žadateli k doplnění žádosti nebo odkázání na již zveřejněnou informaci, v určitých případech je i 15 dnů na vyřízení žádosti velmi krátké, zejména v případech, kdy je povinným subjektem menší obec, popř. je požadovaná informace rozsáhlejšího charakteru. Necht' jsou tedy min. zde uvedené zákonné lhůty prodlouženy o dvojnásobek stávající lhůty. V této souvislosti lze předpokládat, že u malých obcí může docházet až k paralyzování úřadu v případě podávání příliš častých žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. Lze tedy doporučit pro právní úpravu de lege ferenda, že v případě obcí do 1000 obyvatel by místně příslušná obec s rozšířenou působností spolupracovala na vyřizování agendy malé obce s tím, že by získala od malé obce podklady pro vyřízení a obec s rozšířenou působností by žádost „zprocesovala“. U malé obce autorka nepředpokládá obecně hlubší znalost problematiky svobodného přístupu k informacím a zároveň dostatečný časový prostor pro administraci žádostí.

Úhradu v souvislosti s poskytováním informací je povinný subjekt oprávněn žádat pouze ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli, popř. úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, tedy zpravidla se jedná o symbolickou částku. Lze předpokládat, že žadatel nebude ochoten tuto částku ve většině případů uhradit. Autorka si dokonce dovoluje tvrdit, že **„zpoplatnit“ informace je v současné době jediným možným prostředkem k regulaci žádostí podaných ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. ve směru k „problémovým“ žadatelům.** Dle soudu autorky by počet podaných žádostí jistě snížilo, pokud by vyřizování těchto žádostí bylo za úplatu. V současné době je možné účtovat pouze velmi nízkou, symbolickou částku.

Přestože nechce autorka v žádném případě předjímat důvody vedoucí k neuhrazení částky žadatelem, lze jako případ neuhrazení požadované částky ve výši 66 Kč uvést v podmínkách města Sezimovo Ústí konkrétní žádost ze dne 6. 8. 2014 ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb. o poskytnutí kopií kandidátních listin do komunálních voleb podané

registračnímu úřadu dle ust. § 21 odst. 3 zák. č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů. Jak vyplývá z obsahu sdělení o odložení této žádosti, které uveřejnil sám žadatel na svých webových stránkách, důvodem pro neposkytnutí požadované informace bylo neuhrazení vyčíslené částky ve lhůtě v zákoně stanovené.¹²⁴ Z výročních zpráv města Sezimovo Ústí ve smyslu ust. § 18 zák. č. 106/1999 Sb. vyplývá, že proti odložení žádosti se žadatel soudní cestou nebránil,¹²⁵ přestože byl o tomto řádně poučen.

Úskalí lze spatřovat v tom, že zásadně nejde požadovanou úhradu pouze odhadnout, tedy musí být ona žádost zpracována, aby mohla být přesně určena požadovaná částka v souladu se sazebníkem. Povinný subjekt vyčká na úhradu požadované částky, než rozhodne o poskytnutí informace. Pokud však žadatel určenou částku neuhradí a povinný subjekt žádost ve smyslu ust. § 17 odst. 5 zák. č. 106/1999 Sb. odloží, činnost povinného subjektu není v tomto směru nikterak zužitkována. I z tohoto důvodu nelze považovat předmětný zákon za zcela bezchybný a promyšlený. Určitou možnost obrany však povinný subjekt v tomto případě má. Nejvyšší správní soud dovodil, že se může domáhat v uvedeném případě úhrady nákladů žalobou podanou dle občanského soudního řádu.¹²⁶ Žádný takový případ však není autorce znám. Autorka je přesvědčena, že zde uvedená situace by mohla být částečně vyřešena tím, že **požadovaná úhrada by byla stanovena pouze odhadem a po zaplacení takto odhadnuté částky by byla žádost zkompletovaná a následně by se provedlo vyúčtování.**

Zák. č. 106/1999 Sb. by měl chránit i žadatele o poskytnutí informace. V praxi často ze strany povinných subjektů dochází k nedodržování lhůt stanovených v tomto zákoně, především neposkytnutí informace žadateli či nepostupování stížností či odvolání v zákonem stanovených lhůtách nadřízenému orgánu k projednání. V současné době lze toto řešit dle ust. § 80 SŘ, tj. ochranou před nečinností správního orgánu. Dle názoru

¹²⁴ *Kandidátní listiny do Komunálních voleb 2014* [online]. [cit. 2017-10-14]. Dostupné z: <http://www.infoprovsechny.cz/request/1556/response/4448/attach/html/3/p%20Hav1%20k%20kopie%20kandid%20tn%20ch%20listin%20odlo%20en%20dosti%20PDF.pdf.html>

¹²⁵ *Výroční zpráva města Sezimovo Ústí za rok 2014* [online]. [cit. 2017-10-14]. Dostupné z: http://www.sezimovo-usti.cz/prilohapdf/vyrocní_zprava_2014.pdf

¹²⁶ JIROVEC, T., FUREK, A. *Metodické doporučení k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015, s. 61.

autorky by měl zák. č. 106/1999 Sb. obsahovat výše **sankce povinnému subjektu za předpokladu, že nedodrží lhůty v zákoně stanovené.**

Autorka kvituje v posledních letech zvažovanou možnost zavedení nového institutu **informačního komisaře** v rámci svobodného přístupu k informacím, za účelem zvýšení ochrany žadatelů na jedné straně a povinných subjektů na druhé straně. Mělo by se však jednat o zcela nezávislou instituci, jejímž cílem by bylo koordinovat činnosti povinných subjektů, metodicky povinné subjekty vést a dozorovat jejich činnost v oblasti svobodného přístupu k informacím a zároveň přispívat ke všeobecné transparentnosti veřejné správy. V případě zásadního pochybení povinného subjektu by byl informační komisař nadán pravomocí uložit mu sankci, která by byla stanovena přímo v zákoně o svobodném přístupu k informacím. Informační komisař by zároveň působil jako odvolací orgán všech povinných subjektů.

Důležitost institutu práva na informace podtrhuje jeho garance **Listinou základních práv a svobod** v čl. 17, kde je právo na informace zaručeno a lze jej omezit jen zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Jedná se také o jednu z důležitých **záruk zákonnosti ve veřejné správě**, které slouží občanům ke kontrole její činnosti a umožňuje jim kvalifikovaně, tedy na základě získaných potřebných informací se podílet na správě věcí veřejných.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje:

FILIP, Jan. *Ústavní právo České republiky*. 1. díl. 4. opravené a doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2003, ISBN 80-7239-151-8.

FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a předpisy související. 2. aktual. a rozš. vydání*. Praha: Linde, 2012, 1032 s. ISBN 978-80-7201-868-1.

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 3. rozšíř. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2004, 343 s. ISBN 80-86473-85-6

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. 2. aktual. vydání. Praha: PORTAL, 2009, 407 s. ISBN 978-80-7367-485-4

HENDRYCH, Dušan. *Právníký slovník*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 1320 s. ISBN 80-7179-740-5.

JIROVEC, Tomáš, FUREK, Adam. *Metodické doporučení k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015. 72 s. ISBN 978-80-86466-88-0.

KORBEL, František a kol. *Právo na informace: Zákon o svobodném přístupu k informacím, zákon o právu na informace o životním prostředí. Komentář*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. 410 s. ISBN 80-7201-532-X.

KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. Praha: C.H. Beck, 1995. 247 s. ISBN 80-7179-028-1.

MRKÝVKA, Petr, PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Základy finančního práva: komentář*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 252 s., ISBN 978-80-210-4514-9.

PAVLÍČEK, Václav. *Ústava a ústavní řád České republiky. 2. dopl. a podst. rozš. vyd., aktualiz. dotisk*. Praha: Linde, 2002, 1164 s., ISBN 80-7201-391-2.

7.2 Internetové zdroje:

7.2.1 Právní předpisy

Legislativní helpdesk. *Prováděcí předpis* [online]. [cit. 2017-09-17] Dostupné z: <https://help.odok.cz/vykladovy-slovník/-/wiki/V%C3%BDkladov%C3%BD%20slovn%C3%ADk/Prov%C3%A1d%C4%9Bc%C3%AD%20pr%C3%A1vn%C3%AD%20p%C5%99edpis>

Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 [online]. [cit. 2017-10-07]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32016R0679>

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

Vyhl. Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) č. 177/1996 Sb., ve znění platných právních předpisů [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1996-177/zneni-20140701>

Vyhl. ministra zahraničních věcí č. 120/1976 Sb., o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, ve znění platných právních předpisů [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1976-120>

Zák. č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, ve znění pozdějších právních předpisů. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1960-36>

Zák. č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon, ve znění platných právních předpisů. 2017 [cit. 2017-02-11] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>

Zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

Zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>

Zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších právních předpisů. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

Zák. č. 222/2015 Sb., kterou se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů [online]. [cit. 2017-10-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-222>

7.2.2 Soudní rozhodnutí

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 27. 2. 2003, sp. zn. III. ÚS 686/02 [online]. Dostupné z: http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=PI-2-10_1

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 20. 6. 2017, sp.zn. IV. ÚS 1146/16 [online]. Dostupné z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/IV._US_1146_16_na_web.pdf

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 17. 10. 2017, IV. ÚS 1378/16 [online]. Dostupné z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2017/IV._US_1378_16_an.pdf

Plenární náález Ústavního soudu ČR ze dne 12. 10. 1994, Pl. ÚS 4/94 [online]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=PI-4-94>

Plenární náález Ústavního soudu ČR ze dne 30. 3. 2010, Pl. ÚS 2/10 [online]. Dostupné z: http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=PI-2-10_1

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 18. 12. 2002, III. ÚS 156/02 [online]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=3-156-02>

Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, sp. zn. 4 As 77/2013 [online]. Dostupné z: <http://iudictum.cz/20888/4-as-77-2013-25>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2007, sp.zn. Ads 33/2006 [online]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0033_3Ads_0600057A_prevedeno.pdf

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2007, sp.zn. 2 As 58/2007. [online]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2007/0058_2As_0700052A_prevedeno.pdf

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2007, sp.zn. 3 Ads 33/2006 [online]. Dostupné z:

http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0033_3Ads_0600057A_prevedeno.pdf

Rozsudek soudního dvora (velkého senátu) ve spojených ze dne 1. 7. 2008, věci C-39/05 P a C-52/05 P [online]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=67058&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4106204>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2008, sp.zn. 8 As 57/2006 [online]. Dostupné z:

http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0057_8As_0600067A_prevedeno.pdf

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2009, sp.zn. 2 Ans 4/2009 [online]. Dostupné z:

http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2009/0004_2Ans_0900093A_prevedeno.pdf

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2009 , sp.zn. 9 As 34/2008 [online]. Dostupné z: <http://iudictum.cz/1272/9-as-34-2008-68>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2010, sp.zn. 2 Ans 7/2010 [online]. Dostupné z:

http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2010/0007_2Ans_1000_201010180_91737_prevedeno.pdf

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2011, sp.zn. 5 As 57/2010 [online]. Dostupné z:

http://www.nssoud.cz/files/EVIDENCNI_LIST/2012/10A054_12_201305291325_21_prevedeno.pdf

Rozsudek Tribunálu (čtvrtého senátu) ze dne 22. 5. 2012, ve věci T - 300/10 [online]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=122981&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4107703>

Rozsudek soudního dvora (třetího senátu) ze dne 28. 6. 2012, ve věci C-477/10 P [online]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=124461&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4102248>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, sp.zn. 8 As 55/2012 [online]. Dostupné z:

http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2012/0055_8As_1200062_201410_22104439_prevedeno.pdf

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, sp. zn. 2 As 155/2015 [online]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2015/0155_2As_1500084_20160322082214_prevedeno.pdf

Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 19. 10. 2016, ve věci C-582/14 [online]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=184668&pageIndex=0&doclang=cs&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1403270>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2017, sp.zn. 6 As 43/2017 [online]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2017/0043_6As_1700046_20170803131716_prevedeno.pdf

7.2.3 Ostatní

Český statistický úřad. *Počet obyvatel v Jihočeském kraji podle obcí k 31. 12. 2016* [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11256/17878992/obce_31_12_16_jhc.pdf/f1fb7390-19de-4ea1-9a9b-462e1ea2136d?version=1.1

Dotaz ze dne 20. 12. 2015. Poskytování informací [online]. [cit. 2017-11-08]. Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/detail-prispevku.php?select=2887>

Informaceprovsechny. *Kandidátní listiny do komunálních voleb 2014. Město Sezimovo Ústí*: [online]. Dostupné z: <http://www.infoprovsechny.cz/request/1556/response/4448/attach/3/p%20Havl%20k%20kopie%20kandid%20tn%20ch%20listin%20odlo%20en%20dosti%20PDF.pdf>

Jižní Čechy Teď! *Na Sezimovo Ústí posílá exekutory bývalý tajemník*. [online]. Dostupné z: <http://www.jcted.cz/na-sezimovo-usti-posila-exekutory-jeho-byvaly-tajemnik/>

KOLMAN, Petr. *Musí politické strany poskytovat informace?* [online]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/efocus/musi-politicke-strany-poskytovat-informace-90828.html>

KOLMAN, Petr. *Musí politické strany poskytovat informace II.?* [online]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/efocus/musi-politicke-strany-poskytovat-informace-ii-91266.html>

NONNEMANN, František. *Politická strana jako povinný subjekt podle zákona o svobodném přístupu k informacím?* [online]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/politicka-strana-jako-povinny-subjekt-podle-zakona-o-svobodnem-pristupu-k-informacim-91093.html>

Otevrena společnost.cz. [online]. Dostupné <http://www.otevrenaspolecnost.cz/blog>

PASEKOVÁ, Eva. *Svobodný přístup k informacím? Soudy jsou zahlceny žádostmi i šikanózními dotazy.* [online]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2016/12/svobodny-pristup-k-informacim-soudy-jsou-zahlceny-zadostmi-sikanoznimi-dotazy/>

POTĚŠIL, Lukáš. *„Dobrá správa“ v dokumentech Rady Evropy.* [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/dobra-sprava-v-dokumentech-rady-evropy.aspx>

Sněmovní tisk 395/0, část č. 1/6. Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů [online]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=395&CT1=0>

Táborský deník.cz. *Sezimovo Ústí bojuje s exekucí.* [online]. Dostupné z: https://taborsky.denik.cz/zpravy_region/sezimovo-usti-bojuje-s-exekuci-20140830.html

Usnesení z 34. veřejného zasedání Zastupitelstva města Sezimovo Ústí, konaného dne 23. 9. 2014 [online]. Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/detail-prispevku.php?select=1813>

Usnesení z 11. veřejného zasedání Zastupitelstva města Sezimovo Ústí, konaného dne 22. 3. 2016. [online]. Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/mp3/usnzmzm11-22032016.pdf>

Usnesení ze schůze Zastupitelstva města Sezimovo Ústí, konaného dne 8. 11. 2016 [online]. Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/mp3/usnzm1508112016.pdf>

Usnesení ze schůze Rady města Sezimovo Ústí, konané dne 10. 10. 2011 [online]. Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/rada-mesta-usneseni-zapisy&podmenu=radamenu?vyber=rada-mesta-usneseni-zapisy&razeni=poradi&smer=desc&stranka=168>

Výroční zprávy podle zákona č. 106/1999 Sb. (17.) a Výroční zprávy JČK [online].
Dostupné z:

<http://wwwtest.kraj-jihocesky.cz/417/vyrocnizpravypodlezakona1061999sb17avyrocnizpravyjck.htm>

Výroční zprávy města Sezimovo Ústí podle zákona č. 106/1999 Sb. Dostupné z:
<http://www.sezimovo-usti.cz/mesto-vyrocnizpravy>

Výroční zprávy města Tábora podle zákona č. 106/1999 Sb. [online]. Dostupné z:
http://taborczech.eu/vismo/osnova.asp?id_org=16470&id_osnovy=27&n=17%2Dvyrocnizprava%2Dpodle%2Dzakona%2Dc%2D106%2D1999%2Dsb

Výroční zpráva dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů, za rok 2015 magistrátu města Prostějova. [online].
Dostupné z:

<https://www.prostejov.eu/cs/obcan/magistrat/povinne-zverejnovane-informace/dle-zakona-c-106-1999-sb/>

Příloha č. 1 Rozhovor s JUDr. Dagmar Vackovou

1. Kolik průměrně za rok přijme povinný subjekt žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb.?

Číslo neznám, nicméně je na stránkách města v sekci město a úřad/radnice/povinně zveřejňované informace/informace o poskytnutí bod 17.

2. Jsou žadatelé o poskytnutí informace pokaždé jiné osoby, nebo jsou jimi stále stejné osoby?

Většinou se osoby mění, nicméně v posledních cca 3 letech se objevuje jedna osoba, která v rámci zastupování osob v přestupkovém řízení velmi často a opakovaně žádá i o tytéž informace.

3. Vydal povinný subjekt sazebník úhrad za poskytnutí informace ve smyslu ust. § 17 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb.?

Ano.

4. Stalo se v posledních třech letech, že vyřizování žádostí ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. ochromilo plynulé fungování povinného subjektu?

Ne. U města velikosti Tábora, kde je velký pracovní tým toto nelze snad ani předpokládat, naopak u malých obcí je to určitě na pořadu dne.

5. Která z žádostí o poskytnutí informace Vám nejvíce utkvěla v paměti a případně proč?

Právě z oblasti informací z přestupkového řízení na úseku dopravy; tentýž žadatel opakovaně žádá o jedny a tytéž informace z více řízení, které mu již byly zaslány, žádosti zasílá „jako přes kopírák“ k různým spisovým značkám, opakovaně a tedy zřejmě úmyslně neobsahují všechny povinné náležitosti, což vede k dalším administrativním krokům vyřizujících osob a nutnost nakonec vydávat rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Toto vše vede ke zmatkům a dezorientaci vyřizujících osob. Domnívám se, že cílem tohoto jednání je vytižení zaměstnanců 106kovou agendou, aby nezbyval čas na odbornou práci – řešení přestupkových jednání.

6. Vyřizoval/a jste někdy sám/sama žádost o poskytnutí informace? Pokud ano, s jakým výsledkem?

Ano.

7. Stala se Vám v oblasti poskytování informací situace, která negativně ovlivnila povinný subjekt?

Ne

8. Využil/a jste někdy sám/sama práva na svobodný přístup k informacím v pozici žadatele?

Ne.

9. Domníváte se, že může docházet ke zneužití institutu poskytování informací v praxi? Pokud ano, jakým způsobem?

Určitě ano. Zahlcování úřadu, resp. přesun pracovních kapacit zaměstnanců z jejich obvyklé činnosti na záležitosti související s odpovědí na dotazy, viz k bodu 5, a využití tohoto institutu často studenty, kteří tímto způsobem získávají podklady pro své bakalářské a jiné práce.

10. Domníváte se, že by bylo nutné zák. č. 106/1999 Sb. novelizovat? Pokud ano, jakým směrem?

Určitě ano a to ve smyslu již zde řečeného.

Příloha č. 2 Rozhovor s JUDr. Lukášem Glaserem

1. Kolik průměrně za rok přijme povinný subjekt žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb.?

Jedná se cca o 100 žádostí ročně.

2. Jsou žadatelé o poskytnutí informace pokaždé jiné osoby, nebo jsou jimi stále stejné osoby?

V případě Jihočeského kraje se až na výjimky jedná o odlišné osoby.

3. Vydal povinný subjekt sazebník úhrad za poskytnutí informace ve smyslu ust. § 17 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb.?

Ano, vydal, užívá ho však pouze u složitých žádostí o informace.

4. Stalo se v posledních třech letech, že vyřizování žádostí ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. ochromilo plynulé fungování povinného subjektu?

Jihočeský kraj je vyšší územní samosprávný celek se značným aparátem, takže nikoliv.

5. Která z žádostí o poskytnutí informace Vám nejvíce utkvěla v paměti a případně proč?

První žádost, která se týkala platů úředníků po vydání přelomového rozsudku Nejvyššího správního soudu.

6. Vyřizoval/a jste někdy sám/sama žádost o poskytnutí informace? Pokud ano, s jakým výsledkem?

Osobně nikoliv, poskytování informací z působnosti Jihočeského kraje má na starosti Odbor kancelář hejtmána.

7. Stala se Vám v oblasti poskytování informací situace, která negativně ovlivnila povinný subjekt?

Nestala, Jihočeský kraj, pokud to je jen trochu možné, informace poskytuje.

8. Využil/a jste někdy sám/sama práva na svobodný přístup k informacím v pozici žadatele?

Ano, využil.

9. Domníváte se, že může docházet ke zneužití institutu poskytování informací v praxi? Pokud ano, jakým způsobem?

Spíše ano.

10. Domníváte se, že by bylo nutné zák. č. 106/1999 Sb. novelizovat? Pokud ano, jakým směrem?

Zákon by bylo vhodné bezpochyby novelizovat minimálně o tzv. informační příkaz. Tyto snahy a přípravy na MV ČR, pokud mám správné informace, probíhají. Největším problémem tohoto zákona je však nestálost výkladů soudy a jeho rozšiřování prostřednictvím judikatury, proto by možná bylo vhodné uvažovat o zcela nové právní úpravě.

Příloha č. 3 Rozhovor s Mgr. Ing. Martinem Doležalem

1. Kolik průměrně za rok přijme povinný subjekt žádostí ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb.?

Je uvedeno ve výroční zprávě

2. Jsou žadatelé o poskytnutí informace pokaždé jiné osoby, nebo jsou jimi stále stejné osoby?

Osoby jsou různé

3. Vydal povinný subjekt sazebník úhrad za poskytnutí informace ve smyslu ust. § 17 odst. 1 zák. č. 106/1999 Sb.?

Ano

4. Stalo se v posledních třech letech, že vyřizování žádostí ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. ochromilo plynulé fungování povinného subjektu?

Ne

5. Která z žádostí o poskytnutí informace Vám nejvíce utkvěla v paměti a případně proč?

Žádost bývalého tajemníka MěÚ o poskytnutí právní analýzy smluvních vztahů mezi městem Sezimovo Ústí a distributorem tepla a nájemcem soustavy CZT. V rámci řízení se projeví procesní nedostatky zák. č. 106/1999 Sb. ve věci důsledného hájení zájmů obce coby povinného subjektu. Spor skončil u Nejvyššího správního soudu.

6. Vyřizoval/a jste někdy sám/sama žádost o poskytnutí informace? Pokud ano, s jakým výsledkem?

Ano, dílčí procesní úkony ve věci ad bod 5.

7. Stala se Vám v oblasti poskytování informací situace, která negativně ovlivnila povinný subjekt?

De facto ne, ale s ohledem na zajištění právního postavení obce, coby povinného subjektu, bylo pro obchodní jednání a případný spor nutno ze strany obce obstruovat exekuční řízení.

8. Využil/a jste někdy sám/sama práva na svobodný přístup k informacím v pozici žadatele?

Ne

9. Domníváte se, že může docházet ke zneužití institutu poskytování informací v praxi? Pokud ano, jakým způsobem?

Určitě. Příkladem mohou být žadatelé vyžadující informace nikoliv pro svoji osobní potřebu, nýbrž ke komerčním účelům.

10. Domnívá se, že by bylo nutné zák. č. 106/1999 Sb. novelizovat? Pokud ano, jakým směrem?

Ano. (i) Je nedostatečně řešeno hájení zájmů obce, coby povinného subjektu, v rámci soudního přezkumu rozhodnutí o odvolání. Obec v těchto řízeních by měla získat statut účastníka řízení. (ii) Z pohledu obce není uspokojivě vyřešena skutečnost, že řada činností, které obec realizuje, pojmově naplňuje znaky podnikání a v určitých oblastech výkonu samosprávy je tak obec možno chápat jako podnikatele ve smyslu ust. § 420 o.z., který má objektivní zájem na zachování obchodního tajemství dle ust. § 504 o.z. (iii) V rámci kolize ústavních práv je nepřiměřeně posíleno právo na informace oproti jiným ústavním právům, např. dle čl. 11 odst. 1 či dle čl. 37 odst. 3 Listiny.

10A.125/2012 - 26

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Balajové a soudkyň JUDr. Marie Krybusové a Mgr. Halany Nutilové upravení věci žalobce ~~Prvního státního zastávaného úřadu České republiky, zast. JUDr. Milošem Tuháčkem, advokátem Advokátní kanceláře Korbel, Tuháček, Šíp, Kadlec a. s. r. o., se sídlem v Táboře, Pivovarská 330, proti žalovanému Krajskému úřadu – Jihočeského kraje České Budějovice, U Zimního stadionu 1952/2, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 15.11.2012, č. j. KLUJCE/27908/2012/OLVV/3, t a k t o :~~

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu – Jihočeského kraje České Budějovice ze dne 15.11.2012, č. j. KLUJCE/27908/2012/OLVV/3, a rozhodnutí Města Sezimovo Ústí ze dne 15.10.2012, č. j. Inf/2/2012/S-6, se z r u š u j í.
- II. Město Sezimovo Ústí je p o v i n a o do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku poskytnout žalobci informace požadované v jeho žádosti ze dne 25. 6. 2012.
- III. Žalovaný je p o v i n e n uhradit žalobci náklady řízení ve výši 7.800,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku krajským JUDr. Milošem Tuháčkem, advokátem.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou doručitou Krajským soudem v Českých Budějovicích dne 10. 12. 2012 domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno napadené rozhodnutí Města Sezimovo Ústí ze dne 15. 10. 2012, č.j. Inf/2/2012/S-6, kterým byla odmítnuta část žádosti o poskytnutí informací podané dne 25. 6. 2012 žalobcem, a to v části žádosti o poskytnutí kompletní kopie výsledku zadání obstarávaného ve Smlouvě o poskytování právních služeb uzavřené mezi Městem Sezimovo Ústí a advokátní kanceláří Heval, Holásek & Partners, s.r.o.

Žalobce v podání žalobě namítá, že byl postupem povinného subjektu i žalovaného zkrácen na svých právech, zejména práva na svobodný přístup k informacím garantovaném v článku 17 Listiny základních práv a svobod a na právu na spravedlivý proces a rovnost účastníků řízení garantovaném v článku 36 a článku 37 Listiny a v mezinárodních smlouvách o základních lidských právech a svobodách, jímž je Česká republika vázána. Dle žalobce ochrana obchodního tajemství nemůže být platným důvodem neposkytnutí vyžádaných informací, neboť Město Sezimovo Ústí jakožto veřejnoprávní korporace není podnikatelem a předmět úpravy ochrany obchodního tajemství v obchodním zákoníku na něj proto nedopadá. Nejsou proto naplněny znaky zákonné definice obchodního tajemství. Z důvodu nesplnění všech definičních znaků obchodního tajemství kumulativně se nemůže o obchodní tajemství jednat, jak vyplývá i z ustálené judikatury. Na žalobcem požadovaný právní rozbor dopadá výjimka z ochrany obchodního tajemství uvedená v § 9 odst. 2 obchodního zákoníku. Právní rozbor existujících vztahů v тепельném hospodářství a stavů jejich budoucího řešení byl hrazen z veřejných prostředků a žalobce jakožto občan města je oprávněn posoudit, zda veřejné prostředky, tedy finance z rozpočtu města alokované na tvorbu právního rozboru, byly využity efektivně a k tomu potřebuje znát obsah předmětného právního rozboru. Součástí veřejných prostředků ve smyslu § 9 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím jsou i práva tajemní, vlastnická k тепельnému hospodářství Města Sezimovo Ústí. Právě o ty se v právním rozboru jedná. Pokud by část právního rozboru byla obchodním tajemstvím a na dané informace či jejich část by nedopadalo ust. § 9 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, bylo by i tak povinnosti povinného subjektu zbylé části právního rozboru poskytnout dle § 12 zákona o svobodném přístupu k informacím. Povinný subjekt by se měl zabývat každým údajem v předmětném rozboru obsaženým a u každého individuálně posoudit, zda splňuje znaky obchodního tajemství.

Povinný subjekt svými účelovými obstrukcemi při vyřizování žádosti o informace zasáhl do práv žalobce na informace a na spravedlivý proces. K této obstrukci použil absurdní tvrzení, že požadovaný právní rozbor je předmětem autorskoprávní ochrany advokátní kanceláře. O tom, že o autorskoprávní ochranu právního rozboru nelze neposkytnutí informací opřít, není mezi žalovaným a žalobcem sporu. V důsledku této domněnky povinného subjektu prvního stupně byl utáknut na svých právech žalobce hrubě poškozen. V konkrétní rovině se jedná zejména o to, že při údajném částečném povinného subjektu na souhlas advokátní kanceláře, za jejíž autorské dílo byl právní rozbor údajně považován, k použití tohoto „autorského díla“, uplynula nezměřeně a nezákonně dlouhá doba. V důsledku

tato úřední svěřle mohla i tato správní žaloba být podána až po téměř půl roce od podání žádosti

o informace. To je v rozporu se základní zásadou správního řízení stanovenou v § 6 odst. 1 věta první správního řádu. Žalobce proto navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a rovněž tak i prvostupňového rozhodnutí Města Sezimovo Ústí.

Žalovaný navrhuje zamítnuti žaloby. Město Sezimovo Ústí jako územní samosprávný celek je bezsporně veřejnoprávní korporací, ale rovněž právnickou osobou a subjektem obchodně právních vztahů, přičemž v daném případě se jedná o zabezpečení zletitosti veřejného zájmu. Povinný subjekt ve smluvních závazkových vztazích se společností ENERGOINVEST a.s. vystupuje dle žalovaného v postavení subjektu práva soukromého, tedy jako jakákoliv jiná právnická osoba a jako taková může podle jeho názoru disponovat obchodním tajemstvím. Pokud lze dospět k závěru, že obchodním tajemstvím může disponovat i územně samosprávný celek, pak lze konstatovat, že rozhoduje rovněž o tom, zda se o obchodní tajemství jedná či nikoliv, neboť rozhodnutí o tom, zda bude informace označovat za obchodní tajemství je subjektivním znakem obchodního tajemství, tak jak ho předvádá § 17 obchodního zákoníku. Závěr o tom, zda se jedná o obchodní tajemství, byl vyzifikován v rozhodnutí žalovaného, který opětovně podmínky naplnění znaku obchodního tajemství znovu prozkoumal a dospěl k závěru, že podmínky pro podřazení informací pod obchodní tajemství jsou naplněny.

Žalovaný v daném případě postupoval podle § 9 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, když vyslovil souhlas s názorem žalobce, že je možné z požadovaného dokumentu vyjmout údaje, které jsou zákonem o svobodném přístupu k informacím či z vůle povinného subjektu chráněny. V daném případě však přání rozbor tvoří ucelený dokument, který obsahuje údaje, jež jsou vzájemně provázané, a proto již poskytnutím jakéhokoliv jednotlivého údaje by mohlo dojít k porušení ochrany obchodního tajemství. Dle žalovaného je ochrana, která je právním rozboru zákonem o svobodném přístupu k informacím poskytnuta v jeho § 9, ochranou dočasnou. Žalovaný nespochybnuje, že v případě, kdy by se jednalo o věc, která by byla ukončena a vztahy k systému vytápění by byly vyřezány, respektive narouznány, byla by požadovaná informace v podobě právního rozporu bez dalšího poskytnutelná, tedy obdobně jako v případě § 11 odst. 1 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím. Žalovaný má tedy za to, že nelze po povinném subjektu požadovat, aby poskytl veřejnosti dokument, který je určující pro jeho další postoj a kroky v soukromoprávních vztazích. V daném případě by měl převážít dočasný zájem na ochraně těchto údajů, neboť v případě, že by byla v možném soudním řízení známa žalobci dopřední strategie Města Sezimovo Ústí, mohlo by mít poskytnutí požadovaných informací negativní důsledky pro majetek povinného subjektu.

Ze správního spisu byly zjištěny tyto rozhodné skutečnosti:

Žalobce požádal dne 25. 6. 2012 o poskytnutí informací týkajících se „Smlouvy o poskytování právních služeb“ uzavřené mezi Městem Sezimovo Ústí a Advokátní kanceláří Havel, Holásek & Partners, s.r.o. ve věci právního posouzení smluvních vztahů mezi subjekty zajišťujícími tepelné hospodářství Města Sezimovo Ústí a dále informace o výsledku tohoto zadání.

Město Sezimovo Ústí poskytlo žalobci dne 9. 7. 2012 kopii Smlouvy o poskytování právních služeb ze dne 2. 11. 2011.

Rozhodnutím o částečném odmítnutí žádosti ze dne 9.7.2012 č.j. Inf./2/2012/S-2 byla odmítnuta část žádosti žalobce o poskytnutí informací, a to v části žádosti o poskytnutí kompletní kopie výsledku zadání obchodního ve Smlouvě o poskytování právních služeb uzavřené mezi Městem Sezimovo Ústí a Advokátní kanceláří Havel, Holásek & Partners, s.r.o. Toto rozhodnutí povinný subjekt odůvodnil tím, že předmětná písemnost je obchodním tajemstvím a zároveň je chráněna právem autorským, proto bylo poskytnutí této informace ve smyslu § 9 odst. 1 a § 11 odst. 2 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím odmítnuto. Žalobci se dostalo poučení, že práva k obchodnímu tajemství i práva k předmětné ochraně práva autorského vykonává uvedená advokátní kancelář.

Žalobce se proti tomuto rozhodnutí v zákonné lhůtě odvolal, vyslovil neshledal se zdůvodněným neposkytnout požadovanou informaci pro ochranu obchodního tajemství dle § 17 obchodního zákoníku a ochrany práva autorského. Vzhledem k tomu, že se věc týká právního posouzení existující nájmutní smlouvy a vzhledem k tomu, že posouzení bylo hrazeno z veřejných prostředků, žalobce nepochyboval uvedené důvody za objektivní a měl za to, že ani smlouva mezi městem a advokátní kanceláří podobná ustanovení pro omezení neobsahuje.

K odvolání žalobce bylo rozhodnutí povinného subjektu ze dne 9. 7. 2012 žalovaným zrušeno dne 14. 8. 2012 a věc byla uražena k novému projednání z důvodu nepřezkoumatelnosti.

Žalobce podal dne 10. 10. 2012 stížnost na postup při vyřizování žádosti o poskytnutí informace, neboť ke dni podání stížnosti žádnou novou informaci ani jiné rozhodnutí na základě výše uvedeného rozhodnutí odvolacího orgánu neobdržel.

Město Sezimovo Ústí vydalo následně dne 15. 10. 2012 rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti, ve kterém odmítlo požadované informace – právní rozbor vypracovaný Advokátní kanceláří Havel, Holásek & Partners s. r. o. poskytnout. Toto rozhodnutí napadl žalobce odvoláním, v němž neshledal s důvody ohledně neposkytnutí požadované informace. Za zcela nepřipadně označil tvrzení, že pokud by mu byl právní rozbor poskytnut, dostal by se do rukou společnosti ENERGOINVEST, a. s. S touto společností žalobce přitom ukončil pracovní vztah již v roce 2002.

Žalobou napadeným rozhodnutím bylo odvolání žalobce zamítnuto a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. Žalovaný přisvědčil povinnému subjektu v tom, že poskytnutí požadované informace by mu mohlo způsobit v současné době škody v případě, že by takový právní rozbor byl zpřístupněn veřejnosti či druhé smluvní straně, neboť by mohla být významně narušena argumentační schopnost povinného subjektu při jednání s protistranou. V daném případě je právní rozbor jedním ze základních bodů pro další kroky povinného subjektu při rozhodování ve věci smlouvy se společností ENERGOINVEST a.s. Právní rozbor je jedním z důležitých dokumentů pro vedení případného sporu, proto není dle žalovaného objektivně možné právní rozbor v současné době poskytnout. Po případném vyřešení sporu odpovědnou i některé znaky obchodního tajemství a pomine tak ochrana, která je k těmto informacím poskytnuta podle § 9 zákona o svobodném přístupu k informacím. Ochrana, která je tedy v současné době poskytována, je pouze dočasná, mechanismem pro odpadnutí této ochrany je rozhodnutí o předmětné zletitosti. Jakmile bude o zletitosti rozhodnuto, lze oprávněně požadovat, aby povinný subjekt informace získané v rámci

právního poradenství a hrazené z veřejných prostředků bez dalšího vydal, neboť pak zájem na svobodném přístupu k informacím zcela jistě převládá nad zájmem na ochraně právního rozboru z důvodů v rozhodnutí povinným subjektem uvedených, na což navazuje i § 19 obchodního zákoníku, který upravuje, že ochrana je obchodním tajemstvím poskytnuta do té doby, dokud trvají skutečnosti uvedené v § 17 obchodního zákoníku. Žalovaný se neztotožnil s některými důvody uvedenými povinným subjektem v napadeném rozhodnutí, tyto skutečnosti nicméně nemají vliv na samotné rozhodnutí v věci věci za současného stavu. V případě změny poměrů bude nutno tuto změnu poměrů v rozhodovací činnosti správních orgánů reflektovat.

Krajský soud v Českých Budějovicích přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jezna předcházející řízení před správním úřadem z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě. Při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen s. ř. s.). Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Soud věc první posoudil takto:

Povinnost povinných subjektů poskytovat informace je zakotvena v ustanovení § 2 a ustanovení § 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“). Důvody, pro které povinný subjekt může omezit či odepřít poskytnutí informace, upravují ustanovení § 6 a násl. zákona č. 106/1999 Sb.

Pro posouzení předmětné věci je rozhodná interpretace a aplikace ustanovení § 9 zákona č. 106/1999 Sb. Dle odstavce 1 tohoto ustanovení je povinný subjekt oprávněn informace neposkytnout, pokud je tato obchodním tajemstvím. Tato výjimka se nevztahuje na informace, které se týkají poskytnutí veřejných prostředků, a to konkrétně na informace o rozsahu poskytnutí veřejných prostředků a na informace o příjemci takových prostředků (§ 9 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb.). Soud se tedy musel především vypořádat s otázkou, zda přislíbená informace, pokud byla povinným subjektem za obchodní tajemství označena, skutečně naplňuje znaky obchodního tajemství, příp. zda nespadá pod výjimku dle § 9 odst. 2 zákona.

Obchodní tajemství je pojmově vymezeno v § 17 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“). Toto vymezení je relevantní i pro interpretaci ustanovení § 9 zákona č. 106/1999 Sb. Aby se jednalo o obchodní tajemství, je nutno, aby byly naplněny všechny znaky zákonem stanovené, tj. musí se jednat o skutečnosti, které:

- a) jsou obchodní, výrobní či technické povahy související s podnikem,
- b) mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu,
- c) nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupná,
- d) mají být podle vůle podnikatele utajeny a podnikatel utajení odpovídajícím způsobem zajišťuje.

Má-li se jednat o obchodní tajemství, musí nést všechny uvedené pojmové znaky, přičemž první tři lze charakterizovat jako objektivní znaky a poslední uvedený znak jako

znak subjektivní. Povinnost neposkytnout příslušnou informaci se tedy vztahuje jen na informace, které skutečně splňují všechny znaky obchodního tajemství. Nevýkazuje-li určitá skutečnost znaky obchodního tajemství, je správní orgán povinen informaci poskytnout, a to i když je jako obchodní tajemství označena. Označení příslušné informace za obchodní tajemství by přitom mělo být chápáno jako zdůraznění toho, že povinnému subjektu musí být skutečnost, že jde o obchodní tajemství, známa, tj. že byla vůči němu projevem vůle podnikatele určitou skutečnost jako obchodní tajemství utajovat. Nejvyšší správní soud v dané souvislosti ve svém rozhodnutí č. j. 7 A 118/2002-37 konstatoval, že z hlediska § 9 odst. 1 zákona musí být určita skutečnost za obchodní tajemství výslovně označena již před doručením žádosti o poskytnutí informace.

Podstatou sporu je posouzení, zda informace, které nebyly žalobci na jeho žádost povinným subjektem poskytnuty, splňují všechny znaky dány v ustanovení § 17 obchodního zákoníku a jsou tedy obchodním tajemstvím, které podléhá výluce ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb.

Soud považuje za vhodné se nejprve zabývat otázkou identifikace podniku, jestli by mohl být nepřímo předmětem ochrany obchodního tajemství v daném případě, jak na ni pamatuje § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 a ustanovení § 17 obchodního zákoníku.

Ustanovení § 5 odst. 1 obchodního zákoníku definuje podnik jako „soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají k tomuto účelu sloužit.“ Pojmovým znakem podniku je tedy mimo jiné skutečnost, že náleží podnikateli.

Které subjekty se považují za podnikatele, je vymezeno v ustanovení § 2 obchodního zákoníku. Podnikatelem je dle uvedeného ustanovení ten, kdo provádí soustavnou činnost samostatně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku za předpokladu, že se jedná současně o osobu zapsanou v obchodním rejstříku, osobu podnikající na základě živnostenského podnikání nebo na základě zvláštního předpisu anebo o osobu, provozující zemědělskou výrobu, jež je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

Město Sezimovo Ústí nelze podřadit ani pod jednu z výše uvedených kategorií, neboť je základní územní samosprávnou jednotkou a současně veřejnoprávní korporací, jež hospodří s majetkem obce dle § 38 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Skutečnost, že se smluvkové vztahy mezi samosprávnou územní jednotkou a podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, jestliže se týkají zabezpečování veřejných potřeb, řídí dle ustanovení § 261 odst. 2 obchodního zákoníku obchodním zákoníkem, nemá vliv na ryze nepodnikatelský status Města Sezimovo Ústí. Jelikož Město Sezimovo Ústí nemá postavení podnikatele, nemůže mu ani patřit podnik, neboť podnik může náležet pouze subjektu se statusem podnikatele. Nemůže-li Město Sezimovo Ústí patřit podnik, nemůže se ho týkat ani ochrana obchodního tajemství, jež je pojmově vázána na podnik.

Společnost ENERGOINVEST, a. s., jež je jedním ze subjektů, jichž se právní rozbor týká, je nepochybně podnikatelem, neboť provádí soustavnou činnost samostatně,

vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku a jedná se současně o právnickou osobu zapsanou v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze.

Advokátní kancelář Havel, Holásek & Partners s. r. o. je sice podnikatelem dle obchodního zákoníku, avšak informace obsažené v požadovaném právním rozboru se jí přímo netýkají. Uvedená advokátní kancelář se nachází pouze v postavení subjektu, jenž právní rozbor zpracoval a nefiguruje jako subjekt právních vztahů, jež jsou předmětem posouzení právního rozboru. Právní rozbor tak neobsahuje žádné údaje, jež by se týkaly této advokátní kanceláře, tím spíše ne informace obchodně značitelns v případě jejich zveřejnění.

Vzhledem k tomu, že jediným možným podnikatelem, jehož se předmětný právní rozbor týká, je společnost ENERGOINVEST, a. s., je nutné posoudit naplnění všech znaků obchodního tajemství v předmětné věci právě ve vztahu k uvedené společnosti a nikoliv ve vztahu k Městu Sezimovo Ústí či Advokátní kanceláři Havel, Holásek & Partners, a. r. o., jak nesporně uváděly sporní orgány v rámci správního řízení. V případě Města Sezimovo Ústí je překážkou jeho ryze nepodnikatelský statut, v případě příslušné advokátní kanceláře zde chybí jakákoliv souvislost mezi ní a informacemi obsaženými v předmětném právním rozboru.

Soud se zabýval jednotlivými námítkami žalobce. Žalobce v žalobě především namítal, že ochrana obchodního tajemství nesmí být důvodem neposkytnutí požadovaných informací, neboť povinný subjekt, Město Sezimovo Ústí, jako veřejnoprávní korporace není podnikatelem. Předmět úpravy ochrany obchodního tajemství v obchodním zákoníku se tak na něj nemůže vztahovat. Soud tuto námítku žalobce považuje s ohledem na výše uvedené jako důvodnou.

Žalobce dále namítal, že nejsou kumulativně naplněny všechny definice znaky obchodního tajemství, a proto se nemůže o obchodní tajemství v případě předmětného právního rozboru jednat. Dle žalobce se informace obsažené v právním rozboru nevztahují k podniku, absentuje vůle podnikatele k jejich utajení a absentuje i zajišťování tohoto utajení ze strany podnikatele. I v této námítce soud argumentaci žalobce přisvědčil.

Co se týče prvního znaku obchodního tajemství (viz bod a) shora), k tomuto soud na základě prostudování žalobcem požadovaného právního rozboru usel, že tento pojmový znak není v předmětné věci naplněn. Lze konstatovat, že předmětný právní rozbor obsahuje skutečnosti ryze právního charakteru, týkající se posouzení nájemních vztahů mezi Městem Sezimovo Ústí a ENERGOINVEST, a. s. vzniklých v souvislosti se zajištěním tepelného hospodářství. Nejedná se tak o informace obchodního, technického či výrobního rázu související s podnikem ENERGOINVEST, a. s.

Dle názoru soudu není v případě předmětného právního rozboru ve vztahu ke společnosti ENERGOINVEST, a. s. naplněn ani bod b) shora, a sice že informace v něm obsažené mají z hlediska podnikatele „skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu.“ Obchodní tajemství bude mít určitou hodnotu tehdy, je-li jeho vyjádření způsobilé se dotknout současného nebo budoucího hospodářského výsledku podnikatele (Ivana Štengllová, Stanislav Píša, Míloš Tomáš: Obchodní zákoník, 13. vydání, 2010, s. 55) Při posouzení, zda má určitá informace skutečnou nebo potenciální materiální či nemateriální hodnotu, je třeba vyjít z okolností každého jednotlivého případu, zejména s ohledem na charakter dané informace a její souvislost s podnikem.

Žalobcem požadovaný dokument obsahuje ve vztahu ke společnosti ENERGOINVEST, a. s. popis a rozbor jejich právních vztahů s Městem Sezimovo Ústí, vzniklých na základě smlouvy o nájmu souboru movitých a nemovitých věcí uzavřené mezi Městem Sezimovo Ústí a společností ENERGOINVEST, a. s. dne 29. 3. 2000, ve znění Dodatku č. 1 ze dne 12. 4. 2001, Dodatku č. 2 ze dne 1. 1. 2004, Dodatku č. 3 ze dne 26. 11. 2004, Dodatku č. 4 ze dne 29. 7. 2010, dále posouzení případných smluvních a mimosmluvních úteků či odpovědnosti Města Sezimovo Ústí v souvislosti s vypořádáním vlastnických vztahů k systému vytápění, návrh jednotlivých alternativ dalšího postupu Města Sezimovo Ústí a konečná doporučení přijetí řešení, která by bylo pro Město Sezimovo Ústí nejvýhodnější.

Soud připomíná, že v předmětné věci je řešen střet práva na informace, jak je upraveno v čl. 17 Listiny základních práv a svobod, a ochrany obchodního tajemství, jak je upravena v ustanovení § 17 obchodního zákoníku. V souvislosti s tím je třeba posoudit materiální či nemateriální hodnota žalobcem požadovaných informací především na základě zhodnocení možných negativních důsledků pro hospodářskou sféru společnosti ENERGOINVEST, a. s., jež by mohly potenciálně nastat na základě realizace práva na informace, resp. na základě vyjádření požadovaných informací. Soud dospěl k závěru, že rozbor právních vztahů mezi společností ENERGOINVEST, a. s. a Městem Sezimovo Ústí nemá hodnotu v uvedeném smyslu, neboť vyjádření ryze právního posouzení nájemních vztahů s Městem Sezimovo Ústí komukoliv se nemůže prakticky nijak negativně projevit v hospodářských výsledcích společnosti ENERGOINVEST, a. s. Předmětné informace mají význam jen pro subjekty posuzovaných právních vztahů a nemají jakoukoliv objektivně využitelnou hodnotu pro třetí subjekty. Neexistuje zde tedy v tomto smyslu zájem na jejich utajení s odkazem na ochranu obchodního tajemství. Naplnění pojmového znaku obchodního tajemství dle bodu b) shora tedy nabylo soudem shledáno.

Soud se zabýval i posouzením toho, zda je naplněn znak obchodního tajemství spočívající v tom, že požadované informace představují skutečnosti, jež nejsou v přístupných kruzích běžně dostupné (sd c) shora). Soud po prostudování soudního spisu, včetně právního rozboru požadovaného žalobcem, konstatuje, že skutečnosti uvedené v tomto dokumentu, týkající se podniku společnosti ENERGOINVEST, a. s., nemají jedinečný charakter, jež by odřezával obchodní zájem na jejich utajení. Soud znovu připomíná, že ve vztahu ke společnosti ENERGOINVEST, a. s. se jedná o prostou analýzu nájemních vztahů s Městem Sezimovo Ústí. Nejedná se tedy rozhodně o informace, jejichž vyjádření by mohlo, byť potenciálně, poškodit zájmy podnikatele ve prospěch jeho potenciálních konkurentů z důvodu jejich jedinečnosti. Požadované informace nejsou objektivně zneškoditelné ve prospěch třetích osob.

Z obsahu spisového materiálu, tak jak byl předložen žalovaným na vyzvání soudu, nevyplývá ani naplnění znaku, že by požadované informace měly být dle vůle podnikatele, společnosti ENERGOINVEST, a. s., utajeny či že by utajení požadovaných informací jakkoliv zajišťoval. Spisový materiál neobsahuje žádné podklady pro tento závěr. K tomu soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2004, č. j. 6 A 136/2002-35, ve kterém soud konstatoval, že pokud je negativní rozhodnutí správního orgánu o žádosti o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb. opřeno o ochranu obchodního tajemství dle § 9 odst. 1 tohoto zákona, avšak soud ze správního spisu zjistí, že v době rozhodování správního orgánu ve spise nebylo nic svědčící o tom, že by podnikatel

požadovanou informaci označil za obchodní tajemství ve smyslu § 17 obchodního zákoníka, pak soud takové správní rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. t. s.

Žalobce dále uplatnil námitku, že na žalobcem požadovaný právní rozbor dopadá výjimka z ochrany obchodního tajemství dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona, neboť právní rozbor byl hrazen z veřejných prostředků, konkrétně z rozpočtu Města Sezimovo Ústí. Žalobce se domnívá, že jako občan města Sezimovo Ústí je oprávněn posoudit, zda finance z rozpočtu města byly využity efektivně a k tomu potřebuje znát obsah předmětného právního rozboru. Za součást veřejných prostředků dle § 9 odst. 2 zákona považuje žalobce i práva (tajemství, vlastnická) k tepelnému hospodářství, jichž se právě předmětný právní rozbor týká.

Uvedená žalobcově námitka soud přivěřil pouze částečně. Soud odkazuje na ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb., dle něhož nelze z důvodu ochrany obchodního tajemství odepřít poskytnutí informace o ceně, která bude hrazena z veřejných prostředků. Smyslem tohoto ustanovení je umožnit veřejnou kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 12. 2004, č. j. 7 A 118/2002 – 37, konstatoval, že jelikož samotná informace o ceně nevypovídá o způsobu hospodaření, je nutné společně s ní vždy poskytnout alespoň rámcovou informaci o předmětu plnění, za něž se cena poskytuje, a to v rozsahu nezbytném pro posouzení hospodárnosti využití veřejných prostředků. Soud má za to, že v případě, že by v dané věci jediným účelem žádosti o poskytnutí požadovaného právního rozboru byla žalobcová snaha získat povědomí o hospodaření Města Sezimovo Ústí s veřejnými prostředky, pak by mu měla postačovat informace o ceně právního rozboru (uvedená informace však v právním rozboru poskytnuta není) a dále rámcové vymezení předmětu právního posouzení v něm obsaženého. Poskytnutí jakákoliv další informace by se z hlediska sledovaného účelu jevílo jako nadbytečné. Bylo by pak na povinném subjektu, aby provedl selekci informací, jež lze poskytnout na základě aplikace výjimky dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb.

S uvedeným souhlasí další námitka žalobce, když tento ve své žalobě zpochybnil postup povinného subjektu i v tom směru, že tento měl povinnost se zabývat každým jednotlivým údajem obsaženým v požadovaném právním rozboru a u každého individuálně posoudit, zda splňuje znaky obchodního tajemství. Poskytnutí informace by tak bylo vyloučeno jen u těch částí právního rozboru, v jejichž případě by k tomu byl závažný důvod. Soud považuje tuto námitku za důvodnou. Princip selekce odrazkuje i důvodová zpráva k zákonu č. 106/1999 Sb., když uvádí, že „povinný subjekt vyloučí z informace, kterou má na žádost poskytnout, ty její části, které nelze poskytnout nebo k jejichž poskytnutí je oprávněn, např. jejich významem z toho, a zbývající části pak poskytne.“

Soud nemůže v dané souvislosti souhlasit s odůvodněným oběťstvím v žalobou napadeném rozhodnutí, a sice že právní rozbor tvoří ucelený dokument, obsahující vzájemně provázané údaje, a proto nelze selekci informací provést. Tento argumentaci povinný subjekt de facto rezignoval na takový způsob aplikace zákona č. 106/1999 Sb., jež by v souladu s principem proporcionality vedl k omezení zásahu do ústavního práva na informace pouze na nezbytné a přiměřené minimum. Avšak vzhledem k tomu, že soud neohlídal žádnou z informací, jež jsou obsaženy v požadovaném právním rozboru, skutečnosti, kterou by bylo lze podřadit pod pojem obchodního tajemství, jeví se úvahy o tom, zda povinný subjekt pochybil, když neprovedl selekci těch informací, u nichž není dán důvod pro ochranu obchodního tajemství, jako nadbytečné a bezpečné.

Na základě všech shora uvedených důvodů soud uznává, že žalovaný postupoval v rozporu se zákonem, když žalobci požadovaný dokument neposkytl. Skutkový stav, který uzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech. Soud proto žalobou napadené rozhodnutí zrušil podle ustanovení § 78 odst. 1 s. f. s. pro vady řízení a pro nezákonnost. Vzhledem ke zvláštní právní úpravě výroku rozhodnutí soudu ve věcech žalob proti rozhodnutí o neposkytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb. soud neryskoval, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému (ustanovení § 78 odst. 4 s. f. s.). S ohledem na změnu ustanovení § 16 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb. soud poté, co přezkoumal, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti, shledal, že nejsou žádné důvody pro odmítnutí žádosti, zrušil rozhodnutí o odmítnutí a rozhodnutí povinného subjektu o částečném odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídil požadované informace poskytnout, k čemuž povinnému subjektu určil příslušnou lhůtu. Správní orgány jsou právním názorem, vyloveným soudem ve zrušujícím rozsudku v dalším řízení vázány (ustanovení § 78 odst. 5 s. f. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. f. s., kdy žalobce, který měl v řízení úspěch má právo na náhradu nákladů řízení, jež představují dva úkony právní pomoci po 3.100,- Kč, 2 x 300,- Kč režijní paušál a zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000,- Kč. Náklady řízení tedy představují částku 7.800,- Kč.

Soud rozhodl rozsudkem bez jednání podle § 51 odst. 1 s. f. s., neboť účastníci projevíli s takovým procesním postupem souhlas.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližte následující pracovní den. Zmeškaná lhůta k podání kasační stížnosti nelze promítnout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.f.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnavatel nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybrá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Krajší soud v Českých Budějovicích
dne 26. března 2013

Předsedkyně senátu:
JUDr. Věra B a l e j o v a , v.r.

Za správnost vyhotovení:
Jaroslava Prádná

Příloha č. 5 Kasační stížnost města Sezimovo Ústí ze dne 2. 5. 2013

Nejvyšší správní soud
Moravské náměstí 6
657 40 Brno

K.č.j. 10A 125/2012-26

Sezimovo Ústí, dne 2. 5. 2013

Kasační stížnost (dle ust. § 103 a násl. zákona č. 150/2002 Sb.)

Stěžovatel: **Město Sezimovo Ústí**,
Sídlo: Sezimovo Ústí, Dr. E. Beneše 21, PSČ: 391 01
IČ: 00252457
Zastoupené Mgr. Ing. Martinem Doležalem, starostou města

Dvojmo
Soudní poplatek bude uhrazen na výzvu soudu.

Čl. I

- Dne 18. 4. 2013 byl odesílatelem - Krajským úřadem v Českých Budějovicích zaslán stěžovateli datovou poštou (č.j. KUCJK/27908/2012/OLVV/9) rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č.j. 10A 126/2012-26 ze dne 26. 3. 2013 ve věci poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., kterým bylo rozhodnuto takto:
 - Rozhodnutí Krajského úřadu - Jihočeského kraje České Budějovice ze dne 15.11.2012, č.j. KUCJK/27908/2012/OLVV/3, a rozhodnutí Města Sezimovo Ústí ze dne 15.10.2012, č.j. Inf./2/2012/S-6, se zrušují;
 - Město Sezimovo je povinno do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku poskytnout žalobci informace požadované v jeho žádosti ze dne 25. 6. 2012;
 - Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 7.800,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Miloše Tuháčka, advokáta.
- Stěžovatel podává v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s.ř.s.“) ve stanovené lhůtě proti bodům I. a II. rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích č.j. 10A 126/2012-26 ze dne 26. 3. 2013 kasační stížnost, a to z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení dle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s.ř.s. a nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, dle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s.
- Stěžovatel je v řízení zastoupen Mgr. Ing. Martinem Doležalem, absolventem Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Čl. II

1. Stěžovatel obdržel dne 25. 6. 2012 žádost pana [REDAKOVANÝ], bytem Sezimovo Ústí [REDAKOVANÝ] (dále jen „žadatel“), o poskytnutí informací, která se týká Smlouvy o poskytování právních služeb uzavřené mezi stěžovatelem a advokátní kanceláří Havel, Holásek & Partners, s.r.o. ve věci právního posouzení smluvních vztahů mezi subjekty zajišťujícími tepelné hospodářství města Sezimovo Ústí, a dále informace o výsledku tohoto zadání s tím, že pokud tomu nebrání jiné právní důvody, poskytnutí kompletních kopií těchto materiálů.
2. Stěžovatel rozhodl dne 9. 7. 2012, č.j. Inf/2/2012/S-2 o částečném odmítnutí žádosti, a to v části žádosti o poskytnutí kompletní kopie výsledku zadání, obsaženého v cit. Smlouvě o poskytování právní pomoci zejména proto, že poskytnutí informací v této části brání obsah převážně části tohoto výsledku - „Právní posouzení ve věci nájmu a provozování tepelného hospodářství Sezimovo Ústí“ (dále také jen „Právní posouzení“), kterou stěžovatel považuje za obchodní tajemství.
3. Proti tomuto rozhodnutí podal žadatel dne 12. 7. 2012 odvolání ke Krajskému úřadu v Českých Budějovicích prostřednictvím Městského úřadu Sezimovo Ústí. Rozhodnutím Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 14. 8. 2012 č.j. KUCJK/20566/2012/OLVV/5 bylo odvolání žadatele vyhověno, napadené rozhodnutí stěžovatele ze dne 9. 7. 2012, č.j. Inf/2/2012/S-2, bylo zrušeno a věc vrácena stěžovateli k novému projednání.
4. Mezitím stěžovatel zároveň požádal dne 9. 8. 2012 AK Havel, Holásek & Partners, s.r.o. o vyjádření k možnosti zpřístupnění Právního posouzení, a to ve smyslu čl. 13 uvedeného. Stěžovatel neobdržel v přiměřené lhůtě žádné stanovisko k uvedené žádosti ze dne 9. 8. 2012.
5. Stěžovatel dne 15. 10. 2012, č.j. Inf/2/2012/S-6, rozhodl o částečném odmítnutí žádosti s tím, že Právní posouzení:
 - a) je předmětem obchodního tajemství ve smyslu ust. § 17 zákona č. 513/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s přihlédnutím k ust. § 9 zákona č. 106/1999 Sb.;
 - b) je předmětem ochrany práva autorského ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů;
 - c) je určující pro další postup stěžovatele v obchodním jednání a případném obchodně-právním spona, s přihlédnutím k ust. § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb.
6. Proti rozhodnutí stěžovatele ze dne 15. 10. 2012, č.j. Inf/2/2012/S-6, podal žadatel dne 19. 10. 2012 odvolání ke Krajskému úřadu v Českých Budějovicích prostřednictvím Městského úřadu Sezimovo Ústí. Rozhodnutím Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 15. 11. 2012 č.j. KUCJK/27908/2012/OLVV/3 bylo odvolání žadatele zamítnuto a napadené rozhodnutí stěžovatele potvrzeno.
7. Dle informace, kterou má stěžovatel k dispozici, se žalobou doručenou Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 10. 12. 2012 žadatel domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 15. 11. 2012 č.j. KUCJK/27908/2012/OLVV/3. Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl dne 26. 3. 2013, jak je uvedeno v čl. I odst. 1 viz výše.

Čl. III

1. Dle názoru stěžovatele Krajský soud v Českých Budějovicích nesprávně posoudil právní otázku, své rozhodnutí nedostatečně a nesrozumitelně zdůvodnil.
2. Krajský soud v Českých Budějovicích se v napadené věci zaměřil pouze na posouzení otázky, zda je informace požadovaná žadatelem obchodním tajemstvím. Toto posuzování soud fakticky zúžil na řešení otázky zda je stěžovatel, coby veřejnoprávní korporace, podnikatelem ve smyslu ust. zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Prostým jazykovým výkladem soud dovodil, že nikoliv a že tak obec nemůže žádnou skutečnost považovat za obchodní tajemství.
3. K tomu stěžovatel namítá, ve shodě s právním názorem Krajského úřadu v Českých Budějovicích, že řada činností, kterou obec realizuje, pojmově naplňuje podnikání ve smyslu § 2 obč.z. a v určitých oblastech výkonu samosprávy je tak obec možno chápat jako podnik ve smyslu ust. § 5 obč.z. Stěžovatel připomíná, že obec je také subjektem řady obchodně právních vztahů, jak je upřesňuje ust. § 261 odst. 2 obč.z. Interpretace provedená Krajským soudem v Českých Budějovicích by dle názoru stěžovatele představovala podstatné zhoršení právního postavení jednoho z účastníků takového vztahu. K tomu stěžovatel ad absurdum konstatuje, pokud by tomu tak bylo, tak v rámci vzájemných obchodně právních vztahů, kdy na jedné straně vystupuje obec, by druhá smluvní strana mohla veškeré údaje, posudky, analýzy, závěry apod. potřebné pro rozhodování obce majících přitom zcela zřejmý obchodní charakter, před vlastním rozhodnutím či uzavřením smlouvy jednostranně získat v režimu zák. č. 106/1999 Sb. Vzhledem ke zcela důvodnému podezření o dlouhodobém a trvajícím propojení mezi žadatelem a subjektem požadovaného Právního posouzení, je posuzování takové otázky zcela na místě. Jak již stěžovatel předložil při řízení u Krajského úřadu v Českých Budějovicích, je jednání žadatele vhodné posuzovat i v kontextu jeho zainteresovanosti na zveřejnění Právního posouzení. Žadatel, coby bývalý tajemník Městského úřadu Sezimovo Ústí do r. 2002, byl přímo zapojen do uzavírání smluv s uvedeným subjektem (ENERGOINVEST, a.s., IČ: 251 11 183) a i díky zaměstnávání rodinných příslušníků v tomto subjektu a pokračujících úzkých vztazích k tomuto subjektu lze pochybovat o skutečných úmyslech žadatele.
4. Ačkoliv Krajský soud v Českých Budějovicích ve svém rozhodnutí konstatoval, že stěžovatel zcela rezignoval na uplatnění principu selekce při posuzování jednotlivých ustanovení Právního posouzení z pohledu vyloučení části informací obsahujících obchodní tajemství, sám se uvedenému aspektu zcela vyhnul, s prostým konstatováním, že je povinným subjektem obec a že další úvahy tímto směrem jsou tak nadbytečné a bezpředmětné.

Čl. IV

Krajský soud v Českých Budějovicích se při rozhodování o věci vůbec nezabýval otázkou aplikace § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb. a zcela opominul přímou možnost stěžovatele dle uvedeného odmítnout takovou žádost, která směřuje k poskytnutí názorů či budoucích rozhodnutí, za které jsou považovány i právní výklady, stanoviska a analýzy. Takové oprávnění povinného subjektu a související interpretace jsou podepřeny i publikovanou judikaturou – usnesení MS v Praze ze dne 30.8.2005 č.j. 10 Ca 174/2005-20, publikované pod

č. 769 ve Sb. r. NSS č. 2/2006 s. 129, usnesení KS v Ostravě ze dne 17. 8. 2006, č.j. 22 Ca 97/2006-12, popř. též argumentace v odůvodnění rozsudku NSS ze dne 17.6. 2010, č.j. 1 As 28/2010-86, publikované pod č. 2128 ve Sb. r. NSS č. 10/2010.

Čl. V

1. Stěžovatel nikdy nezpochybil nárok žadatele na poskytnutí informace, týkající se nakládání s veřejnými prostředky. Smlouvu o poskytování právních služeb uzavřenou mezi stěžovatelem a advokátní kanceláří Havel, Holásek & Partners, s.r.o., na základě které proběhlo vzájemné finanční plnění, bez jakýchkoli výhrad dal žadateli k dispozici. Uveřejnění vlastního „Právního posouzení ve věci nájmu a provozování tepelného hospodářství Sezimovo Ústí“ dle názoru stěžovatele překračuje oprávnění žadatele, zasahuje do oprávněných práv a zájmů stěžovatele.
2. Dle názoru stěžovatel neprovedl Krajský soud v Českých Budějovicích posouzení možná kolize ústavních práv, tj. kolize práva na informace s jiným ústavním právem. V tom smyslu stěžovatel namítá zřejmou kolizi s čl. 37 odst. 3, neboť povinnost zveřejnění požadovaných informací fakticky znamená znemožnění či vážné ztížení potenciálního soudního řízení mezi stěžovatelem a třetí osobou, která je subjektem právních vztahů, jejichž posouzení je předmětem Právního posouzení. Neprovedení tzv. testu proporcionality má dle názoru stěžovatele za následek nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

Čl. VI

Stěžovatel uplatňuje důraznou námitku proti postupu Krajského soudu v Českých Budějovicích. Ažkoli byl stěžovatel zcela nepochybně osobou zúčastněnou na řízení dle ust. § 34 odst. 1 s.ř.s., neboť je osobou, která je přímo dotčena ve svých právech a povinnostech vycláním napadeného rozhodnutí, nebyla se svým postavením v řízení vůbec seznámena ani vyzvána, za bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Stěžovateli tak byla odňata možnost písemně se v řízení vyjádřit, nahlížeti do spisu, být vyzrozuměna o nařízeném jednání a žádat, aby jí bylo při jednání uděleno slovo. O zahájení a průběhu řízení se stěžovatel dozvěděl pouze zprostředkovaně a s časovým odstupem. Stěžovatel má za to, že řízení je tím stíženo takovou vadou, která má sama o sobě za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Čl. VII

1. Z důvodů výše uvedených stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud ve smyslu ust. § 110 odst. 1 s.ř.s. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č.j. 10A 125/2012-26 ze dne 26. 3. 2013 v plném rozsahu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, pokud o ní sám nerozhodne ve smyslu § 110 odst. 2 s.ř.s.
2. Stěžovatel dále navrhuje, aby Nejvyšší správní soud přiznal ve smyslu § 107 s.ř.s. kasací stížnosti odkladný účinek, jelikož výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním

odkladného účinku môže vzniknúť iným osobám. Stěžovatel má za to, že odklad výkonu napadeného rozhodnutí není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Za stěžovatele:

Mgr. Ing. Martin Doležal
starosta města Sezimovo Ústí

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Fally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jana Vykličkého v právní věci žalobce: F. P., zast. JUDr. Milošem Tuháčkem, advokátem, se sídlem Pěvzátulská 330, Tábor, proti žalovanému: Krajský úřad Jihočeského kraje, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti města Sezimovo Ústí, se sídlem Dr. Edvarda Beneše 21, Sezimovo Ústí, proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 3. 2013, č. j. 10 A 125/2012 - 26,

takto:

- I. Kasační stížnost se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 26. 3. 2013, č. j. 10 A 125/2012 - 26, Krajský soud v Českých Budějovicích zrušil rozhodnutí žalovaného Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 15. 11. 2012, č. j. KUJCK/27908/2012/OLVV/3, a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně - města Sezimovo Ústí ze dne 15. 10. 2012, č. j. Inf./2/2012/5-6, a současně uložil městu Sezimovo Ústí povinnost do třiceti dnů od právní moci rozsudku poskytnout žalobci informace požadované v jeho žádosti ze dne 25. 6. 2012.

Proti tomuto rozsudku podalo město Sezimovo Ústí kasační stížnost. Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

Podle § 102 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), „[k]asační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vyšlo, nebo osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení soudního rozhodnutí.“

Podle § 33 odst. 1 z. ř. s. „[ú]častník jsou navrhovatel (žalobce) a odpůrce (žalovaný) nebo ti, o nichž to stanoví tento zákon; odpůrcem (žalovaným) je ten, o němž to stanoví zákon.“ Podle § 69 z. ř. s. „[ž]alovaným je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla.“

Soudní řád správní nepočítá s účastí správního orgánu prvního stupně v řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí podle § 65 a násl. z. ř. s. Vychází totiž z předpokladu, že řízení před správními orgány tvoří jeden celek a postačí, pokud žalobou napadené správní rozhodnutí v soudním řízení obhajuje toliko odvolací správní orgán, který je k tomu zpravodla

lépe personálně i materiálně vybaven. Správní orgán, který rozhodl v prvním stupni, tedy není žalovaným, ačkoliv soud podle § 78 odst. 3 s. 1. s. může zrušit také jeho rozhodnutí a ve smyslu ustanovení § 78 odst. 5 s. 1. s. je i správní orgán prvního stupně vizán právním názorem soudu. Postavení účastníka řízení nesvědčí správnímu orgánu prvního stupně ani z jiného titulu, nemůže být ani osobou zúčastněnou na řízení. Tou je totiž podle § 34 odst. 1 s. 1. s. osoba přímo dotčená na svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí správního orgánu, a nikoliv správní orgán, který vydal rozhodnutí v prvním stupni.

Město Sezimovo Ústí, které je v dané věci správním orgánem prvního stupně, tedy nebylo účastníkem řízení před krajským soudem, z něhož vzešel kasační stížností napadený rozsudek. Vzhledem k tomu, že oprávněním k podání kasační stížnosti disponují toliko účastníci řízení u krajského soudu a osoby na tomto řízení zúčastněné, není město Sezimovo Ústí, jež do okruhu těchto subjektů nespadá, oprávněno k podání kasační stížnosti (srov. § 102 s. 1. s.).

Na uvedeném závěru nic nemění ani skutečnost, že napadeným rozsudkem byla městu Sezimovo Ústí uložena povinnost poskytnout informace. Oprávnění krajského soudu uložit povinnost správnímu orgánu prvního stupně, upravené v § 16 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, představuje pouze zjednodušení a urychlení postupu stanoveného v § 78 odst. 3 a 5 s. 1. s. Zmíněné speciální ustanovení *de facto* znamená, že soud neuloží povinnost poskytnout informace ve svém závazném právním názoru, ale vysloví ji přímo ve výroku rozhodnutí. Tím se však nijak nemodifikuje okruh účastníků řízení; zájmy správního orgánu prvního stupně tedy i v tomto případě může hájit jediné žalovaný, který je účastníkem řízení. To však žalovaný v projednávané věci neučinil.

Podle § 46 odst. 1 písm. c) s. 1. s., „[n]estanoú-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.“

Nejvyšší správní soud uzavírá, že město Sezimovo Ústí nebylo účastníkem řízení, ze kterého vzešel napadený rozsudek, ani osobou zúčastněnou na daném řízení. Město Sezimovo Ústí tedy zjevně není oprávněno k podání kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 3. 2013, č. j. 10 A 125/2012 - 26, a proto Nejvyšší správní soud tuto kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. 1. s. ve spojení s § 120 téhož zákona.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 věty první s. 1. s. ve spojení s § 120 téhož zákona tak, že žádavý z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení n e j s o u opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2013

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu

Zdroj: Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013 , sp.zn. 4 As 77/2013-25 [online]. [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2013/0077_4As_130_20130626083201_p_vedeno.pdf

Příloha č. 7 Část usnesení ze schůze Rady města Sezimovo Ústí

Informace starosty města Mgr. Ing. Martina Doležala o postupu ve věci tepelného hospodářství

Usnesení č. 275/2011

RM po diskusi

I. Bere na vědomí

informaci o postupu ve věci tepelného hospodářství města Sezimova Ústí.

II. Pověřuje

starostu města Mgr. Ing. Martina Doležala uzavřít smlouvu o poskytování právních služeb ve věci právního posouzení smluvních vztahů mezi subjekty zajišťující tepelné hospodářství města Sezimovo Ústí s advokátní kanceláří Havel, Holásek a Partners, s.r.o.

III. Ukládá

starostovi města Mgr. Ing. Martinu Doležalovi podat o této věci informaci na Zastupitelstvu města Sezimovo Ústí.

Hlasování 7A

Zdroj: Usnesení ze schůze Rady města Sezimovo Ústí, konané dne 10. 10. 2011 [online]. [cit. 2017-09-11] Dostupné z:

<http://www.sezimovo-usti.cz/rada-mesta-usneseni-zapisy&podmenu=radamenu?vyber=rada-mesta-usneseni-zapisy&razeni=poradi&smer=desc&stranka=180>

Příloha č. 8 Část usnesení ze schůze Rady města Sezimovo Ústí

Souhlas s použitím informací – Mgr. Nedvědová (mat. č. 250/2016)

Usnesení č. 286/2016

RM po projednání

I. Souhlasí

s použitím údajů souvisejících s žádostí podanou p. P. Podolským dne 25. 6. 2012 ve smyslu zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, paní Mgr. Petrou Nedvědovou, trv. bytem Na Zahradách 197, 390 03 Tábor – Klokoty, pro účely diplomové práce na téma Obce v kontextu zákona o svobodném přístupu k informacím.

Hlasování 4A/0N/0Z

Zdroj: Usnesení ze schůze Rady města Sezimovo Ústí, konané dne 8. 8. 2016 [online]. [cit. 2017-09-11] Dostupné z:

<http://www.sezimovo-usti.cz/rada-mesta-usneseni-zapisy&podmenu=radamenu?vyber=rada-mesta-usneseni-zapisy&razeni=poradi&smer=desc&stranka=36>

Příloha č. 9 Interní pokyn města Sezimovo Ústí

Město a Městský úřad Sezimovo Ústí
Dr. E. Beneše 21, 391 01 Sezimovo Ústí

Sezimovo Ústí dne 1. 10. 2014

Pokyn čís. 10/2014

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

1. Úvodní ustanovení

(1) Pokyn č. 10/2014 (dále jen „Pokyn“) stanoví postup povinného subjektu města Sezimovo Ústí, IČ: 00252859 (dále jen „Organizace“) k zajištění úkolů vyplývajících ze zákona čis. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).

(2) Povinným subjektem v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 a 2 zákona je Organizace. Městem zřízené příspěvkové organizace jsou v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 a 2 zákona subjekty povinné za podmínek stanovených tímto zákonem poskytovat veřejnosti informace vztahující se k jejich působnosti. Organizační zabezpečení poskytování informací řeší samostatně, nezávisle na Organizaci.

(3) Za zveřejnění a aktualizace povinně zveřejňovaných informací podle ust. § 5 zákona vyjma odst. 3 odpovídá vedoucí odboru správního a právního.

2. Postup při vyřízení žádosti o informace

(1) Organizace postupuje vždy v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění.

(2) Žadostí podané ústně či telefonicky vyřizuje ten zaměstnanec Organizace či uvolněný zástupce, na něhož se žadatel obrátil. Nezná-li požadovanou informaci, postoupí žádost odpovědné osobě, do jejíž kompetence spadá daná problematika. Ústně či telefonicky poskytnuté informace se neevidují. Není-li žadatel požadovaná informace ústně či telefonicky poskytnuta anebo nepovažuje-li žadatel poskytnutou informaci za dostatečnou, vyzoomí její zaměstnanec Organizace či uvolněný zástupce o nutnosti podat žádost o poskytnutí informace písemně.

(3) Písemně podané žádosti přijímá podatelna městského úřadu. Každou žádost postoupí tajemník MěÚ prostřednictvím pošty k vyřízení podle její povahy a adresáta věcně příslušnému odboru městského úřadu nebo oddělení městského úřadu v přímém řízení tajemníka nebo velitele městské policie, popř. uvolněnému zástupci města. Vedoucí příslušného útvaru dle předchozí věty přidělí žádost ke konečnému vyřízení konkrétnímu zaměstnanci (dále jen „Zpracovatel žádosti“).

(4) Zpracovatel žádosti poskytne požadovanou informaci v zákonem stanovené lhůtě.

(5) O způsobu vyřízení žádosti informuje Zpracovatel žádosti bez zbytečného odkladu sekretariát MěÚ.

(6) Za poskytnutí informací dle zákona, za předání informací dle čl. 2 odst. (5) Pokynu a za zveřejnění informace dle § 5 odst. 3 zákona zodpovídá Zpracovatel žádosti.

3. Evidence

(1) Evidenci údajů dle struktury § 18 zákona vede sekretariát MěÚ.

(2) Za tímto účelem jsou všichni Zpracovatelé žádosti povinni informace dle odst. (1) sekretariátu MěÚ nahlásit.

4. Výroční zpráva o poskytování informací

(1) Návrh výroční zprávy o poskytování informací za Organizaci zpracovává na základě podkladů sekretariátu tajemník MěÚ.

(2) Návrh výroční zprávy za uplynulý rok předkládá tajemník starostovi ke schválení a projednání na poradě vedení a pro informaci rady města každoročně vždy do 28. února následujícího roku.

(3) Zveřejnění výroční zprávy po jejím schválení starostou a projednání na poradě vedení zajistí odbor správní a právní každoročně do 1. března na úředních deskách města.

5. Úhrada za poskytování informací

(1) Sazebník úhrad za poskytování informací je obsažen v [Příloze č. 1](#) tohoto Pokynu.

6. Závěrečná ustanovení

(1) Touto směnicí jsou povinni se řídit všichni zaměstnanci Organizace a uvolnění zastupitelé města.

(2) Tento pokyn vstupuje v platnost a účinnost dnem 1. 10. 2014. K tomuto dni se zrušuje pokyn č. 9/2007.

.....
Mgr. Ing. Martin Doležal
starosta města

.....
Ing. Miroslava Svítáková
tajemnice MěÚ

Rozdělovník:

- dle Pokynu čis. 2/2008

Sazebník úhrad nákladů

v souvislosti s poskytováním informací dle ust. § 17 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění platných právních předpisů, a nařízením vlády č. 173/2008 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Tento sazebník úhrad je stanoven za poskytované informace v souladu s ust. § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“.

Výše uvedená organizace je oprávněna požadovat úhradu nákladů, které musely být v souvislosti s poskytnutím informace/informací vynaloženy. Výše úhrady nepřesahuje přímé náklady organizace.

Věcné náklady spojené s vytisknutím informace, pořízením kople nebo záznamu informace a zasláním informace žadateli zahrnují zejména:

I. Pořízení kopii:

1. Černobílých

- a) 2,00 Kč za pořízení jedné strany výtisku formátu A4 nebo kople,
- b) 3,00 Kč za pořízení oboustranného výtisku formátu A4 nebo kople,
- c) 4,00 Kč za pořízení jedné strany výtisku formátu A3 nebo kople,
- d) 6,00 Kč za pořízení oboustranného výtisku formátu A3 nebo kople.

2. Barevných

- a) 9,00 Kč za pořízení jedné strany výtisku formátu A4 nebo kople,
- b) 16,00 Kč za pořízení oboustranného výtisku formátu A4 nebo kople,
- c) 16,00 Kč za pořízení jedné strany výtisku formátu A3 nebo kople,
- d) 27,00 Kč za pořízení oboustranného výtisku formátu A3 nebo kople.

3. Skenování

- a) 1,50 Kč za pořízení jednostranného skenu formátu A3, A4.

II. Opatření technických nosičů dat:

1. 10,00 Kč za 1 ks nenahraného CD+-R (bez obalu),
2. 15,00 Kč za 1 ks nenahraného DVD+-R (bez obalu),
3. v případě použití jiného technického nosiče dat se náklady stanoví ve výši pořizovací ceny požadovaného technického nosiče dat.

III. Odeslání informací žadateli - náklady na poštovní služby:

1. Listovní zásilky - doporučené do vl.rukou,	- podle platných tarifů
2. Balíkové zásilky - doporučené do vl.rukou,	České pošty, s.p.
3. Jiné.	- sděli na vyžádání
podatelna MěÚ

IV. Mimořádné rozsáhlé vyhledání informací:

Pokud se jedná o informaci, která si vyžadá mimořádné rozsáhlé vyhledávání, zaplatí žadatel náklady ve výši 169,- Kč za každou započatou hodinu práce odborného referenta. Jedná-li se o náklady kratší než 1 hodina, lze uvedený náklad krátit o jednu polovinu, tj. 85,- Kč.

V. Licenční odměna na oprávnění informací užít:

1. Je-li licenční odměna sjednána v licenční smlouvě dle ust. § 14 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím a není-li její výše stanovena zvláštním právním předpisem, určuje se její výše obdobně jako výše úhrady podle tohoto sazebníku.
2. Je-li licenční odměna sjednána v podlicenční smlouvě podle ust. § 14a odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím a není-li její výše stanovena licenční smlouvou nebo zvláštním právním předpisem, určuje se její výše obdobně jako výše úhrady podle tohoto sazebníku.

VI. Balné:

Úhrada nákladů na balné se vyžaduje pouze při zasílání informace na technickém nosiči, a to ve výši 15 Kč/ks (polstrovaná obálka).

V případě, že bude požadována kopie dokumentu atypického formátu, úhrada bude účtována dle skutečně uhrazené ceny v zařízení zvolené organizací.

Úhrada se provede bezhotovostně na č. účtu 7200005553/8040 pod variabilním symbolem 1061999 či v hotovosti na pokladně Městského úřadu Sezimovo Ústí pod variabilním symbolem 1061999, pokud nebude v konkrétním případě dohodnuto jinak.

Činili náklady na poskytnutí informace méně než 50,- Kč, úhradu nákladů nemusí organizace vyžadovat.

Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady tuto nezaplatí, organizace žádost odloží.

Tento sazebník byl schválen usnesením Rady města Sezimovo Ústí č. 75/2014 dne 10.3.2014.

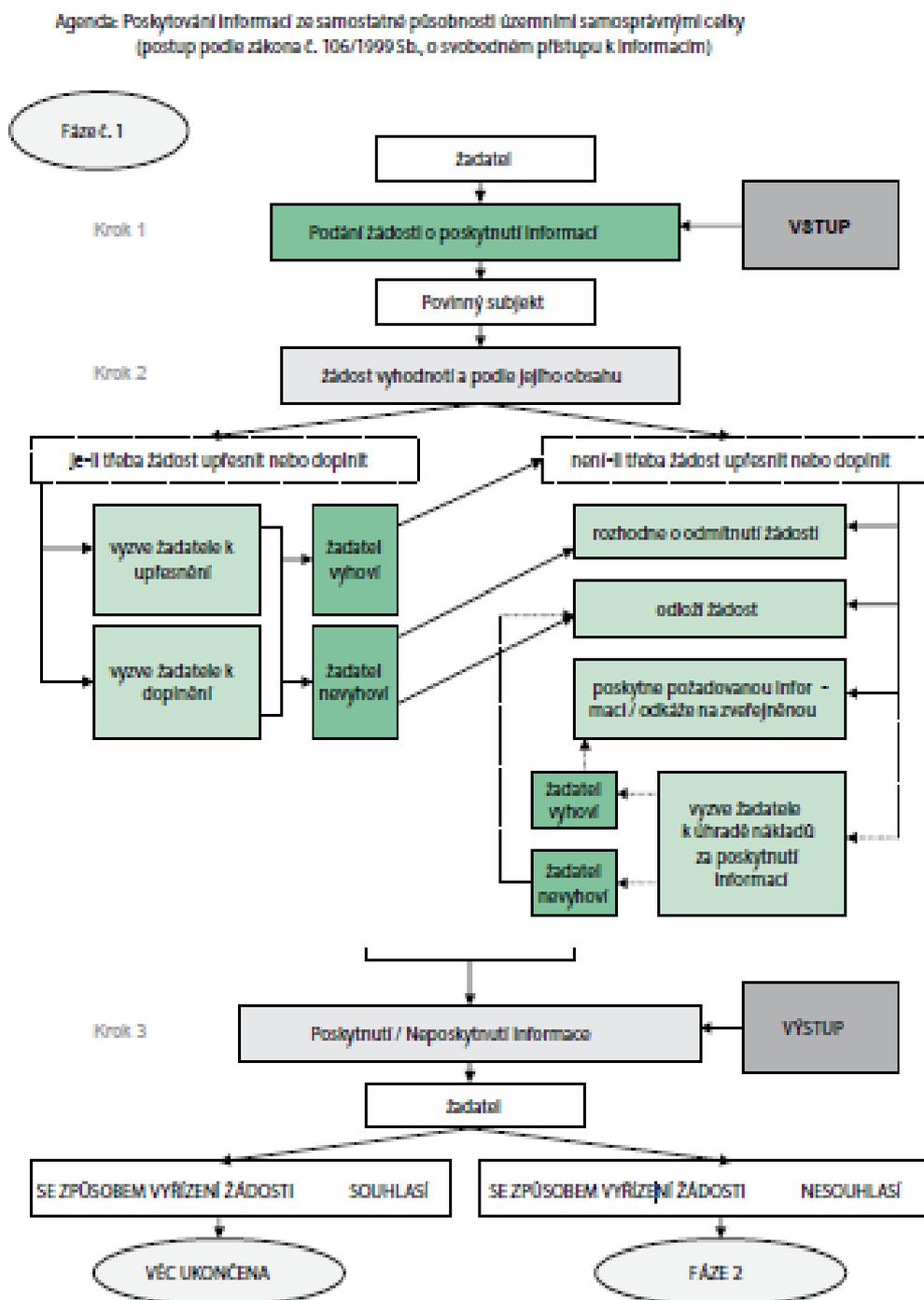
Tento sazebník zrušuje Sazebník úhrad nákladů obsažený v pokynů starosty města a tajemníka úřadu č. 9/2007 ze dne 9. března 2007.

Nabývá účinnosti k 11.3.2014

V Sezimově Ústí dne 11.3.2014

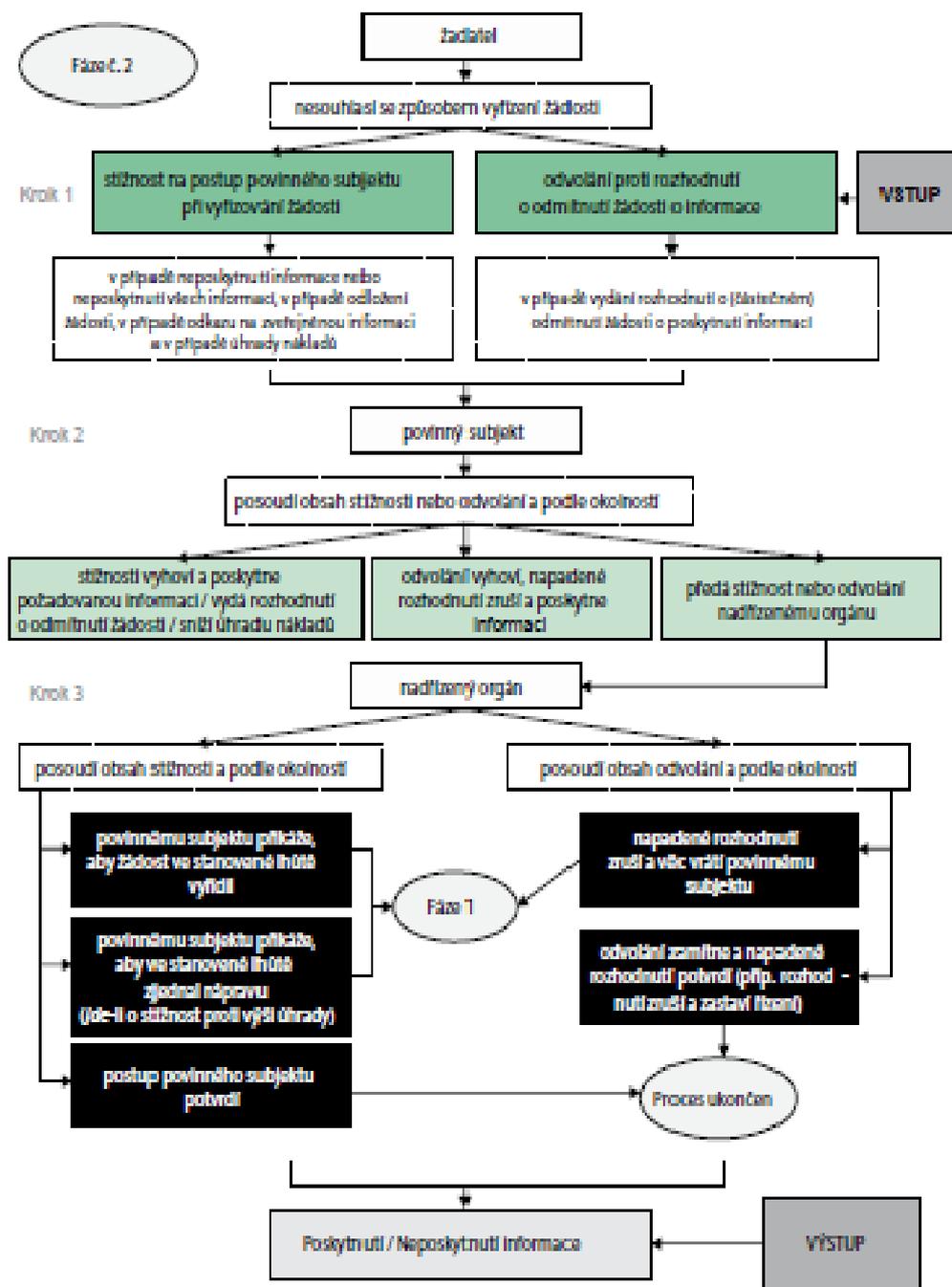
Zdroj: *Sazebník úhrad za poskytování informací* [online]. [cit. 2017-11-07] Dostupné z: <http://www.sezimovo-usti.cz/prilohapdf/sazebnik%20uhrad%20nakladu%20-%20106%201999%20pdf%2011032014.pdf>

Obrázek č. 1 Procesní schéma vyřizování žádostí o informace

Zdroj: JIROVEC, T., FUREK, A. *Metodické doporučení k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015, s. 67.

Agenda: Poskytování informací ze samostatné působnosti územními samosprávnými celky
– nápravné prostředky

Zdroj: JIROVEC, T., FUREK, A. *Metodické doporučení k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015, s. 68.